

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Predmet slovenský jazyk a literatúra tvoria dve tesne zviazané a obsahovo sa prelínajúce zložky, a to jazyková a literárna. Cieľom oboch zložiek je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí. Základom literárnej zložky je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od analytického čítania až po schopnosť pracovať s významom literárneho textu na vyššej individuálnej úrovni spracovania (syntetické a hodnotiace čítanie).

Vnútorne delenie predmetu slovenský jazyk a literatúra je v plnej kompetencii učiteľa a príslušnej predmetovej komisie, rovnako ako aj osnovanie učiva počas štúdia.

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Cieľom vyučovania literárnej výchovy je sústavne rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov.

Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj čítania ako všestranného osvojovania umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od naivnej úrovne (charakteristickej hlavne pre 1. stupeň ZŠ) cez schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovkej podstaty textu.

Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie.

Základnou úlohou literárnej výchovy v 1. – 4. ročníku gymnázia s osemročným vzdelávacím programom je postupný prechod jednotlivými fázami čítania:

- čítanie so simultánnym porozumením;
- analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu;
- hodnotenie textu.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

A) Všeobecné ciele:

- Podporovať sebadôveru žiaka vo svojom prejave tak písomnom ako i ústnom
- Osvojiť si vedomosti, ktoré umožnia žiakovi vzdelávať sa po celý život
- Vedieť zaujať aktívne miesto v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote
- Pripraviť žiakov na stav zodpovedného občana, schopného sa podieľať na rozvoji demokratickej spoločnosti, kultúrnej otvorenosti
- Vnímať a postupne osvojiť si materinský jazyk ako mnohotvárnny prostriedok komunikácie
- Zvládnuť základné pravidlá medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia
- Nadobudnúť k jazyku pozitívny vzťah
- Nadobudnúť vzťah k slovenským umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúceho z umeleckých textov a rozvíjať svoje emocionálne a estetické cítenie a vnímanie
- Pestovať príslušnosť jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka
- Viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry – verbálne i písomné jazykové prejavy
- Zvládnuť a pochopiť počúvanie, komunikáciu – hovorenie, čítanie a písanie s porozumením

B) Špecifické ciele:

v komunikačnej oblasti

- Položiť základy komunikačných zručností, t. j. naučiť sa vnímať a postupne si osvojovať materinský jazyk ako prostriedok, ktorým sa získavajú a následne odovzdávajú informácie, vedomosti a zážitky, vyslovujú vlastné názory i postoje,
- Účinne sa dorozumievať v bežných komunikačných situáciách,
- Riešiť bežné komunikačné situácie.

v spoločenskej oblasti

- Učiť sa porozumieť sebe samému, vymedziť si vlastné miesto v spoločnosti rovesníkov,
- správať sa asertívne, byť tolerantný, prosociálny, naučiť sa spolupracovať.

v kognitívnej oblasti

- získať lásku a úctu k materinskému jazyku,
- naučiť sa správne, čitateľne, esteticky a primerane rýchlo písať, t. j. osvojiť si techniku písania a precvičovať sa v nej,
- osvojiť si správnu artikuláciu a výslovnostnú normu,
- naučiť sa ústne formulovať text aj s uplatnením suprasegmentálnych javov,
- osvojiť si základy pravopisnej normy, naučiť sa používať správne slová/tvary slov,
- naučiť sa analyzovať text, vyhľadávať jazykové javy, triediť ich, vyhodnocovať a postupne zaraďovať do systému,
- naučiť sa orientovať v jazykových príručkách,
- naučiť sa reprodukovat' text a cvičiť sa v uplatňovaní prebratých jazykových javov pri tvorbe vlastných textov v ústnej a písomnej podobe,
- cvičiť sa v tvorení kultivovaných jazykových prejavov,
- rozoznávať štylisticky primerané a neprimerané prostriedky,
- vedieť plynule s porozumením čítať veku primeraný umelecký a odborný text, poznávať a rozlišovať tieto texty, orientovať sa v nich, vedieť zaznamenať a vypísať základné údaje z textu,
- prostredníctvom literatúry posilniť poznatkovú rovinu, ktorá rozmnožuje vedomosti;
- zážitkovú rovinu, ktorá sprostredkúva emotívne poznanie sveta; výchovnú rovinu, rozvíjajúcu osobnosť žiaka; komunikatívnu rovinu, ktorá mu umožňuje odovzdať poznané a precítené a estetickú rovinu, formujúcu kvalitu jeho života.

III. Predmetové kompetencie

Kľúčové kompetencie

Poznávacie (kognitívne) kompetencie	Komunikačné kompetencie	Interpersonálne (sociálne) kompetencie	Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie
používať kognitívne operácie	tvoriť, prijať a spracovať informácie	akceptovať skupinové hodnoty	vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
učiť sa sám aj v skupine	vyhľadávať a sprostredkovať informácie	spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	vytvárať si vlastný hodnotový systém.
uplatňovať kritické myslenie	formulovať svoj názor a argumentovať	tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	
formulovať a riešiť problémy	Kompetencia: verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	vžiť sa do pocitov a konania inej osoby	regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život
Myslieť tvorivo			

Kompetenčný profil absolventa:

Jazyk a sloh:

Čítanie s porozumením	
I. Zamerat' svoje čítanie podľa potreby.	<ul style="list-style-type: none">• Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.• Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.
II. Pochopiť obsah textu.	<ul style="list-style-type: none">• Vyvodit' explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu.• Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch.• Overiť si význam slova.• Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam.• Prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti
III. Pochopiť kompozíciu textu.	<ul style="list-style-type: none">• Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu.• Rozoznať a pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu.
IV. Pochopiť gramatickú formu textu.	<ul style="list-style-type: none">• Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.• Určiť syntaktické zloženie viet.• Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.

Písanie	
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum	<ul style="list-style-type: none">• Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu.• Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.
II. Organizovať text z hľadiska kompozície.	<ul style="list-style-type: none">• Zostaviť osnovu, koncept.• Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti.• Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu.• Prispôsobiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.

III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.	<ul style="list-style-type: none"> • Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané stylistické prostriedky. • Využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.
IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.	<ul style="list-style-type: none"> • Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka. • Utvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.
V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	<ul style="list-style-type: none"> • Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov. • Vybrať a použiť údaje z grafov a tabuliek. • Vytvoriť graf a tabuľku.
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.	<ul style="list-style-type: none"> • Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. • Vytvoriť modifikovaný text.
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.	<ul style="list-style-type: none"> • Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu. • Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov. • Vytvoriť čistopis. • Skontrolovať a zhodnotiť spolužiakov text.

Hovorenie	
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	<ul style="list-style-type: none"> • Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť. • Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii. • Zosúladiť jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie. • Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím. • Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému. • Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu. • Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu. • Rešpektovať jazykové pravidlá.
II. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	<ul style="list-style-type: none"> • Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave. Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.	<ul style="list-style-type: none"> • Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a

	<p>komunikačných partnerov.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rešpektovať jazykové pravidlá
IV. Štylizovať text.	<ul style="list-style-type: none"> • Utvoriť jednoduché vety a súvetia. • Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov. • Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu. • Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov. • Rešpektovať jazykové pravidlá.
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.	<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. • Využívať gestikuláciu a mimiku.

Literatúra:

POZNÁVACIE A ČITATELSKÉ KOMPETENCIE	
Zložka - literatúra	<ul style="list-style-type: none"> • Recitovať spamäti prozaické a básnické diela. • Nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text. • Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu. • Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. • Modulovať hlas podľa zmyslu textu. • Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. • Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. • Usporiadať známe javy do tried. • Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. • Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. • Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. • Transformovať literárny text. • Vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text. • Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici. • Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: druhý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: jazyk – 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
literatúra – 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
sloh – 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Obsahový štandard:

1. časť – jazyk

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
druhý	1. Zvuková rovina jazyka a pravopis	7
	2. Významová / lexikálna rovina	9
	3. Tvarová / morfológická rovina	35
	4. Syntaktická / skladobná rovina	15

ZVUKOVÁ ROVINA JAZYKA A PRAVOPIS (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">• samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.• správne v domácich a cudzích slovách artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li; dodržiavať správnu dĺžku slabík a pravidlá spodobovania.• pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: prestávka, dôraz, interpunkčné znamienka a typ písma (napr. kurzíva, tučné), hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu.• samostatne tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.• v texte uplatniť vsuvku, prístavok, oslovenie a použiť správnu interpunkciu.• skontrolovať svoj text s cieľom vyhládať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie,	<p>hláskoslovie</p> <ul style="list-style-type: none">• delenie hlások – samohlásky, spoluhlásky, dvojhlásky,• slabikotvorné spoluhlásky l,ĺ, r,r; • rozdeľovanie slov na slabiky <p>výslovnosť</p> <ul style="list-style-type: none">• splyvavá/ viazaná výslovnosť,• spodobovanie,• výslovnosť a výskyt ä,• výslovnosť slabík de-di,te-ti,ne-ni,le-li v cudzích slovách <p>prozodický systém reči</p> <ul style="list-style-type: none">• melódia,• prestávka,• sila hlasu,• tempo,• hlavný slovný prízvuk,• dôraz,

<p>syntaxe a slohu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom. • opraviť texty vytvorené spolužiakom s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. • tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. • v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať a uplatňovať primeranú silu hlasu. • správne dodržiavať hlavný slovný prízvuk. • funkčne využívať tempo reči vo výpovedi. • správne vyslovovať domáce a zdomácnené cudzie slová so slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li. 	<p>pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpunkčné znamienka - úvodzovky, bodkočiarka, čiarka, • priama reč, • uvádzacia veta, • vybrané slová, • rytmické krátenie, • rozdeľovanie predponových slov
--	--

VÝZNAMOVÁ / LEXIKÁLNA ROVINA (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť štylistický význam jazykových prostriedkov v texte. • v prečítanom texte vysvetliť význam slov, ktoré pozná. • na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slov, ktoré nepozná a overiť si ich v jazykových slovníkoch. • určiť v slove slovotvorný základ, predponu a príponu a vysvetliť ich vplyv na zmenu lexikálneho významu. • v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak. • určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo. • pozná funkciu jednotlivých jazykových príručiek a vie si vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku. 	<p>slovná zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdelenie, • spisovné slová, • nespisovné slová - slangové slová, nárečové slová, • spisovný jazyk a nárečia, • domáce slová, • slová cudzieho pôvodu, • zastarané slová, • nové slová, • historizmy, • archaizmy • slovníky - pravopisný, synonymický, výkladový, cudzích slov <p>tvorenie slov</p> <ul style="list-style-type: none"> • odvodzovaním - odvodené slová, predpona, prípona, • slovotvorný základ, základové slovo, • skladaním - zložené slová, • skratky

	<u>významová rovina</u> <ul style="list-style-type: none"> • synonymá, • antonymá
--	---

TVAROVÁ / MORFOLOGICKÁ ROVINA (35)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov a uviesť ich príklady. • určiť vzory podstatných a prídavných mien a svoje tvrdenie zdôvodniť. • roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu. • určiť slovné druhy a svoje tvrdenie zdôvodniť. • vysvetliť úlohu slovíčok v rozprávaní, prídavných a podstatných mien v opise. • vysvetliť štylistickú funkciu stupňovania prídavných mien a prísloviak v texte. • vysvetliť štylistickú funkciu zámen a častíc v texte. • vysvetliť dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavnými a podstatnými menami pre porozumenie textu. • vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov. 	<p>podstatné mená</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika, • skloňovanie, • pádové otázky, • rozdelenie podstatných mien - konkrétne / abstraktné, všeobecné / vlastné, životné / neživotné, • gramatické kategórie - rod, číslo, pád – N,G,D,A,L,I vokatív-5.pád, • vzor - m.r. - chlap, hrdina, dub, stroj; ž.r. – žena, ulica, dlaň, kosť; s.r. – mesto, srdce, vysvedčenie, dievča, • pomnožné podstatné mená, • rod pomnožných podstatných mien <p>prídavné mená</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika, • rozdelenie: akostné, vzťahové, privlastňovacie, druhové, • gramatické kategórie: rod, číslo, pád, • vzor: pekný, cudzí, matkin, otcov, páví, • stupňovanie <p>číslovky</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika, • skloňovanie čísloviek, • gramatické kategórie - rod, číslo, pád, • delenie - určité / neurčité, základné / radové, násobné <p>slovesá</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika, • časovanie, • gramatické kategórie - osoba, číslo, čas, • spôsob – oznamovací, rozkazovací, podmieňovací, • vid – dokonavý / nedokonavý, • slovesné tvary – jednoduchý/ zložený, • sloveso byť, • neurčitok, • plnovýznamové / neplnovýznamové

	<p>slovesá</p> <p>predložky</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika, • väzba s pádom, • vokalizácia <p>spojky</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika, • identifikácia v texte, • neohybný slovný druh
--	---

SYNTAKTICKÁ / SKLADOBNÁ ROVINA (15)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v jednoduchých vetách určiť hlavné a vedľajšie vetné členy, zdôvodniť ich funkciu. • na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet (jednoduchá veta, jednoduché súvetie). • samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. • samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. • správne tvoriť vety so záporom. • samostatne tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. • tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. • počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi. 	<p>veta</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduchá veta -holá, rozvítá, rozvítá s viacnásobným vetným členom, • jednočlenná veta – slovesná / neslovesná, • dvojčlenná veta – úplná/ neúplná, • rozdelenie viet podľa obsahu - oznamovacia, opytovacia, rozkazovacia, želacia, zvolacia, • slovosled <p>hlavné vetné členy</p> <ul style="list-style-type: none"> • podmet – vyjadrený / nevyjadrený, • prísudok – slovesný/ neslovesný/slovesno-menný, • vetný základ <p>vetné sklady</p> <ul style="list-style-type: none"> • prisudzovací, • zhoda

2. časť – sloh

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
druhý	1. Členenie a tvorba textu	5
	2. Rozprávací slohový postup	3
	3. Opisný slohový postup	12
	4. Rétorika a komunikácia	6
	5. Projekt	7

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii. • na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch. • samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie. • v akomkoľvek texte, ktorý je primeraný veku žiaka, vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie. • na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej, vyvodiť hlavnú myšlienku a pointu. • obhájiť svoje stanovisko a ako argumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu. • vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov a uviesť ich príklady. • prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti. • vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu. • rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a vyjadriť ich pri hlasnom čítaní. • identifikovať znaky vonkajšej kompozície jednotlivých slohových útvarov/žánrov. 	<p><u>ČLENENIE A TVORBA TEXTU (5)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • útvary bežnej komunikácie • nadpis, • nápis, • hlavná myšlienka, • téma, • odsek, • kľúčové slová, • osnova, • koncept - čistopis, • poznámky - konspekt, • umelecký / vecný text • pointa • oznámenie • správa • vnútorná kompozícia - úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie <p><u>ROZPRÁVACÍ SLOHOVÝ POSTUP (3)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rozprávanie s využitím priamej reči, • rozprávanie v 1. a 3. osobe sg., • členenie textu - úvod, jadro, záver, • časová postupnosť, • vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie, • vonkajšia kompozícia, • pointa, • rozprávanie s prvkami opisu.

- na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vonkajšej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov.
- určiť jednotlivé časti tabuľky, pomenovať ich a objasniť vzťahy medzi nimi.
- identifikovať všetky časti vnútornej kompozície umeleckého textu.
- na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vnútornej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov.
- navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.
- na základe analýzy komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner, ktorý zosúladí s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť.
- urobiť poznámky/konspekt v súlade s logikou východiskového textu.
- vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu.
- vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.
- z východiskového textu vybrať potrebné údaje a usporiadať ich.
- pripraviť, uskutočniť a zaznamenať interview na zadanú alebo voľnú tému.
- pri tvorbe umeleckého a vecného textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii.
- pri písaní textu zohľadniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov.
- prispôsobiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.

OPISNÝ SLOHOVÝ POSTUP (12)

- druhy opisu – statický / dynamický,
- jednoduchý opis
- opis osoby, opis postavy v textoch,
- **charakteristika**
- **umelecký opis**

RÉTORIKA A KOMUNIKÁCIA (6)

- **artikulácia,**
- **sila hlasu,**
- gestikulácia,
- mimika
- postoj,
- hlavná myšlienka,
- téma,
- **pointa,**
- **slávnostný príhovor / prívet**
- názor,
- diskusia,
- **debata**
- argument,
-
- **vysielateľ,**
-
- **situácia**
-
- **komunikácia,**
- **komunikácia**

protiargument,
odosielateľ /

prijímateľ,
komunikačná

efektívna

asertívna

- pri tvorbe textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.
- v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať vhodné informácie, zapísať si ich a využiť vo vlastnom texte.
- zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z iných zdrojov vo svojom texte.
- systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte.
- vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich vo vlastnom texte.
- zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z grafov a tabuliek vo svojom texte a použiť ich v texte.
- z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte.
- porovnať a odlíšiť texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov.
- samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvoroch pri transformácii z jedného žánru do druhého.
- prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa), zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálne nedostatky textu.
- zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezapracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá.
- napísať čistopis.
- spoločensky vhodným spôsobom zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť.
- sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a

PROJEKT (7)

- projekt,
- **tabuľka – názov, hlavička, riadok, stĺpec**
- **graf**

<p>vhodné výrazové prostriedky.</p> <ul style="list-style-type: none">• samostatne zvolit' alebo sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.• samostatne pohoťovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a vysloviť ich výstižne a zrozumiteľne.• samostatne sformulovať súvislý a logicky usporiadaný text na danú tému.• použiť vhodné jazykové i mimojazykové (mimika, gestikulácia, postoj) prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.• v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.• v komunikácii vhodne využíva zvukovú stránku prejavu• pohoťovo a bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu a dokáže vhodné výrazové prostriedky• správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli vytvorenému prejavu.• zhodnotiť prejav spolužiakov z hľadiska obsahu, jazykovej správnosti a spoločenského tónu a reagovať naň spoločensky vhodným spôsobom.• vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie alebo jazykové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov.• v danej komunikačnej situácii využívať vhodné jazykové prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.• samostatne utvoriť logicky usporiadaný súvislý text.• na základe analýzy zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie časovej a logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera.• vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený	
---	--

<p>text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim. 	
--	--

3. časť – literatúra

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
druhý	1. Próza	40
	2. Poézia	10
	3. Divadelná hra	16

PRÓZA (40)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov a uviesť ich príklady. • na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu prozaického textu. • na základe analýzy prerozprávať obsah prozaického textu. • určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru a svoje tvrdenie odôvodniť. • vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. • transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečíta a prezentuje v dramatisovanom čítaní. • vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície a uplatnené znaky vonkajšej kompozície. • vysvetliť podstatu humoru v anekdote z hľadiska deja, charakteristiky postavy a štýlu. • nájsť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie v texte a svoje tvrdenie vie zdôvodniť. • rozpoznať jednotlivé spôsoby rozprávania. 	<p><u>základné pojmy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • text, • ilustrácia, • literárna forma - poézia, próza, • literatúra pre deti, • dobrodružná literatúra, • umelecká literatúra • humor <p><u>štruktúra diela</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • hlavná myšlienka, • dej, • téma, • literárna postava - hlavná, vedľajšia, • rozprávač – ja/on forma, • vnútorná kompozícia diela - úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie, • vonkajšia kompozícia lit. diela - nadpis, odsek, kapitola, <p><u>štylizácia textu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dialóg, • monológ <p><u>literárne žánre</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • bájka, • príslovie, • porekadlo, • pranostika, • anekdota,

<ul style="list-style-type: none"> transformovať spôsoby rozprávania – z ja-rozprávania do on-rozprávania a naopak. analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie. vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uvedie, čo ho vyvolalo. 	<ul style="list-style-type: none"> báj, poviedka
--	--

POÉZIA (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov a vytvoriť vlastné príklady. analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. vytvoriť jednoduchý básnický text, v ktorom uplatní striedavý alebo združený rým. určiť v texte štylistické prostriedky a vysvetliť ich. vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. 	<p>literárne žánre</p> <ul style="list-style-type: none"> populárna pieseň, báseň, ľudová pieseň, balada <p>štruktúra diela</p> <ul style="list-style-type: none"> hlavná myšlienka, téma , nadpis, verš, strofa <p>štylizácia textu</p> <ul style="list-style-type: none"> básnické umelecké prostriedky - prirovnanie, zdobnenina, personifikácia, epiteton, nonsens <p>metrika</p> <ul style="list-style-type: none"> rým – združený, striedavý, obkročný, prerývaný rytmus; refrén, viazaná umelecká reč verš, voľný verš

DIVADELNÁ HRA (16)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov a uviesť ich príklady. na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu dramatického textu. na základe analýzy prerozprávať obsah 	<p>základné pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> herec, režisér, scenárista, scenár, dramaturg, divadelná hra, rozhlas,

<p>dramatického textu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom. • určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru a zdôvodniť svoje stanovisko. • vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie dokáže podložiť argumentmi. • transformovať dramatický literárny text na prozaický. • vytvoriť krátky dramatický text. • analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie. • vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uvedie, čo ho vyvolalo. 	<ul style="list-style-type: none"> • televízia, • film, <p><u>literárne žánre</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • televízna rozprávka, • filmová rozprávka, • rozhlasová hra <p><u>štruktúra diela</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dej, • literárna postava, <p><u>štylizácia textu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dialóg • monológ
--	---

V. Metódy a formy práce

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Metódy a formy všeobecne:

- Motivačné metódy ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela alebo inej pomôcky).
- Expozičné metódy - *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností), *aktívne počúvanie*, *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (názorná ukážka), *pozorovanie* (cielené vnímanie objektov a procesov).
- Problémové metódy - (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení), *projektová metóda* (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu požadovaného textu a jeho vizuálnej stránky).
- Aktivizujúce metódy - *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia danej problematiky), *situčná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie), *didaktické hry* (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *kompozícia* (vypracovanie slohových prác).
- Fixačné metódy - *metódy opakovania a precvičovania* (ústne a písomné opakovanie, domáce úlohy a pod.).

Metódy a formy v jednotlivých častiach predmetu:

1. časť - jazyk

- Argumentačná metóda (výber hodín zameraných na výklad teórie a nových vedomostí)
- skupinové, individuálne vyučovanie, práca v dvojiciach (pri praktickom precvičovaní jednotlivých gramatických vedomostí a tém)
- spoločenská komunikácia – dialógy, samostatné prejavy (vybrané časti z tematického celku zvuková stránka jazyka, významová rovina)
- hravé formy výučby (uplatnené vo výbere hodín zameraných na opakovanie tematického celku, ich využitie bude podmienené povahou cieľovej skupiny žiakov)
- čítanie s porozumením – (pri práci s jednoduchými textami, plagátmi, tabuľky, zadania jednotlivých gramatických úloh...)
- písomný prejav – (precvičovanie pravopisu)
- porovnávanie a hodnotenie (pri porovnávaní jednotlivých gramatických odchýlok najmä v tvarosloví)
- Kooperatívne gramatické cvičenia

2. časť – sloh

- Tvorba vlastných textov (vybrané vyučovacie jednotky)
- argumentačná metóda (výber hodín zameraných na výklad teórie a nových vedomostí)
- skupinové, individuálne vyučovanie, práca v dvojiciach (pri praktickom precvičovaní jednotlivých slohových postupov)
- spoločenská komunikácia – dialógy, samostatné prejavy (vybrané časti z tematického celku informačný slohový postup – bežná komunikácia)
- hravé formy výučby (uplatnené vo výbere hodín zameraných na opakovanie tematického celku, ich využitie bude podmienené povahou cieľovej skupiny žiakov)
- čítanie s porozumením – (pri práci s jednoduchými textami, plagátmi, tabuľky...)
- jednoduchý písomný prejav – (pozvanie, pohľadnica, rozprávanie, opis)
- porovnávanie textov a ich hodnotenie (pri porovnávaní jednotlivých slohových postupov a útvarov)

3. časť - literatúra

- Práca s umeleckým textom (vybrané ukážky textov na hodinách literatúry, pokiaľ nie je text k danej téme v učebnici literatúry)
- Práca s literárnymi ukážkami (výber vhodných ukážok z učebnice literatúry – ak spĺňajú požiadavky témy vyučovacieho procesu)
- Skupinová práca (pri tvorbe vlastných textov – literatúra – výber vyučovacích hodín so zameraním na tematické celky: *krátke formy ľudovej slovesnosti, krátka próza, báseň, divadelná hra.*)
- Tvorba skupinových „projektov“ (vid' skupinová práca)
- Interpretácia diel, analýzy (pri práci s ukážkami na vybraných hodinách literatúry)
- Komunikácia, debata, diskusia
- IKT – PowerPoint (využitie dostupných materiálov na vybraných hodinách)
- Dramatizácia (výber vyučovacích hodín so zameraním na tematický celok: *divadelná hra*)
- Prezentácia projektov (výber vyučovacích hodín so zameraním na skupinovú prácu)
- Filmová produkcia (literatúra – zhrnutie tematického celku *filmová hra*)

VI. Učebné zdroje a pomôcky

1. časť – jazyk

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 5. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2003.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zbierka úloh a cvičení pre 5.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2003.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 6. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2004.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zbierka úloh a cvičení pre 6.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2004.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 7. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2005.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zbierka úloh a cvičení pre 7.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2005.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 8. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2006.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zbierka úloh a cvičení pre 8.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2006.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 9. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2007.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; KESSELOVÁ, Jana: Slovenský jazyk pre 6. Ročník základných škôl. Prvé vydanie. Bratislava: SPN, 2009.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; BALÁŽIKOVÁ, Katarína: Slovenský jazyk I pre gymnáziá s osemročným štúdiom. Prvé vydanie. Bratislava: OG – POLANA, 2001.

OLOŠTIAK, Martin; OLOŠTIAKOVÁ, Lucia: Slovenský jazyk v kočke pre základné školy a nižšie ročníky viacročných gymnázií. Prvé vydanie. Bratislava: Fragment, 2008.

SVOBODOVÁ, Margita: Diktáty zo slovenčiny pre 5. a 6. Ročník ZŠ. 6. upravené vydanie. Bratislava: Mgr. Margita Svobodová, 2000.

LUKAČKOVÁ, Renáta; SOLČANSKÁ, Beata: Budem vedieť pravopis. Didaktis, 1998.

HEVIER, Daniel: Heviho diktátor

HEVIER, Daniel: Heviho škola tvorivosti. Prvé vydanie. Bratislava: Perfekt, 2008.

BENKOVÁ, Jozefína; RÝZKOVÁ, Anna: Cvičenia zo slovenského jazyka pre gymnáziá s osemročným štúdiom 1. Prvé vydanie. Bratislava: MEDIA TRADE - SPN, 2002.

PATÁKOVÁ, Marta: Cvičenia zo slovenského jazyka pre gymnáziá s osemročným štúdiom 2 - skladba. Prvé vydanie. Bratislava: MEDIA TRADE - SPN, 2002.

RÝZKOVÁ, Anna: Cvičenia zo slovenského jazyka pre gymnáziá s osemročným štúdiom 3 - tvaroslovie. Prvé vydanie. Bratislava: SPN – Mladé letá, 2003.

RÝZKOVÁ, Anna: Cvičenia zo slovenského jazyka pre gymnáziá s osemročným štúdiom 4 – náuka o slove. Prvé vydanie. Bratislava: SPN – Mladé letá, 2004.

Krátky slovník SJ
Synonymický slovník

Pravidlá slovenského pravopisu
Frazeologický slovník
Školský slovník spisovnej slovenčiny
Homonymický slovník
Paronymický slovník
Morfematický slovník
Okazionalizmy v hovorovej slovenčine

Teória motivácie v lexikálnej zásobe, Náuka Prešov
Lexikálna sémantika a derivatológia, Náuka Prešov
Život so slovtvorbou a lexikológiou, náuka Prešov

Slovné druhy – Stiefel – Eurocard
Závesná mapa – Slovné druhy I., II.
Slovenský jazyk – sada máp
Závesná mapa – Skladba jednoduchej vety
Závesná mapa – Hlávky a rozličné znamienka
Slovenský jazyk – Skladba jednoduchej vety

DVD – Význam slovenčiny, Jazyk a folklór
DVD – Banka mojich slov, Prečo mám rád slovenčinu, Učiteľia o slovenčine
DVD – Nárečia, Každý sme učiteľom slovenčiny

Výukový program – Animovaný SJ
Výukový program – Zvukové diktáty

2. časť – sloh

IHNÁTKOVÁ, Natália: Komunikácia a sloh pre 1. Až 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. Prvé vydanie. Bratislava: OG – POĽANA, 2002.

CESNAKOVÁ, Eva; HÚSKOVÁ, Alexandra: Cvičenia zo slovenského jazyka pre gymnáziá s osemročným štúdiom 5 – komunikácia a sloh. Prvé vydanie. Bratislava: SPN – Mladé letá, 2004.

HEVIER, Daniel: Heviho škola tvorivosti. Prvé vydanie. Bratislava: Perfekt, 2008.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 5. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2003.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 6. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2004.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zbierka úloh a cvičení pre 6.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2004.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 7. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2005.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zbierka úloh a cvičení pre 7.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2005.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 8. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2006.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zbierka úloh a cvičení pre 8.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2006.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTIKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 9. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2007.

OLOŠTIAK, Martin; OLOŠTIAKOVÁ, Lucia: Slovenský jazyk v kocke pre základné školy a nižšie ročníky viacročných gymnázií. Prvé vydanie. Bratislava: Fragment, 2008.

FINDRA: Štylistika slovenčiny v cvičeniach. Osveta

HOLIČ: Rétorika. Enigma

Základy praktickej rétoriky, Náuka Prešov

Závesná mapa – Funkčné jazykové štýly

Závesná mapa – Slohové postupy

DVD – Banka mojich slov, Prečo mám rád slovenčinu

DVD – Komunikácia

DVD – Myšlienky sú riekami slov, Vieme rozprávať?

3. časť – literatúra

PETRÍKOVÁ, Daniela a spol.: Literárna výchova pre 5. ročník základných škôl. Prvé vydanie. Bratislava: LITERA, 1997.

PETRÍKOVÁ, Daniela a spol.: Literárna výchova pre 6. ročník základných škôl. Druhé vydanie. Bratislava: OG – POĽANA, 2000.

PETRÍKOVÁ, Daniela a spol.: Literárna výchova pre 7. ročník základných škôl. Druhé vydanie. Bratislava: OG – POĽANA, 2000.

OBERT, Viliam: Literárna výchova pre 1. a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom – zbierka cvičení. Prvé vydanie. Bratislava: OG – POĽANA, 2005.

HEVIER, Daniel: Heviho škola tvorivosti. Prvé vydanie. Bratislava: Perfekt, 2008.

ZÁTURECKÝ: Slovenské príslovia, porekadlá, pranostiky a hádanky

ŠTRAUS: Princíp hry v slovenskej poézii

ŠTRAUS: Základy slovenskej verzológie

ŠTRAUS: Slovník poetiky

PAVLOVIČ: Lov slov

Kol. autorov: Hviezdoslav v interpretáciách

VALČEK: Slovník literárnej teórie

Kontúry slovenskej lit. pre deti a mládež, Náuka Prešov

CD nosiče s nahrávkami detských populárnych piesní
Filmy

DVD – Rozprávky, P.O.Hviezdoslav
DVD – Krása recitácie
DVD – Hory a krásy Slovenska v slovenčine, Tvorivé písanie

EZOP: Bájky
Staré grécke báje a povesti
HEVIER: Odlet papierových lastovičiek
DUŠEK, D.: Pištáčík
JOBUS, B.: Láskové rozprávky
HEVIER: Futbal s papučou

VII. Hodnotenie predmetu

Predmet je hodnotený váhovým systémom.

Počet známok za polrok: minimálne 6

(2x diktát, 2x známka z jazykového učiva – skúšanie formou testov, 1x známka z literárneho učiva, 1x kontrolná slohová práca + priebežne /test, skúšanie, aktivity, problémové úlohy.../)

• Váhy známok:

Váha 1

- „motivačné známky“ – za báseň, dobre vypracovanú DÚ, za samostatnú prácu na hodine /čítanka, krátka esej - úvaha, vynikajúci referát, cvičná slohová práca, práca s problémovou úlohou, päťminútovka apod./
- ústna odpoveď

Váha 2

- diktát /4x za rok, rozsah 71 – 80 plnovýznamových slov /

Zameranie diktátov:

- 1.- opakovanie učiva z 1. ročníka na začiatku 2. ročníka
2. – cudzie slová
3. - číslovky
4. - záverečné opakovanie učiva z 2. ročníka

- kontrolná slohová práca (2x za rok)

1. – umelecký opis
2. – charakteristika osoby

- testy (opakovanie tematických celkov)

• Hodnotenie kontrolných diktátov:

- 0 – 1 chyba = 1
- 2 – 3 chyby = 2
- 4 – 7 chýb = 3
- 8 – 10 chýb = 4
- 11 – viac chýb = 5

• Hodnotenie kontrolnej slohovej práce:

1. Vonkajšia forma (max. 4 body)

Celková úprava

Čitateľnosť - zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok. Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.
Zreteľné grafické členenie odsekov - na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.

Prepísanie práce z konceptu do čistopisu - práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis.

Čistota textu - bez škrtenia. V čistopise žiaci nemajú škrtať, v nevyhnutnom prípade majú dať chybne napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.

Dodržiavanie okrajov - vnútorných aj vonkajších; v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.

Dodržanie predpísaného rozsahu - ak žiaci napíšu menej alebo viac ako je predpísaný rozsah, t. j. zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

2.Vnútoraná forma (max. 20 bodov)

Obsah (max. 4 body)

Dodržanie témy - práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadani, v názve.

Myšlienkové vyústenie - zakončenie práce, záver. Rozprávanie – príbeh s pointou.

Úvaha - primeranosť vyjadrovania sa veku žiakov. Výklad – vysvetlenie problému.

Kompozícia (max. 4 body)

Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu - dodržanie žánrovej formy.

Vnútoraná stavba, členenie textu - členenie textu do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženost jednotlivých častí. Rozprávanie – zápletka, zauzl'ovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver; časový sled; pásmo rozprávača, pásmo postáv.

Nadväznosť a logickosť textu - úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. Výklad – vyváženost argumentácie a sprievodných vysvetlení.

Jazyk (max. 4 body)

Správne využitie slovných druhov - slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar/žáner.

Morfologická správnosť jazykových prostriedkov - správne väzby slovies, správne pádové koncovky a pod.

Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov - správne postavenia prívlastkov, slovosled a pod.

Rôznorodosť, variabilnosť - rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov.

Šírka slovnej zásoby. Rozprávanie – použitie častíc, citoslovieč. Úvaha – umelecké prostriedky.

Výklad - vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. Opis – primeranosť jazyka – prirovnania, neutrálnosť.

Pravopis (max. 4 body)

4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb

Štýl (max. 4 body)

Správna štylizácia viet - zrozumiteľnosť textu ako celku.

Tvorivosť - tvorivá lexika.

Pútavosť - Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.

Celkový dojem (max. 4 body)

Celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní

Práca by nemala obsahovať - nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia, iné.

Stupnica hodnotenia slohových prác:

28 – 26b = 1
25 – 21b = 2
20 – 14b = 3
13 – 9 b = 4
8 – 0

Stupnica hodnotenia testov a písomných prác SJL:

100% - 90% = 1

89% - 75% = 2

74% - 50% = 3

49% - 30% = 4

29% - 0% = 5

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chválitebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta:

- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
- 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	Anglický jazyk úroveň A2–sekunda
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie anglického ako 1. cudzieho jazyka.

Požiadavky pre vzdelávanie v **anglickom jazyku (1. cudzí jazyk)** vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie v anglickom jazyku ako druhý cudzí jazyk smeruje k dosiahnutiu úrovne **A2** pre absolventa a v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne **B2**.

II. Ciele predmetu

Cieľom vzdelávania v anglickom jazyku v sekunde je dosiahnuť **úroveň A2** podľa SERR pre jazyky. Preto vyučovacie procesy sa budú organizovať tak, aby vzdelávanie v tomto predmete smerovalo k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov, t. j. :

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností; využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

„Používatelia jazyka a učitelia sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú.

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine;
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo. Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:
 - kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu;

- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov;
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane rečových činností (SERR, 2013, s.12)

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti;
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich;
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka;
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať;
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku;
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať ich pre svoj ďalší rozvoj a reálny život;
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja;
- udržať pozornosť pri prijímaní informácií;
- pochopiť zámer zadanej úlohy;
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách;
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk;
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály;
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom. Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie;
- sociolingválne kompetencie;
- pragmatické kompetencie.

Jazyková kompetencia

Žiak dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov,
- má základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- prejavuje iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovláda výslovnosť obmedzeného repertoáru osvojených slov a slovných spojení, □ dokáže odpísať známe slová a krátke slovné spojenia a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhlásť svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje.

Sociolingvistická kompetencia

Žiak dokáže:

- nadviazať, udržať a rozvinúť spoločenskú konverzáciu v bežných spoločenských situáciách tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: dokáže pozdraviť aj rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať, ospravedlniť sa atď.
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.;

Pragmatická kompetencia

Žiak dokáže :

- usporiadať vety v takom poradí, aby vytvorili koherentný jazykový celok (tematická organizácia, logické usporiadanie slov, príčina/následok);
- využívať základné funkcie jazyka s cieľom poskytnúť a vyhľadať faktografické informácie, vyjadriť a zistiť postoj, vyjadriť presvedčenie, nadviazať kontakt s ľuďmi
- používať jednoduché spôsoby na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru;
- používať najčastejšie sa vyskytujúce spojovacie výrazy na prepojenie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede (upravené SERR,2013,s.124-132).

IV. Výkonový štandard – komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť počas štúdia.

Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením-výkonový štandard

- dokáže rozoznať známe slová a najzákladnejšie slovné spojenia týkajúce sa jeho samého, jeho rodiny a bezprostredného konkrétneho okolia, keď sa hovorí pomaly a jasne.

Čítanie s porozumením - výkonový štandard

- rozumie známym menám, názvom a slovám a veľmi jednoduchým vetám na plagátoch, pohľadniciach,
- rozozná základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch z každodenného života.
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov (upravené SERR, 2013, s. 71 – 74).
- pružne využívať rozsah jednoduchého jazyka, aby vyjadril väčšinu toho, čo chce vyjadriť,
- zasiahnuť do diskusie na známu tému, pričom používa vhodné slovné spojenia, aby sa ujal slova,
- začať, udržať a ukončiť jednoduchý osobný priamy rozhovor týkajúci sa bežných tém alebo osobných záujmov,

Ústny prejav – dialóg

- dokáže komunikovať jednoduchým spôsobom s partnerom, ktorý je pripravený zopakovať alebo preformulovať svoju výpoveď,
- dokáže klásť a odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho základných potrieb alebo na známe témy,
- používa jednoduché zdvorilostné formulácie (pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho ako sa má),

- vie predstaviť seba a iných a reaguje, keď ho predstavujú.

Ústny prejav – monológ

- dokáže využívať jednoduché slovné spojenia a ucelenými vetami dokáže opísať seba, ľudí, ktorých pozná, miesto, kde žije, čo robí a pod.
- dokáže poskytnúť informácie o sebe a svojej rodine (adresa, telefónne číslo, národnosť, vek, rodina, záujmy),
- vie opísať miesto, kde býva,
- vie porozprávať o svojich záľubách,
- vie poskytnúť informácie o svojom priateľovi, spolužiakoch
- vie porozprávať jednoduchý príbeh.

Písomný prejav - výkonový štandard

Žiak dokáže:

- dokáže vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi,
- dokáže napísať jednoduché vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia,
- vie napísať pozvanie a reagovať na pozvanie prijatím alebo odmietnutím

Kompetencie a funkcie jazyka

sú vyjadrené v **kompetenciách**, ktoré súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie, a **vo funkciách**, ktoré sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Výkonový štandard:

Žiak vie:

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
4. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania Vyjadriť svoje plány
6. Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú

	činnosť
7. Vyjadrovať pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem
10. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Získať povolenie, súhlas Dať súhlas Odmietnuť Sľúbiť
11. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Ospravedlniť(sa)
12. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo Vyjadriť nezáujem
13. Ponúknuť a reagovať na ponuku	Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh
14. Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečim Poradiť
15. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/nieкого Pripomenúť Gratulovať
16. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť nieкого Predstaviť sa Reagovať na predstavenie nieкого Privítať
17. Korešpondovať	Začať list Ukončiť list
18. Telefonovať	Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor

19. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	Zčať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýať si slovo Vraťiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabraňiť niekomu v rozhovore
20. Porozprávať príbeh	Rozprávať Zčať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

Výkonový štandard – spoločný pre všetky tematické celky.

Žiak vie:

- Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- Vypočuť si a podať informácie
- Vyjadriť názor
- Vyjadriť pocity
- Vyjadriť očakávania a reagovať na ne.
- Predstaviť záľuby a vkus
- Reagovať vo vyhrotenej situácii
- Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam
- Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností
- Reagovať na príbeh alebo udalosť
- Dať ponuku a reagovať na ňu
- Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti
- Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti
- Reagovať pri prvom stretnutí
- Korešpondovať
- Komunikovať
- Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu
- Doplniť štruktúrovanú prezentáciu
- Zúčastniť sa diskusie/Argumentovať
- Uistiť sa, že slová/výklad/ argument boli pochopené
- Porozprávať príbeh

V. Obsahový štandard

Ročník: druhý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 4 hodiny týždenne

Rodina a spoločnosť(5)

Obsahový štandard

- Osobné údaje
- Rodina – vzťahy v rodine
- Národnosť /štátna príslušnosť/
- Tlačivá/dokumenty
- Vzťahy medzi ľuďmi
- Náboženstvo

Voľný čas a záľuby (3)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Záľuby • Literatúra, divadlo a film • Rozhlas, televízia a internet • Výstavy a veľtrh

Krajiny, mestá a miesta (3)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Krajiny a svetadiely • Moja krajina a moje mesto • Geografický opis krajiny • Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Šport nám, my športu (2)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne • Športové disciplíny • Význam športu pre rozvoj osobnosti • Nové smerovania v športe • Čestnosť športového zápolenia

Človek a spoločnosť; komunikácia (4)
Obsahový štandard
<p>Jazyk ako dorozumievací prostriedok</p> <p>Formy komunikácie</p> <p>Kultúra komunikácie</p>

Veda a technika v službách ľudstva (2)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Technické vynálezy • Vedecký pokrok

Človek na cestách (5)
Obsahový štandard
<p>Dopravné prostriedky</p> <p>Osobná doprava</p> <p>Príprava na cestu a cestovanie</p>

Profesia a pracovný život (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Výber profesie • Zamestnania • Pracovné pomery a kariéra • Platové ohodnotenie • Nezamestnanosť

Človek a príroda (2)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Zvieratá/fauna • Počasie • Rastliny/flóra • Klíma • Človek a jeho životné prostredie • Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

Náš domov (2)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Môj dom/byt • Zariadenie bytu • Domov a jeho okolie • Bývanie v meste a na dedine • Spoločnosť a životné prostredie • Spoločnosť a jej životný štýl

Kultúra a umenie (2)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Druhy umenia • Kultúra a jej formy • Spoločnosť – kultúra – umenie • Kultúra a jej vplyv na človeka • Umenie a rozvoj osobnosti

Vzdelávanie a práca (2)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Škola a jej zariadenie • Učebné predmety • Pracovné činnosti a profesie • Školský systém • Celoživotné vzdelávanie • Pracovné podmienky
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie (2)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Ľudské telo • Fyzické charakteristiky • Charakterové vlastnosti človeka • Choroby a nehody • Hygiena a starostlivosť o telo • Zdravý spôsob života • Nemocnica a klinika, lekárne a lieky, poistenie

JAZYKOVÉ PROSTRIEDKY(82)

Slovosled vo vetách v prítomnom a minulom jednoduchom čase, tvorba otázky, odpovede, záporu. Krátka prídavná otázka so slovesom *to be*.

Časovanie plnovýznamových slovies v jednoduchom prítomnom čase a v prítomnom priebehovom čase, tvorba otázky, odpovede a záporu.

Budúci dej vyjadrený pomocou *will a going to* tvorba otázky, odpovede a záporu.
Určitý a neurčitý člen.

Modálne slovesá *can, could, may, must*.
Vyjadrenie budúceho deja pomocou prítomného priebehového času.

Príslovky frekvencie *often, usually, hardly ever, ever*.
Pozícia prísloviiek frekvencie vo vete.
Príslovky miesta, spôsobu a času *everywhere, quickly, tomorrow*

Predprítomný čas, tvorba otázky, odpovede a záporu.
Použitie- *just, never, ever*.

Modálne slovesá *must, mustn't, don't have to, have to, should, shouldn't*

Modálne slovesá *should, shall, would, needn't, will, won't*.

Určitý a neurčitý člen, nulový člen.

Bežné frázové slovesá.

VI. Metódy a formy práce

A/ Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

B/ Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

C/ Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí : ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

D/ Klasické didakticko-diagnostické: ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využité metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VII. Učebné zdroje

Project 3

Prekladové slovníky

Výkladové slovníky

Časopisy

Gramatické príručky

Internet

VIII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Hodinová dotácia - 4 hodiny týždenne

Kritériá hodnotenia:

- dbať na informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu hodnotenia
- dbať na pravidelnosť v hodnotení
- kombinovať hodnotenie známku so slovným hodnotením
- rešpektovať individuálne osobitosti žiaka

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov získavať týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným diagnostikovaním žiaka

- sústavným sledovaním výkonu žiaka
- rôznymi druhmi skúšok (ústne, písomné)
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka

SYSTÉM VÁŽENÉHO PRIEMERU

V jednom klasifikačnom období žiak získa minimálne 5 známok:

2 známky zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha 1 alebo 2-podľa náročnosti)

1 známka z ústnej odpovede - konverzácia, reprodukcia, rozprávanie – (váha 1 alebo 2 podľa náročnosti)

1 známka zo súhrnného testu/slohového útvaru (váha 2)

1 známka z gramatického testu (váha 1 alebo 2-podľa náročnosti)

Počas klasifikačného obdobia by mal žiak získať známku z jedného slohového útvaru – platí pre 1.- 4. ročník 4. roč. gymnázia a pre kvintu-oktávu 8. roč. gymnázia.* V ročníkoch prímea-kvarta – v kompetencii vyučujúceho.

*(Vzhľadom na TVVP, však môže dôjsť k posunu termínov písania slohových prác, záväzné však je, aby žiaci zvládli dva slohové útvary počas jedného školského roka).

V druhom klasifikačnom období 4. ročníka a Oktávy žiak získa minimálne 4 známky:

1 známka zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha 1 alebo 2 - podľa náročnosti)

1 známky z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie – váha 1 alebo 2 podľa náročnosti)

1 známka zo súhrnného testu / slohového útvaru (váha 2)

1 známka z gramatického priebežného testu (váha 1 alebo 2 podľa náročnosti)

BODOVÝ SYSTÉM

V klasifikačnom období žiak získa minimálne 5 známok:

2 známky zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (10-20 bodov-podľa náročnosti)

1 známka z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie – 10-20 bodov)

1 známka zo súhrnného testu /slohového útvaru (20 bodov)

1 známka z gramatického testu (10-20 bodov-podľa náročnosti)

Počas klasifikačného obdobia by mal žiak získať známku z jedného slohového útvaru – platí pre 1.- 4. ročník 4. roč. gymnázia a pre kvintu-oktávu 8. roč. gymnázia.* V ročníkoch prímea -kvarta v kompetencii vyučujúceho.

*(Vzhľadom na TVVP, však môže dôjsť k posunu termínov písania slohových prác, záväzné však je, aby žiaci zvládli dva slohové útvary počas jedného školského roka).

V druhom klasifikačnom období 4. ročníka a Oktávy žiak získa minimálne 4 známky:

1 známka zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (10-20 bodov podľa náročnosti)

1 známky z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie – 10-20 bodov)

1 známka z veľkého testu /zhrnutie učiva/ (20 bodov)

1 známka z gramatického priebežného testu (10-20 bodov)

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň B1-B2 /podľa ročníka/

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chváľitebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

VZ = známka x váha + známka x váha + známka x váha ...

súčet hodnôt váh

- ⇒ počítame na 2 desatinné miesta:
- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
 - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
 - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Pri výslednej klasifikácii treba však zohľadniť aj systematickú a sústavnú pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách.

Názov predmetu	Nemecký jazyk Sekunda A1
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie nemeckého jazyka ako 2. cudzieho jazyka.

Na vyučovanie **nemeckého jazyka ako 2. cudzieho jazyka** podľa štátneho vzdelávacieho programu je určená **dvoj** hodinová dotácia.

Požiadavky pre vzdelávanie v **nemeckom jazyku** vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie v nemeckom jazyku ako druhý cudzí jazyk smeruje k dosiahnutiu úrovne **B1** pre absolventa a podobne v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne **B2**.

II. Ciele predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu nemecký jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby komunikačný zámer sa realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú žiakovi konať. Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiaci:

- dokázali riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhali cudzincom, ktorí sú v ich vlastnej krajine;
- si dokázali vymieňať informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkujú im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápali spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti;
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich;
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si nemeckého jazyka;

- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať;
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku;
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život;
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja; udržať pozornosť pri prijímaní informácií;
- pochopiť zámer zadanej úlohy;
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách;
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk;
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály;
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa nemeckým jazykom hovorí.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie;
- sociolingválne kompetencie;
- pragmatické kompetencie.

Jazyková kompetencia

Žiak dokáže používať:

- iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené slovné spojenia
- vyhláskať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje

Sociolingválna kompetencia

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa

Pragmatická kompetencia

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „ a alebo „ potom „,

- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu

IV. Komunikačné jazykové činnosti a stratégie – výkonový štandard

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť počas štúdia. Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrované, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

1. Počúvanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi
- porozumieť každodenným výrazom, týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb

2. Čítanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch
- získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiáloch a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými, orientačnými pokynmi.

3. Písomný prejav

Žiak počas štúdia dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky
- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť

4. Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Žiak počas štúdia dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho ako sa má

- predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie.

Ústny prejav – monológ

Žiak počas štúdia dokáže:

- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach
- opísať seba, čo robí, kde žije.

V. Kompetencie a funkcie jazyka

Sú vyjadrené v **spôsobilostiach**, ktoré súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie, a **vo funkciách**, ktoré sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Výkonový štandard:

Žiak vie:

Spôsobilosti	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
4. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)
6. Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť sympatie Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu

	<p>Vyjadriť spokojnosť</p> <p>Vyjadriť nespokojnosť, poťažovať si</p> <p>Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím</p>
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	<p>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam</p> <p>Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád</p> <p>Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu</p>
11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	<p>Vyjadriť príkaz/zákaz</p> <p>Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu</p> <p>Získať povolenie, súhlas</p> <p>Dať súhlas, povoliť niečo</p> <p>Odmietnuť</p> <p>Zakázať</p> <p>Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybníť zákaz</p> <p>Vyhrážať sa</p> <p>Sľúbiť</p>
12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	<p>Obviniť, obviniť sa, priznať sa</p> <p>Ospravedlniť sa</p> <p>Odmietnuť obvinenie</p> <p>Vyčítať</p>
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	<p>Vyjadriť záujem o niečo</p> <p>Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva</p> <p>Vyjadriť prekvapenie</p> <p>Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapilo</p> <p>Vyjadriť nezáujem</p>
14. Ponúknuť a reagovať na ponuku	<p>Žiadať od niekoho niečo</p> <p>Odpovedať na žiadosť</p> <p>Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal</p> <p>Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali</p> <p>Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného)</p> <p>Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem</p> <p>Odpovedať na návrh niekoho iného</p>
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	<p>Varovať pred niekým/niečím</p> <p>Poradiť</p> <p>Dodať odvalu/Podporiť</p> <p>Adresovať niekomu svoje želanie</p>
17. Reagovať pri prvom stretnutí	<p>Predstaviť niekoho</p> <p>Predstaviť sa</p> <p>Reagovať na predstavenie niekoho</p> <p>Privítať</p> <p>Predniesť prípitok</p>
19. Telefonovať	<p>Začať rozhovor</p> <p>Udržiavať rozhovor</p> <p>Ukončiť rozhovor</p>
24. Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené	<p>Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia</p> <p>Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané</p> <p>Požičať o pomoc pri vyjadrovaní</p>

	ohľadom problematickeho slova/vyjadrenia/frázy Nahradit' zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
--	---

VI. Obsah vzdelávania

Ročník: Sekunda – Nemecký jazyk v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Sekunda	Vzdelávanie a práca	10
	Človek na cestách	10
	Človek a príroda	10
	Výživa a zdravie	10
	Voľný čas a záľuby	10
	Jazykové prostriedky	16

Výkonový štandard – spoločný pre všetky tematické celky.

Žiak vie:

- Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- Vypočúť si a podať informácie
- Vybrať si z ponúkaných možností
- Vyjadriť svoju schopnosť
- Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus
- Ponúknuť a reagovať na ponuku
- Reagovať pri prvom stretnutí
- Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené

Vzdelávanie a práca (10)

Obsahový štandard

- škola a jej zariadenie
- učebné predmety

Človek na cestách (10)

Obsahový štandard

- príprava na cestu a cestovanie
- turistika a cestovný ruch

Človek a príroda (10)

Obsahový štandard

- počasie
- klíma

Výživa a zdravie (10)

Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • zelenina ovocie • nápoje • stravovacie návyky

Voľný čas a záľuby (10)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • záľuby • film • televízia • internet

Jazykové prostriedky (2)
Obsahový štandard
Morfológia
Podstatné mená
<ul style="list-style-type: none"> • skloňovanie podstat. mien v D – po člene určitom a neurčitom, • tvorenie množného čísla,

Jazykové prostriedky (3)
Obsahový štandard
Zámená
<ul style="list-style-type: none"> • skloňovanie osobných zámen, • používanie opytovacích zámen (wer, wie, welche, was, wo, wohin, wie viel, wann, um wie viel), • skloňovanie prívlastňovacích zámen (mein, dein, ihr, euer, unser, Ihr)

Jazykové prostriedky (2)
Obsahový štandard
Číslovky
<ul style="list-style-type: none"> • tvary radových čísloviek, • určovanie času,

Jazykové prostriedky (4)
Obsahový štandard
Slovesá
<ul style="list-style-type: none"> • Časovanie pravidelných a nepravidelných sloviess v jednotnom a množnom čísle (nehmen, waschen, schlafen, geben, lesen, sehen, fahren, gefallen, essen ...), • slovesá s odlučiteľnou a neodlučiteľnou predponou • modálne slovesá (können, wollen, ...),

Jazykové prostriedky (1)
Obsahový štandard

Príslovky

- príslovky času: časti dňa (montags, dienstags, ... , morgens, mittags, nachmittags, am Morgen, am Nachmittag, ...,)

Jazykové prostriedky (1)**Obsahový štandard****Predložky**

- ustálené predložkové väzby

Jazykové prostriedky (2)**Obsahový štandard****Syntax**

- slovosled v opytovacej vete,
- slovosled v oznamovacej vete – priamy, nepriamy,
- rozkazovací spôsob

Jazykové prostriedky (1)**Obsahový štandard****Lexikológia**

- tvorenie zložených slov,
- frázy: es gibt/ zu Hause / nach Hause / es gefällt /

VII. Metódy a formy práce**a) Motivačné:**

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

b) Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

c) Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí : ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

d) Klasické didakticko-diagnostické:

ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využité metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VIII. Učebné zdroje

Wir 1 (Modul 3) Wir 2 (Modul 4)
Prekladové slovníky
Aktivity podľa SERR pre A2
CD, DVD, video a audio nahrávky
IKT
Európske jazykové portfólio

IX. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov vychádzajú z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Hodinová dotácia - 2 hodiny týždenne

V jednom klasifikačnom období žiak získa **minimálne 5 známok**:

1 známka zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie, simulácia, opis obrázkov, dialóg – váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka zo slohovej písomnej práce (váha 2)

1 známka z gramatického priebežného testu (váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka z diktátu, projektu, resp. inej aktivity (váha 1, 2 podľa náročnosti)

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň A2

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej **klasifikačnej stupnice**:

100% – 90 % = výborný

89% - 75% = chválitebný

74% - 50% = dobrý

49% - 30% = dostatočný

29% - 0% = nedostatočný

$VZ = \underline{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}$

súčet hodnôt váh

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - priemer do 0,50 zaokrúhľujeme nadol

- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor

Pri výslednej klasifikácii sa zohľadňuje aj systematická a sústavná pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách.

Názov predmetu	Ruský jazyk	A1
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia	

I. Charakteristika predmetu

Ruský jazyk ako súčasť cudzích jazykov prispieva k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia, tolerance a vytvára podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Vzhľadom na využitie jazyka v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr sa kladie dôraz na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v ruskom jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí.

Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie ruského jazyka ako 2. cudzieho jazyka.

Na vyučovanie **ruského jazyka ako 2. cudzieho jazyka** podľa štátneho vzdelávacieho programu je určená dvojhodinová dotácia.

Požiadavky pre vzdelávanie vo **ruskom jazyku** vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie vo ruskom jazyku ako druhom cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne **B 1** pre absolventa a v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne B2

Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania ruského jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu ruský jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby komunikačný zámer sa realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú žiakovi konať. Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiaci:

- dokázali riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhali cudzincom, ktorí sú v ich vlastnej krajine;
- dokázali si vymieňať informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkujú im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápali spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak na úrovni A1 dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- rozoznávať, pochopiť a efektívne používať jednotlivé stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj budúci profesijný rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- identifikovať základné reálie krajín cieľového jazyka a rozoznať rozdiel medzi nimi a podobnými reáliami vlastnej krajiny,
- rozoznať základné normy správania sa a bežné spoločenské konvencie krajín, v ktorých sa hovorí cudzím jazykom,
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa ruským jazykom hovorí.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie;
- sociolingválne kompetencie;
- pragmatické kompetencie.

Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1 dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu;
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie

- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa;
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia;
- vyhlásť svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje

Sociolingválna kompetencia

Žiak dokáže:

- naviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť

Pragmatická kompetencia

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“;
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu

IV. Komunikačné jazykové činnosti a stratégie – výkonový štandard

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť počas štúdia. Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

1. Počúvanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam;
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi;
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb

2. Čítanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch;
- získať približnú predstavu o
- obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu;
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi

3. Písomný prejav

Žiak počas štúdia dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky;
- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne;
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť

4. Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Žiak počas štúdia dokáže:

- reagovať na podnety v rôznych komunikačných situáciách jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii,
- začať, udržiavať a ukončiť rozhovor,
- správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených a simulovaných situáciách a v situačných dialógoch
- interpretovať a odovzdávať informácie.

Ústny prejav – monológ

Žiak počas štúdia dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení;
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly;
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má;
- predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie

V. Predmetové kompetencie

Sú vyjadrené v **spôsobilostiach**, ktoré súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie, a **vo funkciách**, ktoré sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť. Prehľad kompetencií a funkcií jazyka.

Spôsobilosti	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom)

	Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
4. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)
6. Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť sympatie Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného Urážať Nadávať
11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Získať povolenie, súhlas Dať súhlas, povoliť niečo Odmietnuť Zakázať Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybníť zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	Obviniť, obviniť sa, priznať sa Ospravedlniť sa

	<p>Odmietnuť obvinenie Vyčítať</p>
<p>13. Reagovať na príbeh alebo udalosť</p>	<p>Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapilo Vyjadriť nezáujem</p>
<p>14. Ponúknuť a reagovať na ponuku</p>	<p>Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného</p>
<p>15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat v budúcnosti</p>	<p>Varovať pred niekým/niečím Poradiť Dodat' odvahu/ Podporiť Adresovať niekomu svoje želanie</p>
<p>16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti</p>	<p>Spomenúť si na niečo/nieкого Vyjadriť, že som na niečo/nieкого zabudol Pripomenúť Kondolovať Gratulovať</p>
<p>17. Reagovať pri prvom stretnutí</p>	<p>Predstaviť nieкого Predstaviť sa Reagovať na predstavenie nieкого Privítať Predniesť prípitok</p>
<p>18. Korešpondovať</p>	<p>Korešpondovať Začať list Ukončiť list</p>
<p>19. Telefonovať</p>	<p>Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor</p>
<p>20. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým</p>	<p>Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore</p>
<p>24. Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené</p>	<p>Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematickeho slova/vyjadrenia/frázy Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru</p>

25. Porozprávať niečo	Rozprávať príbeh Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť príbeh, historku
------------------------------	---

VI. Obsah vzdelávania

Ročník: druhý – v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
DRUHÝ	Záľuby, voľný čas	10
	Vzdelanie	10
	Rodina	8
	Človek a príroda	8
	Krajina, jazyk ktorej sa učím	5
	Starostlivosť o zdravie	5
	Jazykové prostriedky	20

Výkonový štandard – spoločný pre všetky tematické celky.

Žiak vie:

- Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- Vypočuť si a podať informácie
- Vybrať si z ponúkaných možností
- Vyjadriť svoj názor
- Vyjadriť svoju vôľu
- Vyjadriť svoju schopnosť
- Vnímať a prejavovať svoje city
- Vyjadriť očakávania a reagovať na ne.
- Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus
- Reagovať vo vyhrotenej situácii
- Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti
- Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností
- Reagovať na príbeh alebo udalosť
- Ponúknuť a reagovať na ponuku
- Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti
- Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti
- Reagovať pri prvom stretnutí
- Korešpondovať
- Telefonovať
- Vymieňať si názory, komunikovať s niekým
- Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené
- Prerozprávať prečítaný text.

Záľuby, voľný čas (10)

Obsahový štandard

- koľko je hodín ,
- určenie času v ruštine
- koľko máš rokov?
- ieseň : Dvakrát dva je štyri,

- každodenné činnosti,
- hádanky, žart
- Zdrastvuj Jura, pozdrav k narodeninám

Vzdelanie (10)

Obsahový štandard

- rozhovor o škole,
- pozdrav, vyuč. predmety, činnosti na vyučovacej hodine
- práca s textom,
- projekt Naša škola
- môj rozvrh hodín

Rodina(8)

Obsahový štandard

- Ako pomáhaš doma
- dni v týždni, mesiace v roku,
- odpoveď na list
- čo bolo na obed

Človek a príroda (8)

Obsahový štandard

- text s porozumením,.
- tvorba viet podľa obrázkov,
- odpoveď na list
- hádanky, rébusy

Krajina, jazyk ktorej sa učím (5)

Obsahový štandard

- dopravné prostriedky, námestie , vežové hodiny,
- Projekt Moskva: kultúrne pamiatky Moskvy

Starostlivosť o zdravie(5)

Obsahový štandard

- slovná zásoba - druhy športu, preklad viet do min. času
- množné číslo,
- rozlíšenie významu a používania slovies vedieť a poznať,
- príslovia, hádanky, žarty

Jazykové prostriedky (2)

Obsahový štandard

Zámená:

- osobné
- privlastňovacie

Jazykové prostriedky (2)
Obsahový štandard
Prídavné mená: <ul style="list-style-type: none"> • koncovky prídavných mien •

Jazykové prostriedky (5)
Obsahový štandard
Slovesá: <ul style="list-style-type: none"> • časovanie sloviess • 1. a 2. časovanie sloviess • slovesá v neurčitku • prítomný čas, minulý čas • správne používanie slovesa ísť, cestovať, nachádzať sa , ,

Jazykové prostriedky (2)
Obsahový štandard
Príslovky <ul style="list-style-type: none"> • tvorba prísloviess

Jazykové prostriedky (5)
Obsahový štandard
Číslovky: <ul style="list-style-type: none"> • číslovky 1-100 • ako hovoríme 2,3,4, часа 5, 6, 7, 8,9 часов • koľko máš rokov?

Jazykové prostriedky (4)
Obsahový štandard
Syntax Vetné konštrukcie: <ul style="list-style-type: none"> • opytovacie • oznamovacie • písanie osobného listu

VII. Metódy a formy práce

a) Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

b) Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

c) Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí : ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

d) Klasické didakticko-diagnostické:

ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využité metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VIII. Učebné zdroje

učebnica Ruský jazyk pre 5. ročník základných škôl : Elena Kováčiková, Valentína Glendová,
pracovný zošit Ruský jazyk pre 5. ročník základných škôl : Elena Kováčiková, Valentína Glendová,
obrazové prílohy, mapy, kazety, CD, DVD, PC.

IX. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov vychádzajú z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Hodinová dotácia - 2 hodiny týždenne

V jednom klasifikačnom období žiak získa **minimálne 5 známok:**

1 známka zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie, simulácia, opis obrázkov, dialóg – váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka zo slohovej písomnej práce (váha 2)

1 známka z gramatického priebežného testu (váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka z diktátu, projektu, resp. inej aktivity (váha 1, 2 podľa náročnosti)

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň A2

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej **klasifikačnej stupnice:**

100% – 90 % = výborný

Názov predmetu	Francúzsky jazyk – Sekunda A1
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Francúzsky jazyk ako súčasť cudzích jazykov prispieva k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia, tolerance a vytvára podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Vzhľadom na využitie jazyka v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr sa kladie dôraz na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia vo francúzskom jazyku je podľa Európskeho referenčného rámca založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí.

Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie francúzskeho jazyka ako 2. cudzieho jazyka. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka

Na vyučovanie **francúzskeho jazyka ako 2. cudzieho jazyka** v druhom ročníku osemročného štúdia je podľa školského vzdelávacieho programu určená 2-hodinová dotácia. Požiadavky pre vzdelávanie vo francúzskom jazyku vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie vo francúzskom jazyku ako druhom cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne **B1** pre absolventa a v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne **B2**.

II. Ciele predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu francúzsky jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú žiakovi konať. Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiaci dokázali:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine;
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak dokáže:

- uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti;
 - opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich;
 - uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka;
 - chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku;
 - dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život;
 - kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja;
 - udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií;
 - pochopiť zámer zadanej úlohy;
 - účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách;
 - aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk;
 - využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu;
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa ruským jazykom hovorí.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie;
- sociolingválne kompetencie;
- pragmatické kompetencie

Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1 si rozvíja jazykové kompetencie tak, že počas štúdia dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu;
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie;
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru;
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa;
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia;
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje

Sociolingválna kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1 si rozvíja sociolingválne kompetencie tak, že počas štúdia dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď.

Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1 si rozvíja pragmatické kompetencie tak, že počas štúdia dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“;
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu

IV. Komunikačné jazykové činnosti a stratégie – výkonový štandard

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť v priebehu vzdelávania.

Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

1. Počúvanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1 počas štúdia dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam;
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi;
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb.

2. Čítanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1 počas štúdia dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť;
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach;
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch;
- získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu;
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi.

3. Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni A1 počas štúdia dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky;
- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne;

- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť.

4. Ústny prejav

Ústny prejav- dialóg

Učiaci sa na úrovni A1 počas štúdia dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení;
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly;
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má;
- predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú;
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie.

Ústny prejav – monológ

Učiaci sa na úrovni A1 počas štúdia dokáže:

- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach;
- opísať seba, čo robí, kde žije.

V. Kompetencie a funkcie jazyka

Sú vyjadrené v **spôsobilostiach**, ktoré súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie, a **vo funkciách**, ktoré sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Výkonový štandard:

Žiak vie:

Spôsobilosti	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
4. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas

	<p>Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty</p>
5. Vyjadriť svoju vôľu	<p>Vyjadriť svoje želania/túžby Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)</p>
6. Vyjadriť svoju schopnosť	<p>Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť</p>
7. Vnímať a prejavovať svoje city	<p>Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť sympatie Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu</p>
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	<p>Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím</p>
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	<p>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páci, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu</p>
10. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	<p>Vyjadriť príkaz/zákaz Odmietnuť Zakázať</p>
11. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	<p>Ospravedlniť sa</p>
12. Reagovať na príbeh alebo udalosť	<p>Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť nezáujem</p>
13. Ponúknuť a reagovať na ponuku	<p>Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného</p>
14. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	<p>Varovať pred niekým / niečím Adresovať niekomu svoje želanie</p>
15. Reagovať pri prvom stretnutí	<p>Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať</p>

	Predniesť prípitok
16. Telefonovať	Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor Odpovedať
17. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
18. Uistiť sa, že slová/ výklad/ argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematickeho slova / vyjadrenia/frázy Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru

VI. Obsah vzdelávania

Ročník: Sekunda - druhý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Sekunda	Rodina a spoločnosť	6
	Vzdelávanie a práca	7
	Uprostred multikultúrnej spoločnosti	7
	Voľný čas a záľuby	6
	Mládež a jej svet	4
	Jazykové prostriedky	30

Výkonový štandard – spoločný pre všetky tematické celky.

Žiak vie:

- Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- Vypočítať si a podať informácie
- Vybrať si z ponúkaných možností
- Vyjadriť svoj názor
- Vyjadriť svoju vôľu
- Vyjadriť svoju schopnosť
- Vnímať a prejavovať svoje city
- Vyjadriť očakávania a reagovať na ne
- Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus
- Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti
- Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností
- Reagovať na príbeh alebo udalosť
- Ponúknuť a reagovať na ponuku
- Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti
- Reagovať pri prvom stretnutí
- Telefonovať
- Komunikovať
- Uistiť sa, že slová/ výklad/ argument boli pochopené

Rodina a spoločnosť (6)

Obsahový štandard

- osobné údaje
- rodina, rodinné vzťahy

Vzdelávanie a práca (7)

Obsahový štandard

- škola a jej zariadenie
- učebné predmety

Voľný čas a záľuby (6)

Obsahový štandard

- záľuby
- tlač

Uprostred multikultúrnej spoločnosti (7)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • rodinné sviatky • cudzie jazyky

Mládež a jej svet (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • aktivity mládeže

Jazykové prostriedky – morfológia (4)
Obsahový štandard
Členy
<ul style="list-style-type: none"> • vynechávanie člena pri povolaniach • stiahnuté členy (sťahovanie predložiek <i>à, de</i> s určitým členom)

Jazykové prostriedky – morfológia (4)
Obsahový štandard
Zámená
<ul style="list-style-type: none"> • privlastňovacie zámená nesamostatné

Jazykové prostriedky – morfológia (6)
Obsahový štandard
Číslovky
<ul style="list-style-type: none"> • číslovky od 1 do 100 • vyjadrenie dátumu a času

Jazykové prostriedky – morfológia (3)
Obsahový štandard
Príslovky
<ul style="list-style-type: none"> • výrazy množstva <i>beaucoup de, peu de, assez de, combien de</i>

Jazykové prostriedky – morfológia (3)
Obsahový štandard
Predložky
<ul style="list-style-type: none"> • predložka <i>de</i> + podstatné meno (privlastňovanie) • predložky (<i>à, en</i>)

Jazykové prostriedky – morfológia (2)
Obsahový štandard
Častice
<ul style="list-style-type: none"> • používanie častíc <i>oui / si</i>

Jazykové prostriedky – morfológia (4)
Obsahový štandard
Slovesá

- slovesá *être, faire, aller*
- časovanie pravidelných slovies 1. triedy zakončených na –er (*parler, écouter*)

Jazykové prostriedky– syntax (4)

Obsahový štandard

- výraz *il y a*

VII. Metódy a formy práce

a) Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

b) Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

c) Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí : ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

d) Klasické didakticko-diagnostické:

ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využitie metód a foriem práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch

VIII. Učebné zdroje

učebnica- En français 1

pracovný zošit- En français 1

doplňkové materiály

Internet (počítač, tablet)

CD, DVD, video a audio nahrávky

IX. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov vychádzajú z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

V jednom klasifikačnom období žiak získa **minimálne 5 známok:**

1 známka zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie, simulácia, opis obrázkov, dialóg – váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka zo slohovej písomnej práce (váha 2)

1 známka z gramatického priebežného testu (váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka z diktátu, projektu, resp. inej aktivity (váha 1, 2 podľa náročnosti)

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň A1

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej **klasifikačnej stupnice:**

100% – 90 % = výborný

89% - 75% = chváľitebný

74% - 50% = dobrý

49% - 30% = dostatočný

29% - 0% = nedostatočný

$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$

súčet hodnôt váh

⇒ počítame na 2 desatinné miesta:

- priemer do 0,50 zaokrúľujeme nadol

- priemer nad 0,50 zaokrúľujeme nahor

Pri výslednej klasifikácii sa zohľadňuje aj systematická a sústavná pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách.

Názov predmetu	Fyzika
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda

I. Charakteristika predmetu

Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Obsah výučby fyziky je postavený na overenej konštruktivistickej pedagogickej teórii, ktorá kladie pri budovaní fyzikálnych poznatkov dôraz na vlastnú žiacku skúsenosť s fyzikálnymi javmi a objektmi. Umožňujú to žiacke pokusy, reálne demonštrácie, priame merania a ich spracovanie. Postupne sa žiak vedie k formalizácii poznávaného obsahu, prípadne k matematickým vzťahom a k zovšeobecneniam v podobe teoretických pojmov.

Prostredníctvom tvorby vybraných fyzikálnych (často aj prírodovedných) pojmov sa rozvíjajú žiacke bádateľské spôsobilosti, najmä pozorovať, merať, experimentovať, spracovať namerané údaje tabelárnou a grafickou formou. Súčasťou týchto spôsobilostí sú aj manuálne a technické zručnosti žiaka, schopnosť formulovať hypotézy, tvoriť závery a zovšeobecnenia, interpretovať údaje a opísať ich vzájomné vzťahy.

Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania. Vzhľadom na vek žiakov je to najmä už spomenutý empirický postup, pre ktorý je charakteristické riešenie problémov experimentálnou metódou aj s využitím informačno-komunikačných prostriedkov. Aktívna účasť žiaka sa zabezpečuje najmä riešením problémov a prácou v skupinách.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je, aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

II. Ciele predmetu

Oblasť: Svet/prírodovedné poznatky a myšlienky

Žiaci

- opíšu spôsoby, ktorými prírodné vedy pracujú,
- vyhodnotia zisky a nedostatky aplikácií vedy,
- diskutujú na tému etických a morálnych otázok vyplývajúcich z aplikácie vedy,
- diskutujú o tom, ako je štúdiom vedy podmienené kultúrnymi vplyvmi,
- chápu, ako rôzne prírodovedné disciplíny vzájomne súvisia a ako súvisia s inými predmetmi,
- považujú vedu za aktivitu spolupráce,
- demonštrujú znalosť vedeckých faktov, definícií, zákonov, teórií, modelov,
- demonštrujú schopnosť používať vhodnú terminológiu, vrátane použitia symbolov.

Oblasť: Komunikácia

Žiaci vyjadrujú myšlienky, argumenty, praktické skúsenosti z pozorovania

- použitím vhodného slovníka a jazyka,
- použitím grafov a tabuliek,
- použitím vhodného formátu laboratórneho protokolu,
- použitím digitálnych technológií (určených školským vzdelávacím programom).

Oblasť: Prírodovedné bádanie/vykonávanie experimentov

Žiaci

- formulujú problém vo forme otázky, ktorá môže byť zodpovedaná experimentom,

- formulujú hypotézu,
- testujú hypotézu v podmienkach riadenia jednej nezávisle premennej veličiny,
- plánujú experiment,
- naznačia záver konzistentný s realizovaným experimentom, komentujú chyby merania,
- vyhodnotia celkový experiment vrátane použitých postupov,
- postupujú podľa slovných i písaných inštrukcií,
- vyberú a bezpečne použijú experimentálnu zostavu, materiál, techniku vhodnú na meranie,
- vykonajú experiment bezpečne, zaznamenajú údaje z pozorovania a merania,
- použijú vhodné nástroje a techniku na zber dát,
- spolupracujú v skupine rovesníkov zostavenej učiteľom.

Oblasť: Spracovanie dát

Žiaci

- riešia úlohy s úplne definovaným problémom, ako aj úlohy s neúplne definovaným problémom a neúplne definované úlohy,
- organizujú, prezentujú a vyhodnocujú dáta rôznymi spôsobmi,
- transformujú dáta prezentované jednou formou do inej formy vrátane matematických výpočtov, grafov, tabuliek,
- identifikujú trendy v dátach,
- vytvárajú predpovede založené na dátach,
- naznačujú závery založené na dátach,
- odhadujú dáta na základe vlastnej skúsenosti,
- použijú poznatky na vysvetlenie záverov.

III. Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním fyziky

Poznávacia (kognitívna)	Komunikačná	Interpersonálna	Intrapersonálna
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať informácie.	Kooperovať v skupine.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické myslenie.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	
Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine.		Diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme.	
Myslieť tvorivo a uplatniť jeho výsledky.			

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: sekunda

Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
--------	----------------------------	-----------------------------

sekunda	1. Teplota. Skúmanie premien skupenstva	16
	2. Teplo	17

Teplota. Skúmanie premien skupenstva (16)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> opísať pozorované javy pri skúmaní premien skupenstva látok, navrhnuť k meraniam tabuľku, zaznamenať časový priebeh teploty pri premenách skupenstva látok do tabuľky a grafu, analyzovať záznamy z meraní, objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce vyparovanie (počiatočná teplota, veľkosť voľného povrchu kvapaliny, prúdenie vzduchu), objaviť z výsledkov experimentu rozdiel medzi vyparovaním a varom, charakteristiky varu, modelovať experimentom zostrojenie teplomera, vznik dažďa, vyhľadať hodnoty teploty varu, teploty topenia (tuhnutia) látok v tabuľkách, zrealizovať a vyhodnotiť meteorologické pozorovania a merania, prezentovať výsledky aktivít pred spolužiakmi. 	<ul style="list-style-type: none"> meranie teploty, modelovanie zostrojenia Celsiovho teplomera, kalibrácia teplomera teplota, značka t, jednotka teploty oC meranie času, meranie teploty v priebehu času, graf závislosti teploty od času, využitie PC pri zostrojovaní grafov čas, značka t, jednotky času s, min, h premena kvapaliny na plyn, vyparovanie, podmienky vyparovania, vlhkomer var, teplota varu, graf závislosti teploty od času pri vare vody, tlak vzduchu a teplota varu premena vodnej pary na vodu, kondenzácia, teplota rosného bodu destilácia, modelovanie dažďa premena tuhej látky na kvapalnú, kvapalnej látky na tuhú, topenie tuhnutie, teplota topenia a tuhnutia pre kryštalické a amorfné látky, graf závislosti teploty od času pri topení a tuhnutí meteorologické pozorovania

Teplo (17)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> opísať historický prístup k chápaniu pojmu teplo, overiť experimentom fyzikálnu vlastnosť látok – tepelná vodivosť, opísať šírenie tepla vedením, prúdením, žiarením, opísať využitie tepelných vodičov a tepelných izolantov v praxi, dodržať podmienky experimentu, odhadnúť výslednú teplotu pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou, overiť experimentom odovzdávanie 	<ul style="list-style-type: none"> historické aspekty chápania pojmu teplo, staršia jednotka tepla cal teplo a pohyb častíc látky, teplota šírenie tepla vedením, prúdením a žiarením tepelné vodiče a tepelné izolanty odovzdávanie a prijímanie tepla telesom, kalorimeter výsledná teplota pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou výsledná teplota pri odovzdávaní tepla

<p>tepla kovmi vode,</p> <ul style="list-style-type: none"> • objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce veľkosť prijatého a odovzdaného tepla, • vyhľadať hodnoty hmotnostnej tepelnej kapacity látok v tabuľkách, • riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tepla, • overiť postup stanovenia energetickej hodnoty potravín (napríklad spaľovaním), • získať informácie o energetickej hodnote potravín, • posúdiť negatívne vplyvy spaľovacích motorov na životné prostredie a spôsoby eliminácie týchto vplyvov. 	<p>horúcimi kovmi (Cu, Al, Fe) vode,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdiel dvoch teplôt (Δt) • tepelná rovnováha • hmotnostná tepelná kapacita, značka c, jednotka $J/kg^{\circ}C$ • teplo, značka Q, jednotka tepla J, vzťah $Q = c \cdot m \cdot \Delta t$ • teplo a premeny skupenstva • energetická hodnota potravín
---	---

V. Metódy a formy práce

METÓDY

- výkladovo-ilustratívna metóda
- reproduktívna metóda
- výkladovo-problémová metóda
- heuristická metóda
- výskumná metóda

FORMY

- metodické (výkladové, dialogické, demonštračné, samostatná práca žiakov)
 - sociálne (frontálna, individuálna a skupinová práca)
- organizačné (vyučovacia hodina, laboratórna práca, projekty ...)

VI. Učebné zdroje

- Fyzika pre 6.ročník ZŠ, 2.diel, M.Macháček, SPN Bratislava
- Fyzika pre 6.ročník ZŠ, študijná časť A, SPN Bratislava
- Fyzika pre 6.ročník ZŠ, časť B, SPN Bratislava
- Fyzika pre 7.ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom Viera Lapitková didaktis 2010

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

- K polročnej a koncoročnej klasifikácii sú potrebné minimálne 3 známky

- Ústnu odpoveď hodnotí učiteľ bezprostredne po odpovedi a svoje hodnotenie zdôvodní.
- Písomnú odpoveď absolvujú študenti v priebehu, alebo po skončení tematického celku. Učiteľ musí informovať študentov o stupnici bodovania a poskytnúť študentovi ohodnotenú písomnú odpoveď k nahliadnutiu.
- Podľa počtu dosiahnutých bodov hodnotí učiteľ písomnú odpoveď stupnicou známok 1-5.
- O téme a termíne písomnej skúšky sú študenti informovaní s týždenným predstihom, o termíne krátkej písomnej skúšky (päťminútovky) učiteľ nie je povinný informovať vopred, pričom jej témou sú maximálne 3 posledné vyučovacie látky.

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

<i>počet bodov</i>	<i>známka</i>
1) 100% - 90%	- výborný
2) 89% - 75%	- chválitebný
3) 74% - 50%	- dobrý
4) 49% - 30%	- dostatočný
5) 29% - 0%	- nedostatočný

Výpočet polročnej a koncoročnej známky sa uskutočňuje na základe váhového priemeru známok:

druh odpovede	váha	známka z odpovede
ústna odpoveď	2	x
päťminútovka	1	y
aktivita, vyriešenie príkladu pri tabuli	1	m
vopred oznámená písomka (v polovici alebo na konci tematického celku)	2	z
test na konci tematického celku	2	t
referát, projekt, prezentácia	2	r, p

Vzorec na výpočet váhového priemeru:

$$VP = \frac{x \cdot 2 + y \cdot 1 + m \cdot 1 + z \cdot 2 + t \cdot 2 + r \cdot 2 + p \cdot 2}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

Počítame na 2 desatinné miesta:

- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
- 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	CHÉMIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda

I. Charakteristika predmetu

- Predmet chémie umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam chemických javov a procesov.
- Obsah učiva tvoria poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote. Sú to predovšetkým tieto oblasti: chémie potravín a nápojov, kozmetiky, liečiv, čistiacich prostriedkov, atď.
- Zvlášť významné je, že pri štúdiu chémie špecifickými poznávacími metódami si žiaci osvojujú i dôležité spôsobilosti. Ide predovšetkým o rozvíjanie spôsobilosti objektívne a spoľahlivo pozorovať, experimentovať a merať, vytvárať a overovať hypotézy v procese riešenia úloh rôznej zložitosti.
- Organickou súčasťou učebného predmetu chémie je aj systém vhodne vybraných laboratórnych prác, ktorých správna realizácia si vyžaduje osvojenie si základných manuálnych zručností a návykov bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu:

- Oboznámiť žiakov s významom poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu, čo umožňuje u žiakov vytvorenie pozitívneho vzťahu k učebnému predmetu chémie.
- Prispieť k splneniu všeobecných cieľov vzdelávania, vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu chémie.
- Podieľať sa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti, v rámci ktorej je potrebné rozvíjať aj čitateľskú gramotnosť a prácu s odborným textom. Žiaci by mali porozumieť odborným textom na primeranej úrovni a majú vedieť aplikovať získané poznatky pri riešení konkrétnych úloh.
- V rámci samostatnej práce majú byť žiaci schopní samostatne získavať potrebné informácie súvisiace s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov (odborná literatúra, internet) a využívať multimediálne učebné materiály.
- Vyučovanie chémie na hodinách základného typu a laboratórnych cvičeniach realizované metódami aktívneho poznávania, výraznou mierou prispieva k formovaniu a rozvíjaniu logického, kritického a tvorivého myslenia žiakov, ktoré im umožňuje nachádzať vzťahy medzi štruktúrou a vlastnosťami látok ako aj osvojenie dôležitých manuálnych zručností.
- Významným cieľom vyučovania chémie je aj oboznámenie sa žiakov s chemickými látkami, ktoré pozitívne a negatívne ovplyvňujú život človeka (chemické aspekty racionálnej výživy, vplyv alkoholu, nikotínu a iných drog na ľudský organizmus).
- V predmete chémie si žiaci majú v dostatočnej miere osvojiť zručnosti a návyky bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.
- Potrebné je, aby žiaci dosiahli takú úroveň pochopenia a zvládnutia učiva, aby vedeli využiť na hodinách získané vedomosti, spôsobilosti a návyky v každodennom živote.
- Spracovanie informácií a ich využitie pri plánovaní, realizovaní praktických postupov zameraných na spoznanie a kvantitatívne meranie prírodných javov, s ktorými sa stretávame v praktickom živote.
- Interpretácia získaných poznatkov a informácií so schopnosťou prezentovať, kriticky prehodnocovať a obhajovať svoje názory.
- Rozvíjanie schopnosti logického a kritického myslenia žiakov, schopnosti tímovej práce.
- Získavanie návykov spojených so správnym zaobchádzaním s chemickými látkami, na dodržiavaní zásad bezpečnej práce pri činnostiach z bežného života ako aj pri práci v laboratóriu.

III. Predmetové kompetencie:

- **Identifikácia a správne používanie pojmov.** Žiak vie správne používať základné pojmy a identifikovať ich v reálnych situáciách. Pritom nie je vhodné iba mechanické odrecitovanie definícií. Vedomosť týchto pojmov žiak dokáže tým, že rozumie textu, v ktorom sa vyskytujú a že ich aktívne používa v správnom kontexte.
- **Kvalitatívny popis objektov, systémov a javov a ich klasifikácia** – žiak vie popísať a poprípade načrtnúť objekt, systém alebo jav, ktorý pozoruje podľa skutočnosti, modelu alebo nákresu vie popísať

stavbu systému, vie nájsť spoločné a rozdielne vlastnosti látok, predmetov alebo javov (napríklad uviesť hlavné rozdiely medzi kovmi a nekovmi).

- **Vysvetlenie javov** – žiak vie vysvetliť niektoré javy pomocou známych zákonov alebo pomocou jednoduchších javov.
- **Predvídanie javov** a určovanie kauzálnych súvislostí – žiak vie v jednoduchých prípadoch predpovedať, čo sa v určitej situácii stane, rozhodnúť, či za určitých okolností je daný jav možný alebo nie (napríklad určiť faktory, ktoré ovplyvňujú rýchlosť chemickej reakcie).
- **Pozorovanie, experimentovanie, meranie a odhady** – žiak vie zrealizovať jednoduchý experiment podľa návodu, navrhnúť a zrealizovať jednoduchý experiment, ktorý simuluje určitý jav, alebo dáva odpoveď na určitú otázku. Do tejto skupiny patria predovšetkým merania a odhady veľkosti niektorých veličín, zhromažďovanie a vhodné usporiadanie údajov (napríklad zistiť, či roztok je kyslý, zásaditý alebo neutrálny).
- **Kvantitatívny popis** – žiak vie vypočítať niektoré veličiny z iných. Vie v jednoduchých prípadoch porovnať dve veličiny rovnakého druhu, určiť ako sa určitá veličina mení. Vie určiť hodnotu niektorých veličín z grafu alebo z tabuľky alebo naopak.
- **Aplikácia vedomostí** – žiak vie opísať niektoré prírodné alebo umelé systémy a v jednoduchších prípadoch opísať aj princíp ich fungovania. Vie uviesť príklady aplikácie určitých prírodných javov, rozhodnúť, kedy je daný jav výhodný a kedy nevýhodný. Vie posúdiť dôsledky určitých javov alebo ľudskej činnosti z ekologického, ekonomického alebo zdravotného hľadiska (napríklad vysvetliť škodlivé účinky používania chloridu sodného k zimnému posypu ciest).

V učebnom predmete chémia by žiaci mali nadobudnúť a rozvíjať nasledovné **kompetencie k učeniu**

- plánovať a organizovať si učenie a pracovnú činnosť,
- kriticky pristupovať ku zdrojom informácií, informácie tvorivo spracovávať a využívať pri svojom štúdiu.

komunikačné schopnosti

- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
- zrozumiteľne prezentovať nadobudnuté vedomosti, skúsenosti a zručnosti,
- urobiť zápis o experimente pomocou textu, schém, náčrtu, obrázkov a tabuliek,
- spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

riešenie problémov

- analyzovať vybrané problémy,
- aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh,
- používať základné myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznávania pri riešení problémových úloh,
- využívať informačné a komunikačné technológie pri riešení problémových úloh,
- posúdiť vhodnosť navrhnutého postupu riešenia problémovej úlohy,
- zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy
- logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom chémie a iných učebných predmetov a využiť ich pri riešení problémových úloh.

manuálne

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

sociálne

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách,
- vzájomne si pomáhať pri riešení úloh teoretického a praktického charakteru,
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti,
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,
- prijímať ocenenie, radu a kritiku a čerpať poučenie pre ďalšiu prácu.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: druhý v osemročnej forme štúdia
Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne / 66 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
sekunda	1. Fyzikálne a chemické deje	6
	2. Chemické reakcie	6
	3. Chemické zlučovanie a chemický rozklad	6
	4. Horenie	8
	5. Energetické zmeny pri chemických reakciách	6
	6. Rýchlosť chemických reakcií	8
	7. Základné operácie a úkony	8
	8. Laboratórne práce	8
	9. Vyhodnocovanie projektov	10

TC	Výkonový štandard	Obsahový štandard
1	FYZIKÁLNE A CHEMICKÉ DEJE (6 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> Vedieť rozlíšiť fyzikálne chemické deje Poznať fyzikálne a chemické deje využívané v domácnosti Na jednoduchých príkladoch uskutočniť rozlíšenie fyzikálnych a chemických dejov 	<ul style="list-style-type: none"> Fyzikálne deje Chemické deje Skúmanie fyzikálnych a chemických dejov
2	CHEMICKÉ REAKCIE (6 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> Charakterizovať chemické reakcie Rozlíšiť reaktanty a produkty Vedieť, že reaktanty sa počas chemickej reakcie menia na produkty Poznať uplatnenie zákona zachovania hmotnosti pri chemických reakciách 	<ul style="list-style-type: none"> Čo sú chemické reakcie Zákon zachovania hmotnosti
3	CHEMICKÉ ZLUČOVANIE A CHEMICKÝ ROZKLAD (6 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> Na príkladoch rozlíšiť reakcie chemického rozkladu a chemického zlučovania Uviesť príklady chemických reakcií z bežného života 	<ul style="list-style-type: none"> Chemické zlučovanie Chemický rozklad
4	HORENIE (8 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> Poznať horenie ako chemický dej Vymenovať príklady horľavých a nehorľavých látok Poznať označenie horľavín Vedieť, čo je požiar Vysvetliť podstatu hasenia horiacich 	<ul style="list-style-type: none"> Čo je horenie Skúmanie horenia Požiar a jeho hasenie Čo robiť v prípade požiaru Hasiace látky

	látok <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť telefónne číslo požiarnikov • Vymenovať niektoré hasiace látky • Opísať spôsoby správneho hasenia pri horení konkrétnych látok 	
5	ENERGETICKÉ ZMENY PRI CHEMICKÝCH REAKCIÁCH (6 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Energetické premeny pri chemických reakciách 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať reakcie, pri ktorých sa energia uvoľňuje a reakcie, pri ktorých sa energia spotrebúva s dôrazom na bežný život
6	RÝCHLOSŤ CHEMICKÝCH REAKCIÍ (8 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Rozlišovať pomalé a rýchle reakcie s dôrazom na bežný život • Poznať príčiny priebehu chemických reakcií • Jednoducho zdôvodniť vplyv rôznych faktorov na rýchlosť chemických reakcií (teplota, množstvo reaktantov, plošný obsah reaktantov, katalyzátor) s dôrazom na bežný život • Vedieť, prečo je dôležité ovplyvňovanie rýchlosti chemických reakcií v bežnom živote 	<ul style="list-style-type: none"> • Rýchlosť chemických reakcií • Ako prebiehajú chemické reakcie • Faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií
7	ZÁKLADNÉ OPERÁCIE A ÚKONY (8 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť pozorovať základné vlastnosti látok – skupenstvo, farba, lesk, vôňa • Vedieť pozorovať tvrdosť látok na základe praktickej skúsenosti • Vedieť prakticky určiť rozpustnosť látok vo vode a v etanole • Vedieť prakticky určiť, či je roztok kyslý, zásaditý alebo neutrálny • Vedieť pracovať s indikátorovými papierikmi a indikátorovými roztokmi • Vedieť zapojiť jednoduchý elektrický obvod so školským zdrojom napätia a so skúmaným roztokom • Vedieť správne zostaviť jednoduchú aparatúru na vývoj plynu 	<ul style="list-style-type: none"> • Pozorovanie vlastností látok – skupenstvo, farba, lesk, tvrdosť, stálosť na vzduchu, rozpustnosť, kyslosť, zásaditosť, vodivosť • Využitie výsledkov pozorovania na správnu manipuláciu s látkami • Využitie pracovných postupov pri uskutočňovaní, pozorovaní a správnom využití premien látok (horenie, rozpúšťanie, vývoj a zachytávanie plynov)
8.	LABORATÓRNE PRÁCE (8 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Dodržiavať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu • Dodržiavať zásady bezpečnej práce s chemickými látkami v praxi • Vedieť pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich • Vedieť zaznamenať výsledok pokusu • Vedieť používať ochranné pomôcky: okuliare, rukavice, ochranný štít 	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratórny poriadok • Skúmanie rozkladu peroxidu vodíka • Hasenie plameňa oxidom uhličitým • Skúmanie vplyvu rôznych faktorov na rýchlosť chemickej reakcie vápenca s octom • Skúmanie vplyvu rôznych látok na rýchlosť rozkladu peroxidu vodíka

	<ul style="list-style-type: none"> • Vykonať podľa návodu rozklad peroxidu vodíka za prítomnosti burelu • Vykonať podľa návodu hasenie plameňa oxidom uhličitým • Pozorovať podľa návodu vplyv rôznych faktorov na rýchlosť chemickej reakcie vápenca s octom • Pozorovať podľa návodu vplyv rôznych látok na rýchlosť rozkladu peroxidu vodíka 	
9.	VYHODNOCOVANIE PROJEKTOV (10 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť vyhľadať v poskytnutej literatúre požadované informácie • Spracovať získané informácie do stručného prehľadu • Prezentovať získané informácie v primeranej forme 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizácia a vyhodnocovanie projektov

V. Formy a metódy práce

METÓDY

- výkladovo-ilustratívna metóda
- reproduktívna metóda
- výkladovo-problémová metóda
- heuristická metóda
- výskumná metóda

FORMY

- metodické (výkladové, dialogické, demonštračné, samostatná práca žiakov)
- sociálne (frontálna, individuálna a skupinová práca)
- organizačné (vyučovacia hodina, laboratórna práca, projekty ...)

VI. Učebné zdroje:

- **Chémia pre 7. ročník základných škôl a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom**
- Pracovné listy

VII. Hodnotenie predmetu

- Predmet sa klasifikuje
- Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 2x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty, laboratórne práce - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2

- Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

100% - 90%	⇒ výborný
89% - 75%	⇒ chválibebný
74% - 50%	⇒ dobrý
49% - 30%	⇒ dostatočný
29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

- ⇒ počítame na 2 desatinné miesta:
- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúľujeme nadol
 - priemer nad 0,50 zaokrúľujeme nahor
 - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	BIOLÓGIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda

I. Charakteristika predmetu

- Učebný predmet umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia.
- Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí.
- Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov.
- Vedie k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia.
- Základným štruktúrnym prvkom je špirálovité usporiadanie obsahu v jednotlivých ročníkoch a tematických celkoch. Poznatky sa rozvíjajú na základe princípu od vonkajších k vnútorným štruktúram vo vzájomných vzťahoch a súvislostiach.
- Usporiadanie učiva nadväzuje na predchádzajúci učebný systém s rešpektovaním vzájomných súvislostí.
- Štruktúra učiva umožňuje plynulý prechod k pochopeniu človeka ako biologického objektu a na základe anatomicke-fyziologických poznatkov, smeruje k pochopeniu princípov individuality, biologickej a sociálnej podstaty človeka, pochopeniu základných spoločenských vzťahov na základe etických noriem, v prospech ich rozvoja.
- Štruktúra učiva umožňuje pochopenie osvojovanie si zdravého životného štýlu a ochranu pred škodlivými vplyvmi.

Prierezové témy v predmete:

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

- tematický okruh: Anatómia a fyziológia rozmnožovacích orgánov

- tematický celok: Rozmnožovanie, vývin jedinca a rodičovstvo

II. Rozvíjajúce ciele predmetu:

Ciele sú zamerané na poznávanie živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

- Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich.
- Poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku.
- Chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.
- Chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody.
- Viest' k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote.

III. Predmetové kompetencie:

Kompetencie v oblasti prírodných vied:

- Poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka.
- Chápať lesný, vodný, trávny, poľný ekosystém a ľudské obydľia ako životný priestor organizmov, poznať typických predstaviteľov podľa vonkajších znakov, životných prejavov a potravných vzťahov, zásady prevencie a spôsob ochrany pred škodlivými druhmi.
- Poznať základnú stavbu, funkcie a životné prejavy rastlinných a živočíšnych buniek, jednobunkových a mnohobunkových organizmov.
- Porozumieť vzťahu neživej a živej prírody a význam jej poznávania.
- Poznať základné podmienky života, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia.

- Poznať hlavné znaky základných životných procesov baktérii, rastlín, húb a živočíchov, podstatu a význam dedičnosti v prírode a pre človeka.
- Poznať zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním **d'alších kľúčových kompetencií žiakov:**

v oblasti komunikačných schopností:

- identifikovať a správne používať základné pojmy,
- objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov, podstatu procesov a vzťahov,
- vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme,
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
- zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
- vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry,
- vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:

- riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie,
- navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov,
- rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických úloh, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov,
- využívať tvorivosť a nápaditosť,
- samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh,
- predpokladať a určiť príčinné súvislosti,
- pozorovať, experimentovať a odhadovať.

v oblasti sociálnych kompetencií:

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať,
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti,
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,

v oblasti získavania, osvojovania a rozvíjania manuálnych zručností:

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
- využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky,
- rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach,
- aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: druhý v osemročnej forme štúdia
Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne / 66 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
sekunda	1. Stavba tela stavovcov	19
	2. Ľudský organizmus a ľudské spoločenstvo	1
	3. Človek a jeho telo	46

TC	Výkonový štandard	Obsahový štandard
1	STAVBA TELA STAVOVCOV (19 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklady stavovcov pokrytých šupinami, perím, srst'ou. • Zdôvodniť odlišnosti kožných útvarov stavovcov. • Označiť na ukážke časti vtáčieho pera. • Zdôvodniť na príklade stavovca význam sfarbenia podľa prostredia v ktorom žije. 	<ul style="list-style-type: none"> • Povrch tela stavovcov. • Spoločné a odlišné znaky.
	<ul style="list-style-type: none"> • Zdôvodniť prispôbenie stavovcov životnému prostrediu na ukážke kostry končatín • Vysvetliť význam prsnej kosti s hrebeňom u vtákov. • Zdôvodniť význam dutých kostí vtákov. • Rozlíšiť párnokopytníka a nepárnokopytníka na ukážke kostry končatiny. • Pomenovať tkanivá tvoriace svalstvo končatín, vnútorných orgánov, srdca stavovcov. • Vysvetliť princíp činnosti dvoch svalov. • Uviesť príklad stavovca, ktorý sa pohybuje plávaním, skákaním, plazením, lietaním, kráčaním a behom. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oporná sústava stavovcov. • Pohybová sústava stavovcov. • Základné funkcie a význam orgánov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať na ukážke časti tráviacej sústavy stavovcov. • Uviesť príklad stavovca s jedovými zubami. • Uviesť význam jazyka obojživelníkov, plazov, niektorých vtákov. • Uviesť význam hrvoľa, žľaznatého a svalnatého žalúdka vtákov. • Určiť na ukážke orgány na prijímanie potravy, trávenie a vstrebávanie cicavcov. • Priradiť hlodavé zuby a kly k príkladom cicavcov. • Určiť bylinožravého, hmyzožravého a mäsožravého cicavca na ukážke chrupu. • Uviesť príklad prežúvavého a neprežúvavého cicavca 	<ul style="list-style-type: none"> • Tráviaca sústava rýb, obojživelníkov, plazov a vtákov. • Tráviaca sústava cicavcov. • Základné funkcie a význam orgánov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad stavovca, ktorý dýcha žiabrami a pľúcami. • Pomenovať dýchacie orgány žubrienky, dospelého obojživelníka. • Porovnať dýchacie orgány ryby, plaza, vtáka a cicavca. • Zdôvodniť úhyn ryby, ak je dlhší čas mimo vody. • Vysvetliť význam vzdušných vakov vtákov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dýchacia sústava stavovcov. • Základné funkcie a význam orgánov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať význam krvi pre život stavovcov. • Opísať význam srdca a ciev pre život stavovcov. • Vysvetliť dôvod názvu uzavretej cievnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Obehová sústava stavovcov. • Základné funkcie a význam orgánov.

<p>sústavy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zistiť rozdiely stavby srdca ryby, obojživelníka, plaza, vtáka a cicavca na ukážke. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať odpadové látky v organizme stavovcov. • Zdôvodniť význam vylučovania. • Pomenovať orgán, v ktorom sa krv stavovcov zbavuje tekutých odpadových látok. • Pomenovať na ukážke orgány močovej sústavy stavovcov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vylučovanie. • Močová sústava stavovcov. • Základné funkcie a význam orgánov.
<ul style="list-style-type: none"> • Pomenovať sústavy, ktoré zabezpečujú látkovú a nervovú reguláciu. • Vymenovať hlavné orgány ústrednej nervovej sústavy. • Porovnať na ukážke predný mozog stavovcov. • Charakterizovať podnet a nervový vzruch. • Uviesť podľa ukážky význam reflexného oblúka. • Uviesť príklad nepodmieneného a podmieneného reflexu stavovcov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nervová sústava stavovcov. • Základné funkcie a význam orgánov.
<ul style="list-style-type: none"> • Opísať umiestnenie zmyslových orgánov stavovcov. • Uviesť príklad stavovcov s dobrým čuchom. • Uviesť príklad uloženia hmatového orgánu stavovca. • Vysvetliť význam bočnej čiary rýb. • Uviesť príklad stavovca s veľmi dobrým zrakom a sluchom. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zmyslové orgány stavovcov. • Základné funkcie a význam orgánov.
<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad pohlavnej dvojtvarosti stavovcov. • Pomenovať samčie a samičie pohlavné bunky. • Vysvetliť podstatu oplodnenia. • Vysvetliť význam rozmnožovania. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmnožovanie stavovcov. • Základné funkcie a význam orgánov.
<ul style="list-style-type: none"> • Opísať na ukážke rozmnožovanie a vývin ryby. • Opísať na ukážke rozmnožovanie a vývin obojživelníka. • Porovnať rozmnožovanie plaza a vtáka. • Opísať na ukážke vývin mláďat cicavcov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmnožovacia sústava stavovcov. • Základné funkcie a význam orgánov. • Vývin mláďat, starostlivosť o potomstvo.
<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad stavovca aktívneho v noci. • Uviesť význam značkovania priestoru. • Vysvetliť na príklade inštinktívne správanie stavovca. • Uviesť príklad sťahovavého a stáleho vtáka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Typické životné prejavy, správanie stavovcov.
<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad stavovca živiaceho sa hmyzom alebo hlodavcami. • Uviesť príklad stavovca, ktorý po premnožení ohrozuje úrodu na poliach a potraviny v domácnosti. • Uviesť dopad úbytku dravých vtákov a mäsožravých cicavcov v prírode. 	<ul style="list-style-type: none"> • Význam stavovcov v prírode a pre človeka.

	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť najčastejšie príčiny úhynu rýb a obojživelníkov. • Uviesť príklad ohrozenia životných podmienok vtáka alebo cicavca. • Uviesť príklad možnosti ochrany obojživelníkov. • Uviesť príklad chráneného obojživelníka, plaza, vtáka a cicavca. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrana stavovcov. • Ohrozenia a možnosti ochrany.
2	ĽUDSKÝ ORGANIZMUS A ĽUDSKÉ SPOLOČENSTVO (1 hodina)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť na príklade význam človeka v ľudskom spoločenstve. • Porovnať spoločné a odlišné znaky lebky, chrbtice a končatín ľudského a živočíšneho organizmu. • Vysvetliť na príklade podstatu rasizmu a jeho dôsledky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ľudský a živočíšny organizmus. • Špecifiká ľudského spoločenstva a ľudskej populácie.
	ČLOVEK A JEHO TELO (46 hodín)	
3	POVRCH TELA A KOŽNÁ SÚSTAVA (3 hodiny)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Pomenovať na ukážke časti kože, ktoré zabezpečujú ochranu povrchu tela, telesnú teplotu, vylučovanie, vodný režim a zmyslové podnety. • Pomenovať viditeľné kožné útvary na svojej koži. • Uviesť význam kože pre človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Koža. • Stavba a funkcie kože. • Význam pre styk s vonkajším prostredím a vnútorným prostredím.
	<ul style="list-style-type: none"> • Sformulovať zásady starostlivosti o kožu a kožné útvary. • Zdôvodniť nevhodnosť opaľovania na prudkom slnku. • Opísať postup predlekárskej prvej pomoci ošetrenia popáleniny a omrzliny. • Predviesť ukážku ošetrenia odreniny alebo pľuzgiera. 	<ul style="list-style-type: none"> • Starostlivosť o kožu. • Typické poranenia, zásady predlekárskej prvej pomoci.
4	OPORNÁ A POHYBOVÁ SÚSTAVA (5 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Opísať na ukážke stavbu kosti. • Ukázať a pomenovať na ukážke hrudník, chrbticu, lebku, stavce, rebrá, hrudnú kosť. • Rozlíšiť na ukážke spojenie kostí väzivom, chrupkou, zrastením, kĺbom. • Zistiť jednoduchým telesným pohybom časti kostry, ktoré sa na ňom zúčastnili. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kosti. Kostra a jej stavba. • Význam kostí a kostry.
	<ul style="list-style-type: none"> • Určiť na ukážke kostry tri kosti mozgovej časti lebky. • Určiť na ukážke kostry tri kosti tvárovej časti lebky. • Určiť na ukážke kostry časti chrbtice. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lebka a chrbtica. • Stavba a význam.
	<ul style="list-style-type: none"> • Ukázať a pomenovať kosti hornej končatiny na ukážke (vlastnej končatine). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kostra končatín. • Stavba kostry horných

	<ul style="list-style-type: none"> • Ukázať a pomenovať kosti dolnej končatiny na ukážke (vlastnej končatine). • Porovnať stavbu kostru ruky a nohy. • Zdôvodniť význam nosenia správnej obuvi podľa obrysu správnej a nesprávnej klenby nohy. 	a dolných končatín.
	<ul style="list-style-type: none"> • Určiť na ukážke základné typy svalového tkaniva. • Porovnať činnosť hladkého a priečne pruhovaného svalového tkaniva. • Opísať na ukážke kostrového svalu jeho stavbu. • Zdôvodniť vlastnosti svalu na príklade ohnutia a vystretia ruky v lakti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Svaly. • Svalové tkanivá, činnosť a význam svalov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Určiť na ukážke aspoň tri svaly hlavy a krku. • Určiť na ukážke aspoň tri svaly trupu. • Určiť na ukážke aspoň tri svaly hornej a dolnej končatiny. • Predviesť jednoduché cviky na posilnenie svalov hrudníka, chrbta, brucha a končatín. 	<ul style="list-style-type: none"> • Svaly hlavy, trupu a končatín.
	<ul style="list-style-type: none"> • Predviesť postup predlekárskej prvej pomoci pri otvorenej a zatvorenej zlomenine. • Ukázať postup predlekárskej prvej pomoci pri vytknutí, vyklbení. 	<ul style="list-style-type: none"> • Význam opornej a pohybovej sústavy. • Poranenia kostí a svalov.
5	TRÁVIACA SÚSTAVA (6 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Opísať na ukážke stavbu tráviacej sústavy. • Pomenovať viditeľnú časť zuba v ústach. • Určiť na ukážke vnútorné časti zuba. • Rozlíšiť druhy zubov v chrupe. • Porovnať mliečny a trvalý chrup. • Uviesť základné procesy v orgánoch tráviacej sústavy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tráviaca sústava. • Stavba a činnosť orgánov tráviacej sústavy.
	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad enzýmu a jeho význam. • Opísať podstatu trávenia, vstrebávania, látkovej premeny. • Vymenovať základné živiny v potrave človeka. • Zdôvodniť význam bielkovín, sacharidov (cukrov), tukov, vitamínov, vody, minerálnych látok. • Uviesť dva druhy potravín s vysokou a nízkou energetickou hodnotou. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zložky potravy. • Premena látok a energie. • Energetická hodnota potravín.
	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad správneho zloženia stravy pre človeka. • Zdôvodniť význam zeleniny a ovocia v strave človeka. • Uviesť príklad škodlivosti nadmerného pitia alkoholu na činnosť tráviacej sústavy. Zdôvodniť škodlivosť prejedania. • Uviesť následky hladovania človeka. • Uviesť význam tráviacej sústavy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zásady správnej výživy. • Zlozvyky v stravovaní, poškodenia a prevencia ochorení tráviacej sústavy.

6	DÝCHACIA SÚSTAVA (4 hodiny)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> Opísať na ukážke hlavné časti dýchacej sústavy. Rozlíšiť horné a dolné dýchacie cesty. Opísať priebeh výmeny dýchacích plynov v pľúcach. 	<ul style="list-style-type: none"> Dýchacia sústava. Stavba a funkcia orgánov dýchacej sústavy.
	<ul style="list-style-type: none"> Vysvetliť podstatu dýchania. Porovnať zloženie vdychovaného a vydychovaného vzduchu. Vymenovať najdôležitejšie dýchacie svaly. Zistiť pohyby bránice a medzirebrových svalov pozorovaním nádychu a výdychu. 	<ul style="list-style-type: none"> Dýchanie. Mechanizmus vonkajšieho dýchania. Význam dýchacej sústavy.
	<ul style="list-style-type: none"> Zdôvodniť význam čistoty ovzdušia pre človeka. Uviesť názov škodlivej látky v cigaretách. Uviesť príklad účinkov fajčenia na dýchaciu sústavu. 	<ul style="list-style-type: none"> Starostlivosť o dýchaciu sústavu. Škodlivosť fajčenia, vdychovania toxických látok.
	<ul style="list-style-type: none"> Opísať spôsob pomoci človeku pri zastavení dychu. Opísať na ukážke postup pri umelom dýchaní. Uviesť význam dýchacej sústavy pre život človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> Poškodenia dýchacej sústavy. Zásady prvej predlekárskej pomoci. Význam dýchacej sústavy.
7	OBEHOVÁ SÚSTAVA (9 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> Určiť na ukážke zložky krvi a vysvetliť ich význam. Vymenovať krvné skupiny. Uviesť význam transfúzie krvi. 	<ul style="list-style-type: none"> Krv. Zložky krvi, vlastnosti, krvné skupiny, darcovstvo krvi. Význam krvi.
	<ul style="list-style-type: none"> Označiť a pomenovať na ukážke časti srdca. Opísať podľa schémy veľký a malý krvný obeh. Uviesť význam srdcových chlopní pre činnosť srdca. 	<ul style="list-style-type: none"> Srdce. Stavba a činnosť srdca, krvný obeh.
	<ul style="list-style-type: none"> Rozlíšiť tepny, žily a vlásočnice podľa významu. Uviesť význam vencovitých tepien pre činnosť srdca. Rozlíšiť tepny a žily podľa smeru prúdenia krvi. Poznať význam miazgy pre ľudský organizmus. Opísať význam miazgových ciev. Určiť umiestnenie a význam sleziny. Vysvetliť funkcie obehovej sústavy. 	<ul style="list-style-type: none"> Krvné cievy. Význam a činnosť ciev. Miazgové cievy a slezina. Význam obehovej sústavy.
	<ul style="list-style-type: none"> Zdôvodniť význam pohybu pre činnosť srdca a ciev. Uviesť príklad ochorenia obehovej sústavy zapríčineného nevhodným spôsobom života. Ukázať na ukážke alebo slovne opísať nepriamu masáž srdca. Opísať postup prvej predlekárskej pomoci pri 	<ul style="list-style-type: none"> Poškodenia obehovej sústavy. Zásady predlekárskej prvej pomoci pri krvácaní a zastavení činnosti srdca.

	poranení tepny a žily.	
8	VYLUČOVANIE A MOČOVÁ SÚSTAVA (4 hodiny)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať odpadové látky vznikajúce pri činnosti ľudského organizmu. • Určiť na ukážke umiestnenie obličiek a opísať ich tvar. • Ukázať na svojom tele uloženie obličiek. • Vysvetliť význam obličiek a močových ciest. • Uviesť príklad príčiny ochorenia močovej sústavy. • Vymenovať zásady prevencie ochorení obličiek. • Zdôvodniť význam pitia tekutín pre funkciu obličiek. • Vysvetliť význam močovej sústavy pre človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vylučovanie. • Močová sústava. • Stavba a činnosť, poškodenia a prevencia ochorení.
9	REGULAČNÉ SÚSTAVY (10 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomenovať spôsoby regulácie organizmu človeka. • Pomenovať orgánovú sústavu, ktorá umožňuje nervovú reguláciu. • Uviesť význam regulovania činnosti organizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Regulovanie organizmu. • Látková a nervová regulácia. Význam regulačných sústav.
	<ul style="list-style-type: none"> • Určiť na ukážke tri žľazy s vnútorným vylučovaním. • Uviesť význam inzulínu. • Uviesť príklad významu troch žliaz s vnútorným vylučovaním. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žľazy s vnútorným vylučovaním. • Význam hormónov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať význam nervovej bunky. • Pomenovať časti reflexného oblúka na schéme. • Uviesť príklad reflexnej činnosti človeka. • Opísať na ukážke základné časti ústrednej nervovej sústavy. • Určiť na ukážke jednotlivé časti mozgu. • Vysvetliť význam mozgovej kôry predného mozgu. • Uviesť základné časti obvodovej nervovej sústavy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nervová sústava. • Stavba a funkcia nervov, reflexná povaha nervovej činnosti.
	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť význam chuti, čuchu a hmatu pre človeka. • Ukázať na svojom tele uloženie orgánov chuti, čuchu a hmatu. • Rozlíšiť chuťové, čuchové a hmatové bunky podľa podnetov, ktoré prijímajú. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zmyslové orgány chuti, čuchu a hmatu. • Receptory a zmyslové vnemy.
	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať na ukážke stavbu oka. • Opísať podľa ukážky podstatu krátkozrakosti a ďalekozrakosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zrak. Sluch. • Stavba, činnosť a význam zrakového a sluchového orgánu.

	<ul style="list-style-type: none"> Opísať na príklade možnosti poškodenia zraku. Určiť na ukážke vonkajšie, stredné a vnútorné ucho. Pomenovať na ukážke časti stredného ucha. Určiť na ukážke uloženie a význam rovnovážneho orgánu. Opísať na príklade možnosti poškodenia sluchu. 	
	<ul style="list-style-type: none"> Vymenovať zásady starostlivosti o zrakový orgán. Vymenovať zásady starostlivosti o sluchový orgán. Uviesť príklad komunikácie s osobou s poškodeným zrakom lebo sluchom. 	<ul style="list-style-type: none"> Poškodenia zraku a sluchu. Zásady hygieny zraku a sluchu.
	<ul style="list-style-type: none"> Uviesť príklad podmieneného reflexu. Uviesť príklad nepodmieneného reflexu. Uviesť význam myslenia a reči v živote človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> Vyššia nervová činnosť. Myslenie, pamäť, reč, schopnosti a vedomosti človeka.
	<ul style="list-style-type: none"> Vymenovať zásady hygieny duševnej činnosti. Uviesť na príklad správneho režimu dňa. Opísať postup prvej predlekárskej pomoci pri poranení mozgu, chrbtice a miechy. Rozlíšiť protišokovú a stabilizovanú polohu na ukážke. 	<ul style="list-style-type: none"> Zásady hygieny duševnej činnosti. Význam nervovej sústavy. Zásady predlekárskej prvej pomoci pri poranení mozgu, chrbtice a miechy.
10	ROZMNOŽOVANIE, VÝVIN JEDINCA A RODIČOVSTVO (5 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> Určiť a pomenovať na ukážke ženské a mužské pohlavné orgány. Vymenovať orgány, v ktorých sa tvoria ženské a mužské pohlavné bunky. Vysvetliť význam menštruačného cyklu. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozmnožovacia sústava. Pohlavné bunky, funkcia. Stavba a funkcia reprodukčných orgánov.
	<ul style="list-style-type: none"> Vymenovať zásady starostlivosti o zdravý vývin novorodenca. Zdôvodniť význam výživy dieťaťa materským mliekom. Uviesť príklad troch znakov dospievania. Uviesť typické znaky troch období ľudského života. 	<ul style="list-style-type: none"> Vývin jedinca. Oplodnenie, tehotenstvo a pôrod. Obdobia ľudského života.
	<ul style="list-style-type: none"> Uviesť príklad pohlavnej choroby a možnosti nákazy. Opísať podstatu ochorenia AIDS a možnosti jej predchádzania. Uviesť zásady predchádzania pohlavných ochorení Uviesť príklad priateľských vzťahov, vzájomnej pomoci mladých a dospelých ľudí. Uviesť na príklade význam rodiny. 	<ul style="list-style-type: none"> Pohlavné ochorenia. Prevenca pohlavných ochorení a AIDS. Priateľské a partnerské vzťahy, rodina.

Námety praktických aktivít

- Pozorovanie a určovanie kostí (na modeloch, obrazoch, diapozitívoch a pod.).
- Porovnanie stavby a funkcie kostry stavovcov (na modeloch, obrazoch, diapozitívoch a pod.). Porovnanie šupiny ryby, pera vtáka a chlpu cicavca.
- Stavba vtáčieho vajca.
- Pozorovanie stavby pera vtáka.
- Prvá pomoc pri zlomeninách a vykĺbení.
- Prvá pomoc pri zastavení dychu.
- Prvá pomoc pri krvácaní zo žily a tepny.
- Prvá pomoc pri zastavení činnosti srdca.
- Prvá pomoc pri šoku.
- Činnosť zmyslových orgánov

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

- Vonkajšie prejavy dýchania a v pokoji a pri telesnej aktivite.
- Zmeny tepu v pokoji a pri pohybovej činnosti.

Námety na tvorbu projektov

- Režim dňa.
- Zdravý životný štýl.
- Škodlivosť fajčenia.
- Drogy okolo nás.
- Živíme sa správne?
- Medziľudské vzťahy v našej triede.

V. Formy a metódy práce

METÓDY

- výkladovo-ilustratívna metóda
- reprodukčná metóda
- výkladovo-problémová metóda
- heuristická metóda
- výskumná metóda

FORMY

- metodické (výkladové, dialogické, demonštračné, samostatná práca žiakov)
- sociálne (frontálna, individuálna a skupinová práca)
- organizačné (vyučovacia hodina, laboratórna práca, projekty ...)

VI. Učebné zdroje:

- **Biológia pre 7. ročník základných škôl a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom**
- Pracovné listy

VII. Hodnotenie predmetu

- Predmet sa klasifikuje
- Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 2x test - váha 2

- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty, laboratórne práce - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2
- Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

100% - 90%	⇒ výborný
89% - 75%	⇒ chválitebný
74% - 50%	⇒ dobrý
49% - 30%	⇒ dostatočný
29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

- ⇒ počítame na 2 desatinné miesta:
- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
 - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
 - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	Dejepis – Sekunda
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej, alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu sa na gymnáziách kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasť rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávaní ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etníc. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločností. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie. Napokon vo výučbe dejepisu ide aj o rozvíjanie kompetencie historickej kultúry ako schopnosti žiakov orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávajú s históriou.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- pochopia postupne, prečo sa história interpretuje rôznym spôsobom,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti,
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou.

III. Predmetové kompetencie

Žiaci si kladú otázky a použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií s historickým časom

- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne,
- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja,
- identifikovať rôzne časové štruktúry – letopočet, dátum, obdobie, medzník, periodizácia, dlhé trvanie, krátke trvanie, s historickým priestorom,
- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti v historickom priestore,
- identifikovať známe geografické pamiatky krajiny,
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti, s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním
- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť,
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov, □ rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho,
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov, □ rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj.

Žiaci aplikujú svoje otázky v nových situáciách, v „skúmateľských“ postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrowaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch – stopách po minulosti

- pri vymedzovaní predmetu skúmania, napríklad písomného úryvku z prameňa, mapy, grafu, diagramu,
- pri vytvorení plánu skúmania, napríklad fotografie, historického obrazu,
- pri komunikácii v tíme o výsledkoch skúmania, napríklad pästného klinu, nástroja pomocou zmyslov, v múzeu, archíve,
- pri vytvorení záznamu zo skúmania, napríklad o ľuďoch, predmetoch a veciach na karikatúre, verbálneho textu, pri vyhľadávaní relevantných informácií
- z rôznych zdrojov–textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných, napríklad vedeckých, vedecko-populárnych, literárnych, svedectiev, článkov, plagátov, máp,
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, z webových stránok,
- z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie. pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty
- vyberaní informácií, napríklad z úryvku písomného prameňa, z učebnice, z internetu,
- organizovaní informácií, napríklad prostredníctvom poznámok, kľúčových pojmov, pamäťových máp, obrazového materiálu,
- porovnávaní informácií, napríklad podobnosti a odlišnosti, porovnať, rozlíšiť skutočné a neskutočné, staré od nového, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo,
- rozlišovaní a triedení informácií, napríklad rozlíšiť fakt, fikciu prostredníctvom karikatúry, komiksu, legendy, povesti, spomienky,
- zaraďovaní informácií, napríklad na časovú priamku historické udalosti, do tabuľky, grafu, diagramu,

- kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií, napríklad zhodnotením viacerých webových stránok na jednu tému, pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu
- zoradení výsledkov, napríklad na časovú priamku, do Vennovho diagramu, do tabuľky, do schém, rozpoznaní podstatného od nepodstatného, napríklad určovaním kľúčových pojmov, postupným vymedzovaním, historických pojmov v texte, zostavovaním pojmov a vzťahov medzi nimi do pamäťovej mapy,
- integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca, napríklad prostredníctvom chronologickej tabuľky,
- vyhodnocovaní správnosti postupu, napríklad kritickým overovaním historických faktov,
- tvorbe súboru vlastných prác, produktov (portfólio), napríklad obrazového materiálu, plagátu, letáku, nákresu, kresby, maľby.

„Učenie o histórii začína vtedy, keď žiak zameria svoju pozornosť, napríklad na základe otázky, záujmu či vonkajšieho podnetu vo vzťahu k histórii ako celku a vníma z nej vybrané primerané materiály z minulosti. S týmto materiálom potom pracuje pomocou vecnej analýzy. Ďalším jeho krokom je interpretácia popísaného a hľadanie vzťahov k iným historickým svedectvám. Následne žiak hľadá historický i osobný význam, vytvára hodnotový súd. Ten sa potom stáva východiskovým bodom pre proces komunikácie s ostatnými a podnecuje ďalšie otázky vo vzťahu k minulosti, prítomnosti a budúcnosti. Môže rovnako tak viesť ku konaniu, vytváraniu produktov žiakovej činnosti, k vlastnému zobrazeniu a výkladu histórie, čo možno tiež chápať ako určité rozšírenie histórie ako celku. Všetky tieto naznačené kroky možno zhrnúť do nasledujúcich špecifických kompetencií učenia sa o histórii. 1.

pozorovanie 2. analýza 3. interpretácia 4. hodnotenie 5. produkcia.“

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: sekunda v štvorročnej forme štúdia,

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
sekunda	1. Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline	10
	2. Slováci v Uhorskom kráľovstve	12
	3. Obrazy novovekého sveta	18
	4. Habsburská monarchia na prahu novoveku	26

Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť kľúčové udalosti z obdobia Veľkej Moravy, • rozpoznať kultúrny odkaz Veľkej Moravy, • analyzovať školské historické pramene z daného obdobia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samova ríša, • Franská ríša, • Byzantská ríša • Veľká Morava byzantská misia

Slováci v uhorskom kráľovstve (12)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť kľúčové udalosti stredovekého Uhorska, ☐ rozpoznať mnohonárodnostný charakter Uhorska, • zdôvodniť politický a hospodársky rozmach Uhorska, • vytvoriť turistického sprievodcu po banských mestách, • analyzovať školské historické pramene z daného obdobia. • analyzovať školské historické pramene z daného obdobia 	<ul style="list-style-type: none"> • Uhorsko ☐ dynastie • kolonizácia • banské mestá

Obrazy novovekého sveta (18)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať dôsledky vynálezu kníhtlače na človeka a spoločnosť, • vymedziť príčiny a dôsledky zámorských objavov, 	<ul style="list-style-type: none"> • mešťan, • humanizmus a renesancia, • kníhtlač, • kolónie,
<ul style="list-style-type: none"> ☐ porovnať proces výroby v cechu a manufaktúre, ☐ zovšeobecniť hlavné myšlienky reformácie, ☐ analyzovať školské historické pramene z daného obdobia. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ kolonializmus ☐ remeselník, cech, ☐ manufaktúra ☐ reformácia, ☐ protestant, katolík

Habsburská monarchia na prahu novoveku (26)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať hlavné zmeny v Uhorsku po roku 1526, • vystihnúť spoločné znaky protihabsburských povstaní v Uhorsku, • analyzovať školské historické pramene z daného obdobia 	<ul style="list-style-type: none"> • Moháč, • Turci, • Bratislava, • Habsburgovci, • protireformácia

V. Metódy a formy práce

- aktívne učenie
- metóda rozhovoru
- súčinnosť učiteľa a žiaka
- kooperatívne učenie
- tvorba projektov

VI. Učebné zdroje

- učebnica dejepisu pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom
- pracovný zošit č. 2
- atlasy
- noviny
- časopisy
- odborná literatúra
- populárno -vedecká literatúra,
- historická beletria,
- informačné technológie

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 2x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chválitebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

- ⇒ počítame na 2 desatinné miesta:
- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
 - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
 - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	GEOGRAFIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Nadväzuje na učivo základnej školy. Pomáha správne chápať podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou rozvíjanou v geografii je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Tú dopĺňajú schopnosti žiakov vyhľadať, analyzovať, správne interpretovať a vhodne využívať informácie prezentované v rôznych grafických podobách (schémy, grafy, tabuľky, vekové pyramídy, diagramy, kartogramy, kartodiagramy a i.). Žiaci poznajú dôveryhodné informačné zdroje, vedia sa dobre orientovať v dostupných databázach štatistických údajov a identifikovať v nich dôležité fakty a kľúčové skutočnosti.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a často komplikovanú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti opisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho osobitosť v kontexte Európy či sveta.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Žiaci:

- využívajú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe ako základný zdroj geografických informácií,
- správne a presne interpretujú informácie o krajine v rôznych formách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a i.),
- vyhľadávajú, porovnávajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok v rôznych častiach Zeme a ich vplyv na život človeka,
- rozumejú podstate rozmanitosti ľudskej spoločnosti a jej variabilným prejavom,
- zaujmú postoj k najväznejším otázkam existencie ľudstva na Zemi a ponúknu vhodné riešenia,
- interpretujú zložitú krajinu a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek,
- komplexne posúdia perspektívy rozvoja jednotlivých regiónov.

III. Predmetové kompetencie

Základné otázky geografie sú: *Čím je to zaujímavé? Kde to je? Ako to vyzerá? Ako to vzniklo? Ako tam žijú ľudia?*

- žiaci dokážu čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať.
- sú schopní získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, máp, tabuliek, štatistických údajov a tiež

- získavať informácie o rôznych kultúrach sveta, o vzťahoch jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou, a hodnotiť ich.
- dokázať informácie objektívne spracovať

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: sekunda

Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne, 33.hodín ročne

Afrika – fyzickogeografická charakteristika (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymedziť polohu a opísať pobrežie Afriky z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), • zdôvodniť vplyv pasátov na vznik afrických púští a polopúští, • vysvetliť príčiny rovnomerného rozloženia podnebných pásem vo vzťahu k rozšíreniu rastlinstva a živočíšstva v Afrike, • porovnať prírodné podmienky v štyroch podnebných pásmach Afriky, • uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Afriky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Afrika • Madagaskar, Somálsky polostrov • Guinejský záliv, Stredozemné more, Červené more, Gibraltársky • prieliv • rovník, obratníky • panvy, pohoria, plošiny, púšte • Sahara, Namib, Atlas, Kilimandžáro • pasáty • Níl, Kongo, Niger • rastlinné pásma, živočíchy

Afrika – sociokenomická charakteristika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhrnúť dôvody rozdielov v zaľudnení najbližšieho okolia najväčších riek Afriky, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Afriky, • uviesť príčiny častých národnostných a náboženských sporov a konfliktov medzi národmi žijúcimi v Afrike, • vysvetliť dôvody nízkeho podielu obyvateľov žijúcich v mestách, • v obsahu tematickej mapy identifikovať štyri najzaľudnenejšie oblasti Afriky a mestá s viac ako 5 miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), • zhodnotiť hospodársku vyspelosť jednotlivých oblastí Afriky, • uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov v jednotlivých regiónoch Afriky, • zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Afriky do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape. 	<ul style="list-style-type: none"> • oblasti Afriky • Káhira, Lagos, Johannesburg, Kinshasa • Juhoafrická republika • Keňa • Egypt • Nigéria • rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia • národnostné zloženie • hospodárstvo a nerastné suroviny • problémy obyvateľstva Afriky • pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva • UNESCO

Ázia – fyzickogeografická charakteristika (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> vymedziť polohu Ázie voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), opísať z mapy pobrežie a povrch Ázie (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány, povrchové celky), („čítanie“ mapy), uviesť príčiny veľkej členitosti povrchu Ázie, zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v pobrežných oblastiach Ázie („Ohnivý kruh“), vysvetliť prúdenie monzúnov, identifikovať na mape oblasti Ázie, ktoré sú monzúnmi ovplyvňované, zdôvodniť rozdiely v podnebí vnútrozemských a pobrežných oblastí Ázie, objasniť príčiny rozdielov v množstve tečúcej vody počas roka v korytách najdlhších riek Ázie, vymedziť podľa mapy povodia najväčších ázijských riek a zaradiť ich do úmorí a bezodtokových oblastí, identifikovať na mape oblasti Ázie ohrozované tajfúnmi a cunami, zhrnúť odlišnosti a podobnosť priestorového rozloženia rastlinstva a živočíšstva v Ázii a v Amerike, uviesť päť príkladov typických rastlinných a živočíšnych druhov v Ázii. 	<ul style="list-style-type: none"> Ázia Filipíny, Japonské ostrovy, Kamčatka, Veľké Sundry, Predná India, Zadná India, Malá Ázia, Arabský polostrov, Kórejský polostrov, Cyprus Suezský prieplav, Červené more, Beringov prieliv, Kaspické more, Bajkal, Mŕtve more, Aralské jazero Chang–Jiang, Huang He, Ob, Mekong, Jenisej, Ganga, Brahmaputra, Eufrat, Tigris Himaláje, Tibetská náhorná plošina, Pamír, Mount Everest, Kaukaz, Ural Západosibírska nížina, Indogangská nížina, Veľká čínska nížina monzúny, tajfúny, cunami typy krajiny

Ázia – sociokenomická charakteristika (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej a náboženskej rôznorodosti obyvateľstva Ázie, zdôvodniť príčiny napätia a nestability v Ázii a identifikovať regióny, ktoré sú nimi ohrozené, uviesť príčiny rýchleho rastu počtu obyvateľov Ázie, pomocou tematickej mapy opísať najhustejšie a najredšie osídlené oblasti Ázie, zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ázie, pomocou tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ázie („čítanie“ mapy), zdôvodniť veľké rozdiely v hospodárskej vyspelosti štátov Ázie a jej regiónov, uviesť dve najvýznamnejšie hospodárske odvetvia v rozvinutých a dve v menej rozvinutých štátoch Ázie, popísať dôsledky vysokej závislosti štátov z oblasti Perzského zálivu od ťažby a vývozu ropy, uviesť príčiny náboženských sporov a dlhodobých konfliktov medzi štátmi v juhozápadnej Ázii, zdôvodniť výnimočnosť postavenia Číny, Indie a Japonska v Ázii aj vo svete, 	<ul style="list-style-type: none"> obyvateľstvo Ázie Bombaj, Šanghaj, Dillí, Beijing (Peking), Soul, Tokio kresťanstvo, hinduizmus, judaizmus, islam, budhizmus hospodárstvo Ázie Čína India Japonsko Indonézia Turecko Izrael ázijské tigre, elektronika, ropa pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO

<ul style="list-style-type: none"> • uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov jednotlivých regiónov Ázie, • odôvodniť zaradenie troch pamiatok Ázie do Zoznamu kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape. 	
---	--

V. Metódy a formy práce

V rámci usporiadania učiva, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov vyučovacieho procesu uplatníme tieto metódy a formy práce:

Prehľad tematických celkov	Metódy práce	Formy práce
Afrika	<ul style="list-style-type: none"> • informačno-receptívna metóda, • problémový výklad, • metóda výkladu, • metóda rozhovoru, • práca s mapami 	<ul style="list-style-type: none"> • sociálne formy <ul style="list-style-type: none"> - individuálna, - skupinová, - frontálna,
Ázia	<ul style="list-style-type: none"> • informačno-receptívna metóda, • problémový výklad, • metóda výkladu, • metóda rozhovoru, • práca s mapami 	<ul style="list-style-type: none"> • sociálne formy <ul style="list-style-type: none"> - individuálna, - skupinová, - frontálna,

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne vyučovacie prostriedky	Ďalšie zdroje
Afrika	<ul style="list-style-type: none"> • Tolmáči, L. a i.2000. <i>Geografia sekunda</i>. 1.vyd. Bratislava : Poľana, 2000. 120 s. ISBN 8089002161 • Kol. 2005. <i>Školský atlas svet</i>. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 150 s. ISBN 6003321385 • Kol. 2001. <i>Zemepisný atlas sveta</i>. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2001. 190 s. ISBN 8080422389 • nástenné mapy jednotlivých kontinentov 	<ul style="list-style-type: none"> • tabuľa • notebook • data-projektor • video-technika 	<ul style="list-style-type: none"> • pracovné listy, 	<ul style="list-style-type: none"> • internet, • časopisy- National Geographic Geografia, GEO, ... • populárno-náučná literatúra • DVD
Ázia	<ul style="list-style-type: none"> • Tolmáči, L. a i.2000. <i>Geografia sekunda</i>. 1.vyd. Bratislava : Poľana, 2000. 120 s. ISBN 8089002161 • Kol. 2005. <i>Školský atlas svet</i>. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 150 s. ISBN 6003321385 • Kol. 2001. <i>Zemepisný</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tabuľa • notebook • data-projektor • video-technika 	<ul style="list-style-type: none"> • pracovné listy, 	<ul style="list-style-type: none"> • internet, • časopisy- National Geographic Geografia, GEO, ... • populárno-náučná literatúra

	<i>atlas sveta</i> . 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2001. 190 s. ISBN 8080422389 <ul style="list-style-type: none"> James, F.L. 2004. <i>Zem</i> - encyklopédia. 1.vyd. Bratislava : Ikar, 2004. 520 s. ISBN8055107963 nástenné mapy jednotlivých kontinentov 			<ul style="list-style-type: none"> DVD
--	---	--	--	---

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	<u>počet bodov</u>	<u>známka</u>
	1 100% - 90%	výborný
	2 89% - 75%	chválitebný
	3 74% - 50%	dobrý
	4 49% - 30%	dostatočný
	5 29% - 0%	nedostatočný

Klasifikácia sa uskutočňuje na konci každého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa určuje na základe známok získaných v danom klasifikačnom období, zároveň sa prihliada na systematickosť v práci študenta, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať a to počas celého klasifikačného obdobia.

Počet známok za polrok: minimálne 3 (3x test), odpoveď sa odporúča.

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 3x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
- 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	Občianska náuka
Vzdelávacia oblasť	Človeka a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Predmet prispieva k orientácii žiakov v spoločnosti. Vede ich k poznávaniu sociálnej štruktúry spoločnosti. Umožňuje žiakom pochopiť príčinu zmien v spoločnosti. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej angažovanosti ochrany ľudských práv.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Názov tematického celku	Všeobecné ciele	Špecifické ciele
Sociálne vzťahy v spoločnosti	<ul style="list-style-type: none"> • žiak vie vymenovať jednotlivé zložky obyvateľstva • žiak vie vysvetliť príčinu sociálnych zmien □ žiak zaujme stanovisko k problematike akceptácie multikultúrnosti i na Slovensku 	<ul style="list-style-type: none"> • žiak vie vymenovať prejavy sociálnych zmien v spoločnosti • žiak vysvetlí podstatu pojmu sociálna mobilita • žiak dokáže formulovať nevyhnutnosť tolerancie medzi jednotlivými rasami □ žiak dokáže definovať podstatu terorizmu a jeho prejavy • žiak vie vymenovať a popísať znaky siekt a cirkevných organizácií • žiak zaujme postoj k náboženstvu ako psychologickéj potrebe jednotlivca • žiak vie ilustrovať na jednotlivých prípadoch prejavy netolerancie v spoločnosti na Slovensku
Občiansky život ako proces formovania demokracie	<ul style="list-style-type: none"> • žiak vie vymenovať základné znaky právneho štátu • žiak pozná obsah Ústavy SR • žiak zaujme stanovisko k ochrane ľudských práv na Slovensku 	<ul style="list-style-type: none"> • žiak dokáže popísať vývoj právneho štátu • žiak vie argumentačne podložiť nevyhnutnosť ochrany ľudských práv • žiak vie vysvetliť dôležitosť ochrany ľudských práv u detí ako bezbrannej zložky spoločenskej štruktúry • žiak pozná obsah II. hlavy Ústavy SR • žiak popíše činnosť organizácií, ktoré slúžia na ochranu ľudských práv • žiak vie porovnať ochranu ľudských práv u nás a vo svete • žiak vie analyzovať dokumenty slúžiace na ochranu ľudských práv • žiak vie vysvetliť nevyhnutnosť spojenia práv a povinností

III. Predmetové kompetencie

Názov tematického celku	Predmetové kompetencie
Sociálne vzťahy v spoločnosti	<ul style="list-style-type: none">• žiaci sú si vedomí jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti• žiaci sa naučia rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,• žiaci si vytvoria pozitívne vzťahy k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
	<ul style="list-style-type: none">• žiaci získajú schopnosť využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru• žiaci vedia rešpektovať a uplatňovať mravné princípy a pravidlá spoločenského spolunažívania• žiaci sa učia preberať zodpovednosť za svoje názory
Občiansky život ako proces formovania demokracie	<ul style="list-style-type: none">• žiaci sú si vedomí aktívneho občianstva a osobnej angažovanosti• žiaci si uvedomujú práva a povinnosti• žiaci rešpektujú základné princípy demokracie a tolerancie,• žiaci vedia uplatňovať vhodné komunikačné prostriedky na vyjadrovanie vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,• žiaci dokážu k obhajovať vlastné postoje a obhajovať svoje práva

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: druhý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: jedna hodina týždenne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Druhý/sekunda	1.Sociálne vzťahy v spoločnosti	13
	2. Občiansky život ako proces formovania demokracie	20

Sociálne vzťahy v spoločnosti (13)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žiak vie použiť informácie z dejepisu o vzniku a vývoji ľudskej spoločnosti a človeka. • Pozná základné znaky ľudskej spoločnosti. Rozlišuje medzi vidieckou a mestskou komunitou. • Žiak vie rozčleniť ľudskú spoločnosť na jednotlivé typy štruktúr • Vníma seba ako súčasť jednotlivých štruktúr spoločnosti. • Pozná základné rozvrstvenie ľudskej spoločnosti. • Vie rozlíšiť veľké spoločenské skupiny od malých. • Vie vysvetliť význam príslušnosti k sociálnej skupine pre život jednotlivca. • Žiak vie vysvetliť nutnosť sociálnych zmien. • Pozná hlavné príčiny sociálnych zmien. • Vie identifikovať dôsledky sociálnych zmien na Orave. • Pozná súvislosti medzi sociálnymi zmenami a migráciou obyvateľstva. • Vie vysvetliť príčiny a dôsledky migrácie. • Pozná možnosti zmeny postavenia jednotlivca v spoločnosti. • Žiak vie vymenovať rasy a ich znaky. • Učí sa byť tolerantný voči rasám, národom a národnostiam. 	<ul style="list-style-type: none"> • spoločnosť, jej vznik, vývoj a charakteristika spoločnosť, človek • vývoj človeka • vývoj spoločnosti • charakteristika spoločnosti komunita • štruktúra spoločnosti a sociálne vzťahy v nej • štruktúra spoločnosti • štruktúra spoločnosti na Orave • vzťahy v spoločnosti • typy štruktúr spoločnosti • veľké spoločenské skupiny • veľké spoločenské skupiny • spoločenské vrstvy, triedy • kasty, stavy • sociálne zmeny v spoločnosti a ich príčiny • sociálne zmeny • sociálne zmeny na Orave • príčiny sociálnych zmien • prirodzený pohyb obyvateľstva • prirodzený pohyb (migrácia) obyvateľstva • príčiny, dôsledky migrácie • pohyb v rámci spoločenského rozvrstvenia • sociálna mobilita • terorizmus

Občiansky život ako proces formovania demokracie (20)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žiak vie vysvetliť vzťah medzi občanom a štátom. Pozná vznik a vývoj občianstva. • Vie vymenovať znaky štátu prospešného pre občana. • Žiak pozná korene občianskej spoločnosti. • Vie porovnať postavenie občanov v Aténskej demokracii a Rímskej republike. • Žiak vie použiť informácie z dejepisu o vzniku štátov. • Vie vysvetliť pojem štát. • Vie vymenovať znaky štátu. □ Žiak vie vysvetliť význam slova demokracia. □ Pozná korene demokracie. • Vie vysvetliť priamu a nepriamu demokraciu a uviesť príklady. • Žiak vie vymenovať princípy demokracie. • Vie posúdiť podľa konkrétnych situácií stav demokracie v krajine a vo svojom regióne. • Žiak vie, ako môžu občania ovplyvňovať riadenie štátu. • Rozumie pojmu politická pluralita. • Žiak vie vysvetliť čo znamená všeobecné a rovné volebné právo. • Vie vysvetliť význam slobodných volieb v demokratickej spoločnosti. • Žiak pozná rozdiel medzi parlamentnými a 	<ul style="list-style-type: none"> • občan • občianstvo • štát • proces formovania občianskej spoločnosti • občania v starovekom Grécku □ občianska spoločnosť v rímskej republike • vývoj občianskej spoločnosti • vznik štátu • prvé štáty na svete • Aténska demokracia, Rímska republika □ štát, znaky štátu • demokracia, jej vznik a vývoj • dejiny demokracie • priama a nepriama demokracia • princípy demokracie □ čo je a nie je demokracia • občianska spoločnosť a demokratický štát • voľby • volebné právo • slobodné a čestné voľby • voľby v demokracii • parlamentné voľby • komunálne voľby

<p>komunálnymi voľbami.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaujíma sa o komunálne voľby v obci. • Žiak vie rozlíšiť orgány štátnej moci od samosprávnych orgánov. • Pozná starostu svojej obce. • Zaujíma sa o činnosť obecnej samosprávy. • Pozná najdôležitejšie mimovládne organizácie v SR. • Vie rozlišovať medzi občianskymi aktivitami. • Chápe podstatu dobrovoľníckej a charitatívnej činnosti. • Zaujíma sa o možnosti pomáhať ako dobrovoľník. • Angažuje sa vo svojom užšom prostredí (škola, krúžky..). • Organizuje pomoc tým, čo ju potrebujú. □ Pozná funkcie a právomoci obidvoch parlamentov. • Zaujíma sa o ich činnosť, aktívne sa zapája do spolupráce. • Pozná meno predsedu školského parlamentu • Pozná fungovanie obvodného žiackeho parlamentu. Vie, kto zastupuje ich školský žiacky parlament v obvodnom parlamente. • Zaujíma sa o aktivity obvodného žiackeho parlamentu (vie, že sa pripravuje na aktívny občiansky život v dospelosti). • Získava zručnosti občianskeho života. • Získava zručnosti občianskeho života. 	<ul style="list-style-type: none"> • štátna správa • samospráva • záujmové aktivity občanov • občianske združenia • mimovládne organizácie • dobrovoľnícka činnosť • charitatívna činnosť • triedny žiacky parlament • školský žiacky parlament • obvodný žiacky parlament □ Občianska participácia v širšom prostredí – v obci • účasť na zasadnutiach obecného zastupiteľstva • občianska participácia v širšom prostredí – v obci • účasť na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.
---	--

V. Metódy a formy práce

Názov tematického celku	Metódy	Formy práce
Sociálne vzťahy v spoločnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Výkladovo – ilustratívna • Dialogická • Heuristická 	<ul style="list-style-type: none"> • Frontálna výučba • Individuálna práca žiakov • Skupinová práca žiakov □ Diskusia • Písomné a grafické práce
Občiansky život ako proces formovania demokracie	<ul style="list-style-type: none"> • Výkladovo – ilustratívna • Dialogická • Heuristická 	<ul style="list-style-type: none"> • Frontálna výučba • Individuálna práca žiakov • Skupinová práca žiakov □ Diskusia • Písomné a grafické práce

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra a ďalšie zdroje	Didaktická technika	Materiálové výučbové prostriedky
Sociálne vzťahy v spoločnosti	SOPÓCI, J. – BÚZIK, B.: Základy sociológie, 1. vydanie. Bratislava: SPN, 1995. KEENE, M.: Svetové náboženstvá. Bratislava: Ikar, 2003.	Tabuľa, notebook, dataprojektor	Pracovné listy
	DRÍŽA a KOL. : Občianska náuka pre 7. ročník. SPN - Mladé letá, 1997. Internet, knižnica		
Občiansky život ako proces formovania demokracie	DRÍŽA a KOL. : Občianska náuka pre 7. ročník. SPN - Mladé letá, 1997. REPÍK, B.: Ľudské práva v súdnom konaní. Bratislava: Manz, 1999. KRSKOVÁ, A. – KRÁTKA, D.: Základy práva, 4. vydanie. Bratislava: SPN, 2001. TÓTH, R.: Základy politológie, 1. vydanie. Bratislava: SPN, 1994.	Tabuľa, notebook, dataprojektor	Pracovné listy

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 2 známky
- 1x test - váha 2
- 1 samostatná práca (projekt, domáce úlohy, vypracované pracovné listy, ústna odpoveď)
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chválitebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

$VZ = \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots$	
súčet hodnôt váh	
⇒ počítame na 2 desatinné miesta:	- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	Etická výchova - sekunda
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty

I. Charakteristika predmetu

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Žiaci

- si osvoja základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- sa naučia participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
- si osvoja dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií, sa naučia kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných, ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách,
- si osvoja dôležité hodnoty a etické normy súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, ekonomickým životom a prácou v povolání,
- si osvoja pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,
- si rozvíjajú morálny úsudok a zmysel pre zodpovednosť,
- definujú základné etické pojmy, súvislosti medzi hodnotami a normami,
- pochopia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávanía spoločensky uznávaných noriem

III. Predmetové kompetencie

Názov tematického celku	Predmetové kompetencie
Objavovanie vlastnej jedinečnosti a identity	<ul style="list-style-type: none"> • získavanie spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnutie úcty k citovému životu iných • osvojovanie si základných postojov, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy, • nadobudnutie spôsobilostí na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju • participovanie na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory	
Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity	
Etické aspekty vťahu vo	

vlastnej rodine	<ul style="list-style-type: none"> • osvojovanie si a dôležitost' nezávislosti od vecí, drog, médií, • naučenie sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných, ocenenie prvkov prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách • osvojovanie si dôležitých hodnôt etických noriem súvisiacich so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, ekonomickým životom a prácou v povolání • osvojovanie si pozitívneho postoja k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc
Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti	
Vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným ľuďom	

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: druhý osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: jedna hodina týždenne/33hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
druhý	Objavovanie vlastnej jedinečnosti a identity	6
	Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory	6
	Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity	5
	Etické aspekty vzťahu vo vlastnej rodine	6
	Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti	5
	Vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným ľuďom	5

Objavovanie vlastnej jedinečnosti a identity (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • Zdôvodniť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti • Vystihnúť svoje silné a slabé stránky • Dokázať vyjadriť svoj názor • Prejaviť sebaúctu a zdravé sebavedomie 	<ul style="list-style-type: none"> • dôstojnosť ľudskej osoby • sebaúcta, zdravé sebavedomie • seba prijatie • úcta k iným

Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť význam asertivity v každodennom živote • charakterizovať asertívne techniky • vysvetliť pojem manipulácia a asertívne právo • simulovať príklady presadenia sa v rôznych situáciách • prezentovať príklady riešenia konfliktov 	<ul style="list-style-type: none"> • empatia • faktory ovplyvňujúce empatiu • empatia v modelových situáciách • počúvanie a empatia

Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • formulovať zásady prosociálneho správania • vysvetliť vzťah asertivity a prosociálneho správania • opísať pojmy: vlastná identita, rešpekt, nezávislosť, ponúkajúce a prijímanie slobody, vernosť záväzkom • zdôvodniť potrebu zodpovednej slobody v živote jednotlivca • diskutovať o prosociálnom správaní v triednom kolektíve • konkretizovať rôzne prejavy rešpektu 	<ul style="list-style-type: none"> • asertivita • asertívne techniky, • asertívne práva, • manipulačné povery • manipulácia a tlak skupiny

Etické aspekty vzťahu vo vlastnej rodine (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vymedziť vlastné práva a povinnosti v rodine • vysvetliť potrebu pozitívneho hodnotenia, empatie, asertivity a tvorivosti v rodinnom prostredí • realizovať projekt – „jeden deň v mojej rodine“ • diskutovať o možnostiach prosociálneho správania v rodine • napláňovať si konkrétnu iniciatívu na budovanie vzťahov v rodine 	<ul style="list-style-type: none"> • rodina, v ktorej žijem • komunikačné zručnosti v rodine • sociálne zručnosti v rodine • tolerancia a rešpektovanie autority • súrodenecké vzťahy

Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti (5)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť potrebu vnímania sexuality ako hodnoty • diskutovať o otázkach sexuality slobodne a s úctou • prejavíť pozornosť a empatiu voči opačnému pohlaviu • vysvetliť počatie a prenatalný život človeka • rozlíšiť medzi pohlavnou zrelosťou a pripravenosťou stať sa rodičom • zhodnotiť význam priateľstva a lásky medzi mužom a ženou • vysvetliť príčiny a riziká predčasného sexu • opísať prejavy, príčiny a dôsledky pohlavných chorôb a AIDS • poukázať na dôležitosť osobného vzťahu k sexuálnemu partnerovi 	<ul style="list-style-type: none"> • sexuálna identita • vzťahy medzi chlapcami a dievčatami • priateľstvo a láska • počatie a prenatalný život človeka • pohlavná zrelosť a pripravenosť na rodičovstvo • predčasný sex • pohlavné choroby a AIDS • sexualita – súčasť integrity človeka

Vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným ľuďom (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prejavíť pochopenie pre starých a chorých ľudí, • zdôvodniť potrebu komunikácie s nimi • diskutovať o prínose starých, chorých a postihnutých ľudí pre spoločnosť • navrhnuť projekt osobnej účasti ľuďom odkázaným na pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • sociálna empatia vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným • obmedzenia a prednosti v chorobe a v starobe • odlišnosti a generačné rozdiely

V. Metódy a formy práce

Názov tematického celku	Metódy a formy práce
Objavovanie vlastnej jedinečnosti a identity	<ul style="list-style-type: none"> • Dosahovanie cieľov sa realizuje najmä prostredníctvom zážitkových metód, ktoré vytvárajú optimálne podmienky pre budovanie mravného úsudku a zvnútorňovanie ponúkaných hodnôt • V ETV je odporúčaná schéma vyjadrená v pojmoch: <ol style="list-style-type: none"> 1. senzibilizácia – scitlivenie (emocionálne i kognitívne) na problém, na tému, na hodnotu 2. nácvik v podmienkach triedy, 3. reálna skúsenosť - transfer (v rodine, na ulici, medzi kamarátmi...) • rôzne metódy a techniky (hru, hranie rolí, hranie scénok, anketové metódy, metódu posilňovania, problémové vyučovanie, dramatizácia
Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory	
Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity	
Etické aspekty vťahu vo vlastnej rodine	
Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti	
Vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným ľuďom	

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra, ďalšie zdroje	Didaktická technika
Objavovanie vlastnej jedinečnosti a identity	Etická výchova nepoužíva učebnicu. Podnety na činnosť nachádza učiteľ v metodických príručkách a v iných materiáloch, ako aj v obsahu vyučovacích predmetov. Aktualizuje ich podľa podmienok skupiny a cieľov. <ul style="list-style-type: none"> • Lencz, L.: Pedagogika etickej výchovy. Výchova k prosociálnosti. Bratislava : Metodické centrum v Bratislave, 1998. • Lencz, L.: Metódy etickej výchovy. Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1993. • Lencz, L. – Križová, O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova, Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1997. • Páleník, E.: Prosociálne správanie. In: Vybrané kapitoly zo psychológie. Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1995. • Alexová, Vopel: Nechaj ma, chcem sa učiť sám 	<ul style="list-style-type: none"> • tabuľa, • flipchart, • videotechnika • pracovné listy, • internet, • knižnica
Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory		
Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity		
Etické aspekty vzťahu vo vlastnej rodine		
Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti		
Vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným ľuďom		

VII. Hodnotenie predmetu

Povinne voliteľný predmet etická výchova sa neklasifikuje. Hodnotí sa na konci každého klasifikačného obdobia slovným vyjadrením absolvoval(a) respektíve neabsolvoval(a). Zásady hodnotenia v predmete etická výchova sú v súlade s Metodickým pokynom č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl. Pri hodnotení sa prihliada najmä na:

- aktívny vzťah k predmetu,
- využívanie osobných predpokladov,
- autenticnosť, kreativita a originalita pri riešení úloh,
- nachádzanie a používanie medzipredmetových vzťahov a súvislostí,
- schopnosť zaujať postoj a vyjadriť vlastný názor.

Podmienkou absolvovania je výstup študenta v podobe prezentácie, projektu, dramatizácie a podobne, na vopred zadanú tému z tematického celku na konci každého klasifikačného obdobia

- 3 úrovne hodnotenia:
 - 0% - 39% = NEABSOLVOVAL
 - 40% - 69% = ABSOLVOVAL
 - 70% - 100% = AKTÍVNE ABSOLVOVAL

Názov predmetu	Náboženská výchova
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty

I. Charakteristika predmetu

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovací predmet náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy v škole.

Vyučovací predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Vyučovací predmet náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň naväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

- Predmet náboženská výchova umožňuje žiakom:
- formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania
- konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet
- hľadať svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu
- formovať svedomie
- prehľbovať medziľudské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie
- spoznávať spôsoby komunikácie človeka s Bohom
- oceniť komunikáciu s Bohom prostredníctvom sviatosti, liturgického slávenia čítania Božieho slova
- rozvíjať kritické myslenie hodnotením pozitívnych aj negatívnych javov v spoločnosti a v cirkvi

III. Predmetové kompetencie

komunikačné kompetencie:

Žiak

- reaguje na prečítané texty a používa ich na rôzne ciele
- dokáže viesť koordinovaný dialóg so spolužiakmi
- podporuje osvojovanie základných pravidiel verejnej komunikácie a dialógu
- vie obhájiť svoj názor slušným spôsobom

- prehľbuje vzťah medzi verbálnou a neverbálnou zložkou komunikácie
- je zameraný na dopady verbálnych aj neverbálnych prejavov a je pripravený niesť zodpovednosť
- rozvíja efektívne stratégie komunikácie
- vie používať komunikáciu v rôznych situáciách – vie sa ospravedlniť
- vie vyjadriť vlastnú vinu
- reaguje na prečítané texty a používa ich na rôzne ciele
- zaoberá sa vnímaním hovoreného i písomného prejavu
- pozoruje kultúru napísaného slova v iných vierovyznaniach

existenciálne kompetencie:

Žiak

- vysvetlí kresťanský pohľad na povolanie a zamestnanie človeka
- chápe slobodu ako vnútorný stav, ktorý je vlastný každému človeku
- na základe poznania vníma, aké dôležité sú rozhodnutia pre vlastný život
- je disponovaný na správne zaobchádzanie s vinou a odpustením.
- sa vie konfrontovať s vlastnou vinou a je otvorený pre kresťanský pohľad na vinu a odpustenie
- vie reflektovať životné situácie v kontexte hodnôt kresťanskej etiky
- má základný náhľad na riešenie existenciálnych otázok svetových náboženstiev
- je otvorený pre celoživotné hľadanie pravdy
- zaujíma postoj k svojej kresťanskej identite
- je otvorený pre pozitívne myslenie
- vníma aplikáciu blahoslavenstiev v konkrétnych životných situáciách

občianske kompetencie:

Žiak

- je pripravený niesť zodpovednosť
- odmieta závislosť ako individuálny, ale aj spoločenský defekt
- vie rozlíšiť rôzne spôsoby slobody, prikláňa sa k chápaniu slobody ako nezávislosti, ktorá je obmedzená právami druhého človeka
- je pripravený vnímať životné situácie vyžadujúce zodpovedné rozhodnutie vzhľadom na seba, druhých ľudí a svet
- pozitívne oceňuje rozhodnutie pre mravne dobrý čin., rešpektuje rozhodnutie druhého človeka v závislosti od svedomia
- vie rešpektovať svedomie druhých ľudí, neodsudzuje
- je otvorený pre náboženskú toleranciu v demokratickej spoločnosti
- rešpektuje zvláštnosti iných náboženstiev
- je zainteresovaný v dianí v spoločnosti, je otvorený pre možnosť angažovať sa v ňom
- si uvedomuje potrebu žiť vo vzťahoch a podieľať sa na vzájomnej spolupráci
- akceptuje úlohu autority v spoločnosti
- je zainteresovaný v dianí v spoločnosti, je otvorený pre možnosť angažovať sa v ňom
- si uvedomuje potrebu žiť vo vzťahoch a podieľať sa na vzájomnej spolupráci
- akceptuje úlohu autority v spoločnosti

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- získava základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií
- uvedomuje si mravné rozmery rôznych spôsobov ľudského správania
- chápe Desatoro ako spoločnosťou overenú a Bohom garantovanú normu slobody
- oceňuje pravé hodnoty, je schopný transformovať možné dopady svojich rozhodnutí
- získava základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií
- vie rozoznať na model. situáciách žiaduce i nežiaduce konanie v spoločnosti
- prehľbuje a rozširuje špecifické aplikácie jazyka o sociálne zručnosti
- disponuje základnými sociálnymi postojmi
- si uvedomuje mravné rozmery ľudského správania a ich dopad na život jednotlivca a spoločnosti
- vníma potrebu angažovanosti jednotlivca na odstránení predsudkov voči iným náboženstvám

- vníma princíp sociálneho zmiernu a solidarity

Obsah vzdelávania

Ročník: druhý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 1 hodiny týždenne, 33 hodín ročne

Ročníkový cieľ: Poznať hranice osobnej slobody. Vnímať oslobodzujúcu silu Ježiša Krista.

Osvojiť si návyky kresťanského životného štýlu

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
druhý	1. Sloboda a človek	7
	2. Sloboda a rozhodnutie	7
	3. Boh oslobodzuje človeka	6
	4. Rešpektovanie viery - vyznaní	8
	5. Láska ako princíp slobody	5

1. Sloboda a človek (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • opísať exodus Hebrejov z otroctva v Egypte, • porovnať na konkrétnej životnej situácii život v slobode a v otroctve hriechu, • posúdiť potrebu Božieho zákona a jeho vplyv na slobodu človeka, • opísať pojem slobody a jej zneužitie, • uviesť príklady závislostí a ich nebezpečenstvá, • rozlíšiť rôzne spôsoby chápania slobody človeka v zmysle Desatora. 	<ul style="list-style-type: none"> • chápanie slobody a povolanie k nej • Exodus – cesta k slobode • hranice slobody – Desatoro • práva človeka • otroctvo človeka (druhy závislostí ako prejav hriechu)

2. Sloboda a rozhodnutie (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • posúdiť niektoré biblické príbehy o slobodnej voľbe človeka a jej dôsledky, • poukázať na dopad rozhodnutí človeka na jeho osobný život, život spoločnosti i na večný život, • uviesť príklady, ktoré ilustrujú heteronómnu a autonómnu morálku, • oceniť pravidlá v osobnom i spoločenskom živote. 	<ul style="list-style-type: none"> • slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby a jej pravidiel) • sloboda a zodpovednosť • princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka)

3. Boh oslobodzuje človeka (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> opísať vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky, sformulovať biblický pohľad na vinu a odpustenie, uviesť príklady odpustenia v rodine a v škole, vysvetliť sviatosť pokánia a zmierenia a spôsob jej prijímania, uviesť príklady sviatostných i mimosviatostných foriem po 	<ul style="list-style-type: none"> vina, odpustenie vo svetle prirodzenej morálky kresťanský pohľad na vinu a odpustenie chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách Kristus oslobodzuje (formy pokánia – sviatostné a mimo sviatostné)

4.Rešpektovanie viero –vyznaní (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/ dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> rozoznať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev, opísať svetové náboženstvá a ich prínos pre život v spoločnosti, rozlíšiť medzi náboženstvom a sektou, vysvetliť pôvod kresťanstva ako zjaveného náboženstva, zhodnotiť prínos kresťanstva 	<ul style="list-style-type: none"> rozdielne cesty hľadania Boha – hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, náboženstvo, sekta kresťanstvo –zjavené náboženstvo putovanie po cesta predkov – kresťanské korene

5. Láska ako princíp slobody (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjadriť dôležitosť príslušnosti k Cirkvi, zdôvodniť dôležitosť authority v spoločnosti i v Cirkvi, vysvetliť, kto patrí do hierarchie Cirkvi, rozpoznať hranice osobnej slobody, uviesť diecézy Katolíckej cirkvi na Slovensku, interpretovať blahoslavenstvá. 	<ul style="list-style-type: none"> sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť) láska ako cesta k slobode – blahoslavenstvá hierarchia Cirkvi (autorita – služba) sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, v Cirkvi)

V. Metódy a formy práce

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Sloboda a človek	<ul style="list-style-type: none"> • motivačné metódy • demonštračná metóda • situačná metóda • dramatizácia 	<ul style="list-style-type: none"> • frontálna výučba, • individuálna práca žiakov, • skupinová práca žiakov,
2.Sloboda a rozhodnutie	<ul style="list-style-type: none"> • heuristická metóda • demonštračná metóda • dramatizácia • projektová metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • frontálna výučba, • individuálna práca žiakov, • skupinová práca žiakov,
3. Boh oslobodzuje človeka	<ul style="list-style-type: none"> • heuristická metóda • motivačné metódy • situačná metóda • kooperatívne vyučovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • frontálna výučba, • individuálna práca žiakov, • skupinová práca žiakov,
4.Rešpektovanie viery - vyznaní	<ul style="list-style-type: none"> • heuristická metóda • motivačné metódy • dramatizácia • projektová metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • frontálna výučba, • individuálna práca žiakov, • skupinová práca žiakov,
5. Láska ako princíp slobody	<ul style="list-style-type: none"> • heuristická metóda • motivačné metódy • situačná metóda • kooperatívne vyučovanie • 	<ul style="list-style-type: none"> • frontálna výučba, • individuálna práca žiakov, • skupinová práca žiakov,

IV. Učebné zdroje

Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Sloboda človeka- Metodická príručka katolíckeho náboženstva pre šiesty ročník	<ul style="list-style-type: none"> • tabuľa, • notebook, • dataprojektor, 	<ul style="list-style-type: none"> • pracovné listy, 	<ul style="list-style-type: none"> • internet, • knižnica,

V. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie žiaka v predmete náboženstvo/náboženská výchova

Vo vyučovacom predmete náboženstvo/náboženská výchova pri priebežnej klasifikácii učiteľ hodnotí očakávané výstupy stanovené vo výkonovom štandarde v príslušnom ročníku, alebo v cieľoch učebných osnov, prípravu na vyučovanie (domáce úlohy) riešenie teoretických a praktických úloh.

Pri **súhrnnej** klasifikácii hodnotí:

učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacom predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, stupeň tvorivosti a samostatnosti prejavu, osvojenie potrebných vedomostí, skúseností, zručností a ich tvorivú aplikáciu, usilovnosť a vzťah žiaka k činnostiam v edukačnom procese snahu o rozvoj svojich kompetencií

Známku s váhou 1 hodnotíme:

1. prácu s pracovným zošitom – priebežne
2. vytvorenie projektu – raz za polrok
3. krátke overenie vedomostí formou testu – raz za štvrt'rok
4. aktivitu na hodine, ústna odpoveď, iná práca žiaka aj praktická

Kritéria hodnotenia projektu:

1. obsah – 2 body
2. forma – 2 body
3. prezentácia – 4 body
4. obhajoba – 2 body

10 – 9 bodovvýborný

8 – 7 bodovchválitebný

6 – 5 bodov.....dobrý

4 – 3 bodov.....dostatočný

2 – 0 bodov.....nedostatočný

Stupnica pri testoch:

100% - 90% *výborný*

89,9% - 75% *chválitebný*

74,9% - 50% *dobrý*

49,9% - 35% *dostatočný*

34,9% a menej *nedostatočný*

Najväčšiu váhu pri klasifikácii má hodnotenie projektu a testu.

GEMBALOVÁ, A.: *Kritéria klasifikácie (a základné kritéria slovného hodnotenia) výchovno – vzdelávacích výsledkov žiaka v predmete náboženstvo/náboženská výchova*. In: *Katolícky učiteľ*, č. 1 2009/2010.

Názov predmetu	Matematika
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet matematika na gymnáziách s osemročným štúdiom (ďalej len GOŠ) je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament: „Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).“ Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku, s množstvom propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich. Vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému. Má viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa.

Do predmetu boli zaradené prierezové témy:

Dopravná výchova – Triezvo a bezpečne - Geometria

Finančná gramotnosť – Výhodnosť a nevýhodnosť kúpy, odhady – Percentá

Enviromentálna výchova – Problémy životného prostredia – Percentá – riešenie úloh

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Žiaci

- získajú schopnosť používať matematiku a matematické myslenie vo svojom budúcom živote,
- **rozvíjajú svoje logické a kritické myslenie,**
- argumentujú, komunikujú a spolupracujú v skupine pri riešení problému,
- čítajú s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívajú pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh,
- vyhľadávajú, získavajú a spracúvajú informácie vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
- **osvoja si základné matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy,**
- spoznávajú matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok. Hlavným cieľom vyučovania matematiky je, aby žiak získal schopnosť používať matematiku a matematické myslenie v svojom budúcom živote. Tomu musí zodpovedať spôsob vyučovania. Vyučovanie treba viesť tak, aby rozvíjalo logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť argumentovať a umožnilo každému z nich získať poznatky objavovaním. Dostatočnú pozornosť a čas treba venovať použitiu získaných poznatkov pri riešení reálnych úloh. Zvyšovanie výpočtovej zručnosti a automatizácie výpočtov nesmie byť na úkor objavovania, pochopenia a aplikácie získaných poznatkov pri riešení úloh.

Dôležitou súčasťou vyučovania je aj využívanie prostriedkov IKT. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému.

Žiak sa má oboznámiť so základnými matematickými nástrojmi a spôsobmi reprezentácie (vzorce, premenné a funkcie, modely, diagramy, grafy, tabuľky), a to predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, má získať skúsenosti s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov.

Prostredníctvom riešenia úloh by sa mal žiak oboznamovať aj s príkladmi praktického použitia

matematiky v súčasnosti aj v minulosti.

Ciele a požiadavky uvedené v predchádzajúcom odseku sa týkajú všetkých žiakov, bez ohľadu na to, či budú alebo nebudú z matematiky

maturovať. Maturant v porovnaní so žiakom, ktorý nebude z matematiky maturovať, má dosiahnuť vyšší stupeň automatizácie výpočtových zručností, používať väčší rozsah matematických nástrojov a dosiahnuť vyšší stupeň formalizácie matematických poznatkov (vrátane používania symboliky a odbornej terminológie) a abstrakcií .

III. Predmetové kompetencie

Štúdium matematiky na strednej škole prispieva k rozvoju kľúčových kompetencií:

Žiak

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky)
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov, kompetencia riešiť problémy
- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analytickokritickom a tvorivom myslení
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov, kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií
- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí
- hľadať chyby v argumentácii a usudzovaní
- v jednoduchých prípadoch vysloviť kontra príklad všeobecných tvrdení
- rozlíšiť nepodložené tvrdenie v prípade, že má dostatok informácií
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní, kompetencia k celoživotnému učeniu sa – učiť sa učiť
- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti, sociálne komunikačné kompetencie
- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav situácii a účelu uplatnenia
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti, kompetencie sociálne a personálne
- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať pri dosahovaní spoločných cieľov
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzisobných vzťahoch, kompetencie pracovné
- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny, kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v rámci práce, ale aj v každodennom živote. kompetencie občianske
- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam,
- prispieva k naplneniu práv
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: sekunda

Hodinová dotácia: 4 /132/

Obsahový štandard - obsah predmetu je rozdelený na štyri tematické okruhy:

1. *Opakovanie a sumarizácia učiva /17/*
2. *Čísla, premenná a početové výkony s číslami /74/*
3. *Geometria a meranie /27/*
4. *Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika /14/*

Sumarizácia učiva /17/	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie:	
<u>Uhly</u>	
<ul style="list-style-type: none"> • odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch, • premeniť stupne na minúty a naopak, • zostrojiť os uhla pomocou uhlomera, kružidla, • porovnať uhly podľa ich veľkosti numericky, • rozlíšiť vrcholové uhly, susedné uhly, • vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla k danému uhlu, sčítať a odčítať veľkosti uhlov (v stupňoch) 	<ul style="list-style-type: none"> • uhol, veľkosť uhla, jednotky stupeň a minúta, uhlomer • ramená uhla, vrchol uhla • os uhla a jej vlastnosti • porovnávanie uhlov priamy, pravý, ostrý a tupý uhol, uhol väčší ako priamy uhol • vrcholový uhol, susedný uhol • sčítanie a odčítanie veľkostí uhlov
<u>Rovinné útvary - trojuholník</u>	
<ul style="list-style-type: none"> • pomenovať trojuholník podľa veľkosti jeho vnútorných uhlov, • vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla trojuholníka, ak pozná veľkosť jeho dvoch vnútorných uhlov v stupňoch, • vypočítať veľkosť vonkajších uhlov trojuholníka, • napísať postup konštrukcie trojuholníka, • poznať vetu o trojuholníkovej nerovnosti, • zostrojiť trojuholník podľa (slovného) postupu konštrukcie s využitím vety sss, sus a usu, • zostrojiť trojuholník podľa (slovného) postupu konštrukcie, ak je daná strana, výška na danú 	<ul style="list-style-type: none"> • trojuholník, základné prvky trojuholníka (vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly) • vnútorné uhly trojuholníka, objav vzťahu pre súčet vnútorných uhlov trojuholníka • ostrohľý, pravouhlý a tupouhlý trojuholník • náčrt, konštrukcia

<p>stranu a priľahlý uhol alebo ak je daná strana, výška na danú stranu a ďalšia strana,</p> <ul style="list-style-type: none"> opísať (slovne) postup konštrukcie trojuholníka, <p><u>Kombinatorika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu, z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov, pokračovať v danom systéme usporiadania /vypisovania, vypísať (všetky) možnosti podľa určitého systému, vytvoriť systém (napr. strom možností) na vypisovanie možností, 	<ul style="list-style-type: none"> trojuholníková nerovnosť, $a + b > c$, $a + c > b$, $b + c > a$ rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, ramená, základňa, hlavný vrchol rovnoramenného trojuholníka výška trojuholníka (priamka, úsečka, dĺžka úsečky), päta výšky, priesečník výšok trojuholníka ostrohľý, pravouhľý a tupouhľý trojuholník konštrukcia trojuholníka podľa vety sss, sus, usu konštrukcia trojuholníka, ak je daná strana, výška na danú stranu a priľahlý uhol alebo ak je daná strana, výška na danú stranu a ďalšia strana <ul style="list-style-type: none"> usporiadanie prvkov (s opakovaním, bez opakovania) dáta, údaje, tabuľka, diagram kontextové úlohy s kombinatorickou motiváciou objav podstaty daného systému vo vypisovaní možností systematické vypisovanie možností, rôzne spôsoby vypisovania možností počet usporiadaní, počet možností
---	--

Čísla, premenná a početové výkony s číslami /74/	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie:</p> <p><u>Zlomky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> správne chápať, prečítať a zapísať zlomok, chápať, že každé racionálne číslo môžeme vyjadriť nekonečným množstvom zlomkov, v rámci toho istého celku uviesť príklad rovnakého zlomku v inom tvare, kedy sa zlomok rovná jednej celej, kedy sa rovná nule a kedy nemá zmysel, graficky znázorniť a zapísať zlomkovú časť z celku, správne znázorniť zlomok na číselnej osi, porovnať a usporiadať zlomky s rovnakým menovateľom (čitateľom) a výsledok porovnávania zapísať znakmi $>$, $<$, $=$, vykrátiť a rozšíriť zlomok daným číslom, krátením upraviť zlomok na základný tvar, 	<ul style="list-style-type: none"> celok, zlomok ako časť z celku znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom) znázornenie zlomkov na číselnej osi zlomok ako číslo zlomková čiara, čitateľ a menovateľ zlomku rovnosť zlomkov krátenie (zjednodušovanie) zlomkov, rozširovanie zlomkov základný tvar zlomku porovnávanie zlomkov ($>$, $<$, $=$) sčítovanie zlomkov, odčítovanie zlomkov, rovnaký a nerovnaký menovateľ zlomkov, spoločný menovateľ, spoločný násobok, krížové pravidlo násobenie zlomkov, delenie zlomkov zlomková časť z celku

- sčítať a odčítať zlomky s rovnakými aj nerovnakými menovateľmi,
- nájsť niektorého spoločného menovateľa zlomkov (upraviť zlomky na rovnakého menovateľa),
- pri počítaní dodržať dohodnuté poradie operácií, správne používať zátvorky,
- písomne vynásobiť a vydeliť zlomok prirodzeným číslom a zlomkom,
- vypočítať zlomkovú časť z celku,
- pomocou kalkulačky prevodom na desatinné čísla s danou presnosťou počítať so zlomkami,
- prečítať a zapísať desatinné zlomky,
- previesť zlomok na desatinné číslo,
- zapísať zlomok v tvare desatinného čísla (alebo periodickým číslom) s požadovanou presnosťou (na požadovaný počet miest),
- určiť pri prevode zlomku na desatinné číslo periódu v zápise výsledku,
- zmiešané číslo previesť na zlomok, zlomok, kde je čitateľ väčší ako menovateľ, zapísať v tvare zmiešaného čísla,
- vyriešiť jednoduché slovné úlohy so zlomkami.

Percentá, promile

- vypočítať 1 percento (%) ako stotinu základu,
- rozlíšiť, určiť a vypočítať základ, keď pozná počet percent a hodnotu prislúchajúcu k tomuto počtu percent,
- rozlíšiť, určiť a vypočítať hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent,
- vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent,
- uplatniť vedomosti o percentách pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života,
- že ak je rôzny základ, rovnakej časti zodpovedajú rôzne počty percent (napr.: číslo 50 je o 25 % väčšie ako číslo 40, ale číslo 40 je o 20 % menšie ako číslo 50 a pod.),
- vypočítať 1 promile (‰) ako tisícinu základu,
- poznať vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami,
- vypočítať 10 %, 20 %, 25 %, 50 % bez prechodu cez 1 %,
- prečítať údaje súvisiace s počtom percent/promile z diagramov (grafov),
- zapísať znázornenú časť celku počtom percent /promile,

- prevrátený zlomok
- desatinný zlomok, periodické číslo, perióda, periodický rozvoj
- (kladné) racionálne číslo
- propedeutika kladných a záporných čísel riešením úloh

- percento (%), základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent
- promile (‰)
- kruhový diagram, stĺpcový diagram
- istina, úrok, jednoduché úrokovanie, úroková miera, pôžička, úver, vklad
- štatistické údaje, tabuľka, graf, diagram

<ul style="list-style-type: none"> ● znázorniť na základe odhadu (počtu percent / promile) časť celku v kruhovom diagrame, ● porovnať viacero častí z jedného celku a porovnanie zobrazit' vhodným stĺpcovým aj kruhovým diagramom, ● zostrojiť kruhový alebo stĺpcový diagram na základe údajov z tabuľky, ● vypočítať úrok z danej istiny za určité obdobie pri danej úrokovej miere, ● vypočítať hľadajú istinu, ● vyriešiť primerané slovné (podnetové, kontextové) úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta (v tabuľkách, diagramoch, a pod.). <p><u>Pomer, priama a nepriama úmernosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● zapísať a upraviť daný pomer a postupný pomer, ● rozdeliť dané číslo (množstvo) v danom pomere, ● zväčšiť/zmenšiť dané číslo v danom pomere, ● vyriešiť primerané slovné úlohy na pomer rôzneho typu a praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy, ● rozhodnúť, či daný vzťah je alebo nie je priamou/ nepriamou úmernosťou, ● vyriešiť úlohy (aj z praxe) s využitím priamej a nepriamej úmernosti (aj pomocou jednoduchej alebo zloženej trojčlenky). 	<ul style="list-style-type: none"> ● pomer, prevrátený pomer, postupný pomer ako skrátený zápis jednoduchých pomerov, rozdeľovanie celku v danom pomere ● plán, mapa, mierka plánu a mapy ● priama a nepriama úmernosť ● trojčlenka (jednoduchá, zložená) ● tabuľka priamej a nepriamej úmernosti ● kontextové úlohy na priamu a nepriamu úmernosť, pomer a mierku
---	--

Geometria a meranie /27/	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie:</p> <p><u>Priestorové telesá – kváder a kocka</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● načrtnúť a narysovať obraz kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní, ● vyznačiť na náčrte kvádra a kocky ich viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky, ● načrtnúť a narysovať sieť kvádra a kocky, ● zostaviť na základe náčrtu alebo opisu teleso skladajúce sa z kociek a kvádrov, 	<ul style="list-style-type: none"> ● priestor, vzor, obraz, náčrt ● voľné rovnobežné premietanie, perspektíva ● kocka, kváder, viditeľné a neviditeľné hrany ● teleso, jednoduché a zložené teleso ● nárys, bokorys, pôdorys ● sieť kvádra, sieť kocky... ● povrch kocky a kvádra, jednotky povrchu

<ul style="list-style-type: none"> • zhotoviť náčrt telies skladajúcich sa z kvádrov a kociek, • nakresliť nárys, bokorys a pôdorys telies zostavených z kvádrov a kociek, • poznať vzťah $1 \text{ liter} = 1 \text{ dm}^3$, • premeniť základné jednotky objemu, • vypočítať povrch a objem kvádra a kocky, ak pozná dĺžky ich hrán, • vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet povrchu/objemu kvádra a kocky aj s využitím premeny jednotiek obsahu/objemu. <p><i>Rovinné útvary - rovnobežník</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • zostrojiť dve rovnobežné priamky (rovnobežky), ktoré sú preťaté priečkou, • určiť súhlasné a striedavé uhly pri dvoch rovnobežných priamkach preťatých priečkou, • vyriešiť úlohy s využitím vlastností súhlasných a striedavých uhlov, • načrtnúť a pomenovať rovnobežníky: štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik, • rozlíšiť a vysvetliť rozdiel medzi pravouhlými a kosouhlými rovnobežníkmi, • narysovať štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a správne označiť všetky ich základné prvky, • zostrojiť a odmerať v rovnobežníku (štvorci, kosoštvorci, obdĺžniku, kosodĺžniku) jeho dve rôzne výšky, • vyriešiť primerané konštrukčné úlohy pre štvoruholníky s využitím vlastností konštrukcie trojuholníka a s využitím poznatkov o rovnobežníkoch • vypočítať obvod a obsah štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika a kosodĺžnika • vyriešiť slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode rovnobežníka s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu. 	<ul style="list-style-type: none"> • objem kocky a kvádra, jednotky objemu: meter kubický, decimeter kubický, centimeter kubický, milimeter kubický, kilometer kubický, liter, deciliter, centiliter, mililiter, hektoliter (m^3, dm^3, cm^3, mm^3, km^3, l, dl, cl, ml, hl), premena jednotiek • priestorová predstavivosť a úlohy na jej rozvoj <ul style="list-style-type: none"> • rovnobežnosť, rovnobežné priamky (rovnobežky), rôznobežky, priečka, rovnobežky preťaté priečkou • súhlasné a striedavé uhly a ich vlastnosti • štvoruholníky, rovnobežníky, štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a ich základné vlastnosti (o stranách, vnútorných uhloch, uhlopriečkach a ich priesečníku) • strany, veľkosti strán, vnútorné uhly rovnobežníka (štvoruholníka), dve výšky rovnobežníka, uhlopriečky, priesečník uhlopriečok rovnobežníka, vlastnosti rovnobežníka • súčet vnútorných uhlov štvoruholníka ($\alpha + \beta + \gamma + \delta = 360^\circ$) • obvod a obsah rovnobežníka (kosoštvorca, kosodĺžnika) a lichobežníka (objavovanie výpočtu obsahu tohto útvaru)
---	--

Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika /14/

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<p>Žiak vie:</p> <p><u>Kombinatorika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu, ● z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov, ● pokračovať v danom systéme usporiadania/vypisovania, ● zvoliť stratégiu riešenia kombinatorickej úlohy, ● zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom, ● vypísať (všetky) možnosti podľa určitého systému, ● vytvoriť systém (napr. strom možností) na vypisovanie možností, ● systematicky usporiadať daný počet predmetov (prvkov, údajov), ● vyriešiť primerané kombinatorické úlohy, vrátane intuitívneho použitia pravidla súčtu a súčinu. 	<ul style="list-style-type: none"> ● usporiadanie prvkov (s opakovaním, bez opakovania) ● dáta, údaje, tabuľka, diagram ● kontextové úlohy s kombinatorickou motiváciou ● propedeutika štatistiky pravdepodobnosti a kombinatoriky (zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov) ● objav podstaty daného systému vo vypisovaní možností ● systematické vypisovanie možností, rôzne spôsoby vypisovania možností ● počet usporiadaní, počet možností ● úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počet z oblasti hier, športu a z rôznych oblastí života (propedeutika variácií) ● propedeutika základných modelov kombinatoriky
---	--

V. Metódy a formy práce

- problémové vyučovanie pri TC :1,2,3,4
- projektové vyučovanie TC: 2,4
- samostatnú prácu TC: 1,2,3,4
- práca v skupinách TC : 1,2,3,4
- klasické formy vyučovania TC :1,2,3,4
- pamäťové počítanie TC : 1,2,3,4
- rozhovor TC: 1,2,3,4
- prácu s internetom práca na PC s výukovými programami TC:1,2,3,4

VI. Učebné zdroje

Učebnica pre 7. roč. Berovci
 Zbierka úloh z matematiky pre 6. a 7. ročník
 Odborná literatúra
 Didaktické pomôcky
 Internet a výukové programy

VII. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, či žiak vzdelávací výkonový štandard zvládol alebo nie. Zisťovanie úrovne osvojených kompetencií v zmysle výkonových štandardov bude prevádzané nasledovne :

- priebežné individuálne skúšanie
- slovné hodnotenie
- hodnotenie známou, bodmi /ústna odpoveď, prezentácia projektu/
- aktivita žiakov

- samostatná práca
- písomné skúšanie

Pri hodnotení žiaka budeme dodržiavať nasledovné zásady :

- každú písomnú prácu je potrebné oznámiť s náležitým časovým predstihom
- opravenú písomnú prácu dôsledne analyzovať, žiak musí vedieť kritériá hodnotenia a opravenú písomku musí vidieť
- o každej známke musí byť žiak informovaný
- každú ústnu odpoveď je potrebné ústne vyhodnotiť
- ohodnotiť každú úspešnú účasť v matematickej súťaži
- žiak musí mať minimálne 5 známok za polrok

Hodnotenie sa prevádza v zmysle platného klasifikačného poriadku známkami 1 – 5. Výsledná známka sa vypočíta ako vážený priemer známok, pričom jednotlivé váhy priradíme nasledovne :

- kontrolná práca váha 2
- iné hodnotenie váha 1

Vyučujúci budú jednotne požívať nasledovnú stupnicu známok :

výborný	od 90% - 100%
chválitebný	od 75% - 89%
dobry	od 50% - 74%
dostatočný	od 30% - 49%
nedostatočný	menej ako 29%

Názov predmetu	Informatika
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami

Úvod

Vzdelávací štandard v predmete informatika je otvorený metódam a formám zvoleným na dosiahnutie cieľov definovaných výkonovými i obsahovými štandardami. Zvolené metódy a formy výučby by mali poskytnúť žiakom príležitosť na rozvoj individuálnych, učebných ciest. Vzdelávací štandard je rozčlenený na oblasti: Reprezentácie a nástroje, Komunikácia a spolupráca, Algoritmické riešenie problémov, Softvér a hardvér, Informačná spoločnosť. Oblasti obsahujú prierezové témy, ktoré sa učia priebežne s inými témami aj počas niekoľkých rokov. Napríklad v téme Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami – sa žiaci učia pracovať so súbormi a priečinkami nielen počas jedného ročníka, ale na rôznych úrovniach v celom procese vyučovania informatiky. Na ich zvládnutie je potrebný dlhší čas, opakované tréningy i dostatočná prax. Učiteľ individuálne zváži mieru toho, do akej hĺbky sa bude danej téme venovať. K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu predmetu. Takto štruktúrované učivo podľa jednotlivých tematických celkov tvorí obsahový štandard, ktorý chápeme ako záväzok pre učiteľa. Opäť však platí, že učitelia si môžu učebný obsah tvorivo modifikovať v rámci vymedzeného tematického celku. Pri koncipovaní príležitostí na rozvíjanie učebných ciest žiaka je našim spoločným cieľom vytvárať také kognitívne činnosti, ktoré operujú pojmami, ako je hľadanie, pátranie, skúmanie, zisťovanie niečoho, čo je niekedy neisté alebo riskantné v poznávacom zmysle. Účinne si osvojíme len taký poznatok, ktorý si vytvoríme v konkrétnej činnosti. Ide nám o výučbu aktívnej výstavby poznatkov v informatike a pri práci s počítačom. Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôbiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov. V porovnaní s predchádzajúcim vzdelávacím štandardom sú upravené a presunuté niektoré tematické celky. Preto je nutné na každej škole prispôbiť poradie tematických celkov a ich rozloženie do ročníkov tak, aby všetci žiaci do skončenia vzdelávania absolvovali celý vzdelávací štandard uvedený v tomto dokumente.

I. Charakteristika predmetu

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavné na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

Predmet informatika v sekunde pozostáva z nasledovných tematických okruhov:

- Reprezentácie a nástroje (práca s grafikou, práca s textom, práca s tabuľkami)
- Softvér a hardvér (práca v počítačovej sieti a na internete, programy proti vírusom a špehovaniu)
- Komunikácia a spolupráca (vyhľadávanie na webe, práca s webovou stránkou)
- Informačná spoločnosť (bezpečnosť a riziká, legálnosť používania)

II. Ciele predmetu

Žiaci

- uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov,
- komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,
- rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy s nimi spojené,
- rešpektujú intelektuálne vlastníctvo.

III. Predmetové kompetencie

V predmete informatika sa rozvíjajú nasledujúce kľúčové kompetencie žiakov:

a) kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- plánovať a organizovať si učenie a pracovnú činnosť
- hľadať a rozvíjať účinné postupy vo svojom učení
- využívať rôzne stratégie učenia
- kriticky pristupovať ku zdrojom informácií, informácie tvorivo spracovávať a využívať pri svojom štúdiu a praxi

b) sociálne komunikačné kompetencie

- vecne, správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje
- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov (IKT, knižné zdroje)
- zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
- vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania
- vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie

c) kompetencia v oblasti IKT

- osvojiť si základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja
- používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
- dokázať vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí
- dokázať využívať IKT pri vzdelávaní

d) kompetencia riešiť problémy

- analyzovať vybrané problémy
- navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov
- aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh
- využívať informačné a komunikačné technológie pri riešení problémových úloh
- používať základné myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznávania pri riešení problémových úloh
- využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh
- zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy, logicky spájať poznatky z rôznych predmetov a využiť ich pri riešení problémových úloh

- prijímať svoju zodpovednosť za riešenie problémov, dokázať sa poučiť z vlastných chýb a chýb iných

e) kompetencie sociálne a personálne

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne si radiť a pomáhať
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení
- prijímať ocenenie, radu a kritiku, čerpať poučenie pre svoju ďalšiu prácu

f) kompetencie pracovné

- stanoviť si ciele a aktívne pristupovať k uskutočneniu svojich cieľov
- kriticky hodnotiť svoje výsledky
- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia
- využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: sekunda

Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne polovica triedy / 33 hodín ročne

REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – práca s grafikou (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • digitalizovať grafickú informáciu, • voliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov, • kódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázok, • navrhovať postupnosť daných grafických operácií pre dosiahnutie stanoveného výsledku. 	<p>Vlastnosti a vzťahy: obrázkov v rastru, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku</p> <p>Procesy: kreslenie ako postupnosť príkazov pre vykonávateľa</p>

REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – práca s textom (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu, • voliť vhodný nástroj na prácu s textom, • používať nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, 	<p>Pojmy: schránka, odrážky a číslovanie, tabuľka</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t. j. zvýraznenia), zarovnanie odseku, obrázok ako súčasť textu, skryté značky ako súčasť textového dokumentu,</p>

<ul style="list-style-type: none"> • posudzovať vplyv formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom, • skúmať nové nástroje v konkrétnom editore. 	<p>obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii)</p> <p>Procesy: presúvanie, kopírovanie a vkladanie textu, vkladanie obrázkov zo súboru, kontrola pravopisu</p>
--	---

REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – práca s tabuľkami (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používať konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami. 	<p>Pojmy: tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky</p> <p>Procesy: pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie</p>

SOFTVÉR A HARDVÉR – práca v počítačovej sieti a na internete (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v konkrétnych miestach v sieti, • používať nástroje na zdieľanie (kopírovanie, prenášanie) súborov v rámci počítačovej siete, • rozlišovať súbory, ktoré sú uložené na sieti a súbory vo vlastnom počítači, • ukladať súbory do svojho počítača z internetu, zo sieťového disku, • nahrávať súbory na sieťový disk, • rozlišovať e-mailovú a webovú adresu. • orientovať sa v lokálnej počítačovej sieti, • pracovať so sieťovými zariadeniami (napr. tlačiareň, skener), • diskutovať o výhodách a nevýhodách práce v počítačovej sieti. 	<p>Pojmy: sieť, doména</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, zariadenie alebo údaje v sieti, vlastnosti priečinkov a prístupové práva v sieti, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť, štruktúra webovej adresy, štruktúra e-mailovej adresy</p>

KOMUNIKÁCIA A SPOLUPRÁCA – vyhľadávanie na webe (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhľadávať rôzne typy informácií na webe, • posudzovať správnosť a kvalitu vyhladaných informácií (výstup vyhľadávania). 	

KOMUNIKÁCIA A SPOLUPRÁCA – práca s webovou stránkou (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • získavať informácie z webových stránok a používať ich vo svojich produktoch (rešpektovať autorské práva). 	

SOFTVÉR A HARDVÉR – programy proti vírusom a špehovaniu (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • akceptovať, že nemá sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie, • pracovať s mechanizmami na odhaľovanie a odstraňovanie vírusov. 	<p>Vlastnosti a vzťahy: vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok, antivírus ako softvér na zisťovanie a odstraňovanie škodlivého softvéru a blokovanie škodlivých činností, obmedzenia antivírusových programov (antivírus je tiež iba program, a nemusí odhaliť najnovší nebezpečný softvér)</p> <p>Procesy: v počítači môže bežať antivírusová ochrana a môže kontrolovať (takmer) všetko, čo robíme</p>

INFORMAČNÁ SPOLOČNOSŤ – bezpečnosť a riziká (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutovať o rizikách na internete, • zhodnocovať, ktoré informácie musia byť chránené pred zneužitím, 	<p>Vlastnosti a vzťahy: vírus ako škodlivý softvér, spam ako nevyžiadaná správa, antivírusový program ako nástroj na obranu proti vírusom, kvalita hesla ako mechanizmus zabezpečenia, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach</p>

<ul style="list-style-type: none"> • aplikovať pravidlá pre zabezpečenie prístupu do e-mailu, do komunity, do počítača a proti neoprávnenému použitiu, • posudzovať riziká práce na počítači so škodlivým softvérom, • diskutovať o počítačovej kriminalite, • diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe, • diskutovať o rizikách kriminálneho a nelegálneho obsahu. 	<p>Procesy: šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov</p>
--	--

INFORMAČNÁ SPOLOČNOSŤ – legálnosť používania (1)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutovať o dodržiavaní základných princípov autorských práv, • diskutovať, či bolo dielo legálne nadobudnuté, a o tom, ako sa dá ďalej používať, • diskutovať o právnych dôsledkoch nelegálne používaného diela, • diskutovať o právnych dôsledkoch publikovania kriminálneho a nelegálneho obsahu. 	<p>Pojmy: texty, obrázky, hudba, filmy, a pod. Vlastnosti a vzťahy: autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a jeho použitiu, bezplatný softvér a platený softvér, legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií (texty, obrázky, hudba, filmy, a pod.) Procesy: legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií</p>

V. Metódy a formy práce

- a) klasické výučbové metódy
 - slovné – vysvetľovanie, prednáška, práca s textom, rozhovor
 - názorno – demonštračné – prezentácia a pozorovanie, práca s obrazom
 - zručnostno – praktické – napodobňovanie, experimentovanie, vytváranie zručností
- b) aktivizujúce metódy
 - diskusné
 - heuristické, riešenie problémov
- c) komplexné výučbové metódy
 - frontálne vyučovanie
 - skupinové a kooperatívne vyučovanie
 - samostatná práca žiakov
 - projektové vyučovanie
 - vyučovanie podporované počítačom

VI. Učebné zdroje

- Informatika pre stredné školy – Ivan Kalaš a kolektív, SPN 2001
- Práca s textom – Jana Machová, SPN 2002
- Práca s grafikou – Ľubomír Salanci, SPN 2000
- Práca s Internetom – Ľudmila Jašková a kolektív, SPN 2000
- Práca s tabuľkami – Stanislav Lukáč a kolektív, SPN 2001
- Informatika okolo nás – Ivan Kalaš, Michal Winczer, SPN 2007
- 1. zošit o obrázkoch – Ľubomír Salanci, SPN 2009
- 1. zošit s internetom – Mário Varga, Andrea Hrušecká, SPN 2009

VII. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, úroveň osvojenia výkonového štandardu žiakom. Zisťovanie úrovne osvojených kompetencií v zmysle výkonových štandardov bude prevádzané:

- obhajobou záverečných prác
- prezentáciou práce v skupinách
- praktickou prácou pri PC
- písomnou formou /písomky, testy/

Zásady klasifikácie

- každý test (písomku) je potrebné oznámiť týždeň dopredu
- opravený test (písomku) dôsledne analyzovať, žiak musí vedieť kritériá hodnotenia a opravený test (písomku) musí vidieť
- o každej známke musí byť žiak informovaný
- každú ústnu odpoveď je potrebné ústne vyhodnotiť
- žiak musí mať minimálne 5 znáмок za polrok

Hodnotenie sa prevádza v zmysle platného klasifikačného poriadku známkami 1 – 5. Výsledná známka sa vypočíta ako vážený priemer znáмок, pričom jednotlivé váhy priradíme nasledovne :

- test (písomka) váha 1
- záverečná práca váha 2
- iné hodnotenie váha 1

Názov predmetu	Hudobná výchova
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra

I. Charakteristika predmetu

Hudobná edukácia v gymnáziách s osemročným vzdelávacím programom predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa.

Hudobnú edukáciu možno vymedziť tromi prvkami: hudobné umenie ako obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) ako cieľ a hudobné činnosti ako metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít.

Hudobná výchova je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, v gymnaziálnom osemročnom vzdelávaní sa rozširuje aj o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele

Špecifické hudobné ciele

- získať hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizovať hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- na základe vlastnej skúsenosti osvojiť si konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie.

Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity

- pochopiť podstatu umenia, vytvoriť si vzťah k umeniu, mať priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionálna, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokázať reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia.

Sekundárne ciele

- nadobudnúť (prehlbiť si) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

III. Predmetové kompetencie

Hlavnou prioritou hudobnej výchovy je, aby sa podieľala na dosiahnutí kľúčových kompetencií žiakov sekundárneho vzdelávania. Úlohou predmetu je rozvíjať kľúčové kompetencie tak, aby sa:

- formoval a rozvíjal emocionálny svet žiakov,
- formovali mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode a k životu,
- boli žiaci hrdí na slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu a podieľaním sa na ňom,
- vhodne a nenásilne spájala hudba s inými druhmi umenia (poézia, výtvarné umenie, tanec, film, video, moderné komunikačné technológie...),
- vychovávali vnímaví, aktívni poslucháči, tolerantní k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym trendom, reklame a subkultúre, ale aj bez predsudkov k nim,
- hudobná výchova podieľala na rozvíjaní osobnostnej, sociálnej, občianskej, komunikačnej kompetencie.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: druhý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
prvý	1. Hlasové činnosti	10
	2. Inštrumentálne činnosti	4
	3. Aktívne počúvanie hudby	13
	4. Hudobno - pohybové činnosti	3
	5. Hudobno-dramatické činnosti	3

Hlasové činnosti (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">• hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra,• tvorivo pracovať s hlasom - textom, rečou, zvukmi,• hlasom realizovať rytmické a melodické modely,• spievať piesne spamäti, ale i s podpornými pamäťovými prostriedkami (gestá tzv. „ukazovačky“, obrázky, grafická notácia, klasická notácia),• improvizovať a komponovať: melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomalbu k rôznym príbehom a situáciám,	<ul style="list-style-type: none">• ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom• rozvoj sluchovo-intonačných schopností (7h)• obrázky, grafický i notový záznam piesne• improvizácia, elementárna kompozícia, metricky viazané i metricky neviazané texty a melódie, voľné i štandardizované grafické záznamy (3h)
Inštrumentálne činnosti (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none">• správne používať elementárne hudobné nástroje so správnym použitím hracieho aparátu s dôrazom na kvalitu tónu,• hrať na klasickom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji,• na nástroji zahrať tóny podľa notového zápisu,• vlastnoručne zhotoviť elementárny nástroj a hrať na ňom,• improvizovať a komponovať jednoduché melódie	<ul style="list-style-type: none">• elementárne hudobné nástroje• hra na jednom klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.) – začiatočnícka úroveň• jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne• jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordiofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách

	<ul style="list-style-type: none"> • zvukomaľba, ticho, rytmické modely, voľný grafický záznam (grafická partitúra), štandardizovaný zápis (4h)
--	--

Aktívne počúvanie hudby (13)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby, • pri počúvaní hudby spoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby, • podľa počutia skladby slovne vyjadriť odlišnosti štýlových období dejín hudby, • verbalizovať atmosféru hudby, • hudbu vyjadriť pohybom, • identifikovať, pomenovať a charakterizovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky a základné formotvorné prvky podľa počutia, • rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v tzv. klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v tzv. populárnej hudbe, • poznať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, ich názvy, mená autorov v kontexte iných druhov umenia a všeobecných dejín, • vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory venované hudbe vo svojom regióne, • vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá vo svojom regióne. 	<ul style="list-style-type: none"> • skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa, • tempo, dynamika, kantiléna, harmónia, kontrast, opakovanie dielov formy, • vybrané skladby významných skladateľov s ukázkami hudobných štýlov v ich typickej podobe, integrácia s literatúrou, výtvarnou výchovou, dejepisom, • stretnutia s umelcami domáceho regiónu (10h) • sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v populárnej hudbe a pod. (3h)

Hudobno-pohybové činnosti (3h)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybom reagovať na počutú hudbu, • zapamätať si jednoduché choreografie, • pohybovo improvizovať. 	<ul style="list-style-type: none"> • kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby, • zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku, • pohybová spontánnosť, uvoľnenosť (3h)

Hudobno-dramatické činnosti (3h)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizovať hudobno-dramatické činnosti, 	<ul style="list-style-type: none"> • hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika,

<ul style="list-style-type: none"> • realizovať hudobno-dramatický projekt podľa princípov tvorivej dramatiky s vkladom vlastnej tvorivosti, fantázie, imaginácie, improvizácie v skupinovej spolupráci, • koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybové predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom. 	<ul style="list-style-type: none"> • návšteva hudobného divadla, opery, operety, muzikálu a pod. v profesionálnom divadle, alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu (3h)
--	---

V. Metódy a formy práce

Učiteľ využíva rôzne spôsoby práce, aby podnecoval hudobnú aktivitu žiakov (skupinové práce, projekty, diferencované vyučovanie, návšteva hudobných predstavení a koncertov, organizovanie triednych koncertov, besedy + zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusia, metódy hrania rol, špecifické metódy – intonačná, imitačná, kombinovaná metóda osvojovania piesní ; riadené spoznávanie hudby, informačno-receptívna metóda, improvizácia.

Hlasové činnosti - ich úlohou je:

- rozširovanie vedomostí o práci s hlasom, kultivácia speváckeho a hlasového prejavu, získavanie správnych speváckych návykov, rozširovanie hlasového rozsahu, základy hlasovej hygieny, artikulácia, spievanie jednohlasných a viachlasných piesní,
- intonácia durových a molových motívov, melodických variácií,
- základné vokálne tvorenie – melodická otázka - odpoveď, melodizácia textu, mien, riekaniek, predvetie - závetie, tvorivé hudobné hry,
- sluchové rozlišovanie durových a molových motívov, súzvukov a melódií,
- hudobné metrum a rytmus – spev v 2/4, 3/4, 4/4 takte,
- orientácia v grafickom zázname jednoduchej piesne, určovanie metra, tempa, dynamiky.

Inštrumentálne činnosti - obsahom je:

- hra a tvorba sprievodov na detských hudobných nástrojoch a ich využívanie počas vnímania hudby, tvorba sprievodu pre hudobno-dramatické prejavy,
- hra na ľahkoovládateľných hudobných nástrojoch, nástrojová reprodukcia, improvizácia a využitie nástrojov pri hudobno-dramatických prejavoch, vyjadrovaní pocitov, nálad a javov,
- pochopenie farby a možností hudobných nástrojov,
- poznanie histórie rozvoja a uplatnenia niektorých základných nástrojov v praxi,
- rozoznávanie nástrojov na základe zvukového i vizuálneho záznamu,
- poznanie nástrojového zloženia orchestra a populárnych skupín.

Hudobno-pohybové činnosti - obsahom je:

- reagovanie na znejúcu hudbu, stvárňovanie hudby pomocou pohybu, tanca, gesta, improvizácie, pantomímy,
- používanie taktovacích gest,
- vyjadrenie charakteru, hudobného výrazu a nálady skladby pomocou pohybu (improvizácia, pantomíma, hra na telo, tanečné kroky..),
- pohybový sprievod znejúcej hudby (taktovanie, tanec, vlastné pohybové stvárnenie...),
- reakcia na zmeny počas znejúcej skladby pomocou pohybu (tvarové, tempové, dynamické, harmonické zmeny).

Percepčné činnosti - obsahom je:

- aktívne vnímanie a prežívanie hudby rôznych štýlov a žánrov, poznávanie hudby rôznych období, hudbu analyzovať a charakterizovať,
- orientácia v hudobnom priestore a základná analýza hudobnej skladby prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov, ich význam pre pochopenie hudobného diela, funkcia hudby v spoločnosti, vplyv médií, populárna hudba a mladý človek, kultúrne tradície a história hudby,
- hudobné dielo a jeho autor,
- rozlišovanie hudobných žánrov pomocou sluchu na základe ich charakteristických znakov,
- sprievod znejúcich skladieb spevom, inštrumentáciou, recitáciou, pohybom... ,
- verbálne vyjadrenie svojho názoru a zážitku z počúvanej hudby.

Hudobno-dramatické činnosti - obsahom je:

- využitie všetkých činností (vokálne, hudobno-pohybové, percepčné, inštrumentálne), zručností a vedomostí na budovaní a predvedení dramatického príbehu,
- využitie ostatných vedomostí a zručností z ostatných esteticko-výchovných predmetov (výtvarná výchova, literárna výchova, dramatizácia, tanec, etická výchova).

VI. Učebné zdroje

Dostupné učebnice pre 5., 6., 7., 8., 9. ročník

Odborná literatúra

Odborné časopisy

Materiálno-technické prostriedky

Organizované predstavenia, koncerty, výstavy, návšteva expozícií, exkurzie

Internet

Médiá

Nahrávky (CD, DVD)

Vlastná činnosť učiteľa a žiakov

VII. Hodnotenie predmetu

Žiak spoznávaním hudby rôzneho typu, žánrov a období rešpektuje špecifiká, váži si kultúru svojho a iných národov. Dokáže verbalizovať svoj názor na hudobné umenie rôznych štýlových období, hudby súčasnosti, tanečnej, populárnej, džezovej, ako aj na iné formy tvorivých prejavov (literatúra, výtvarné umenie, divadlo...).

Žiak dobre usmerňovanou výchovou k hudbe pochopí, že hudobné aktivity sú ušľachtilou formou trávenia voľného času. Podporuje sa samovzdelávanie a sebahodnotenie, vzbudzuje sa zvedavosť, snaha byť lepším – podnecovaním záujmu žiakov o kvalitnú hudbu, tvorcov a interpretov. Osvojuje si správanie na koncertoch, kultúrnych a slávnostných podujatiach. Prostredníctvom spoločných činností na hodine získava kompetenciu spolupracovať s druhými, chápať a rešpektovať multikulturalitu a odlišnosť, osvojuje si pozitívne etnické postoje.

Hodnotenie žiakov ako nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu má **motivačnú, informatívnu, komparatívnu a korekčnú funkciu**. Hodnotenie sa považuje za akt objektívnej spätnej väzby, motivačný a výchovný prostriedok, ako aj prostriedok pozitívneho podporovania zdravého sebaobrazu žiaka.

V predmetoch vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra sa ťažko hodnotí výkon žiaka výlučne kvantitatívne. **Charakter hudobnej výchovy vyžaduje hodnotiť postoj žiaka k hudbe, jeho formujúce sa názory na svet, ktorý ho obklopuje, jeho estetické úsudky, snahu vzdelávať sa v hudbe a zlepšovať svoje hudobné prejavy.**

Hodnotenie HUV sa realizuje na základe Metodického pokynu č. 21/2011.

Pri hodnotení, priebežnej i súhrnnej klasifikácii, sa uplatňuje primeraná náročnosť a pedagogický takt voči žiakovi, jeho výkony sa hodnotia komplexne, berie sa do úvahy vynaložené úsilie žiaka a v plnej miere sa rešpektujú jeho ľudské práva.

Dôležitá je motivačná funkcia hodnotenia, a to najmä pri menej nadaných žiakoch. Preto učiteľ musí brať ohľad na predpoklady, ambície, vkus a predchádzajúce výkony žiaka, teda brať do úvahy aj komparačnú funkciu hodnotenia, správne odhadnúť pomer danosti, snahy a záujmu o hudbu a hudobnú výchovu, až potom úroveň hudobných činností a vedomostí. Teda aktuálny výkon žiaka hodnotíme vzhľadom na jeho možnosti. Hodnotenie HUV vyžaduje osobný, diferencovaný prístup učiteľa k žiakovi.

Forma hodnotenia:

- ťažiskovou formou hodnotenia je slovné hodnotenie výkonu a vedomostí žiaka na základe pozorovania,
- hodnotenie známku. Nie je nutné známkovať každý výkon žiaka. Je na voľbe učiteľa, ktoré výkony, resp. úlohy bude hodnotiť, aby poskytol žiakovi i prostrediu dostatočný obraz o jeho kvalitách a vývoji.

Hudobnú výchovu hodnotíme škálou od 1 do 5. 1 – výborný, 2 – chváľitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný.

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka získava učiteľ najmä týmito **metódami, formami a prostriedkami**:

- sledovaním stupňa rozvoja individuálnych osobnostných predpokladov a nadania,
- sústavným pozorovaním hudobných prejavov žiaka a jeho pozornosti na vyučovaní – *neodporúča sa vyžadovať sólový hudobný výkon žiaka*, úroveň hudobných činností sledujeme v skupinách,
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka vrátane aplikovania osobných a sociálnych kompetencií pri činnosti a jeho prosociálneho správania, hodnotením reakcie žiaka na hudbu slovom, pohybom, prípadne výtvarným prejavom,
- ústnym preverovaním úrovne vedomostí o hudbe hlavne pri hudobných činnostiach,
- konzultáciami s ostatnými pedagógmi školy,
- v prípade mimoriadne nadaného alebo zaostaleho žiaka rozhovormi so žiakom a zákonnými zástupcami žiaka.

Kritériá hodnotenia:

Kritériá hodnotenia sú vypracované v súlade s kompetenciami a je potrebné, aby učiteľ pri hodnotení mal tieto kompetencie (uvedené v učebných osnovách predmetu) a ich postupné dosahovanie na zreteli.

Učiteľ u žiaka hodnotí **primerane veku**:

a) priebeh vytvárania postojov:

- záujem o hudobné činnosti a o hudobné umenie v rámci edukačných úloh,
- schopnosť spolupracovať pri kolektívnych hudobných prejavoch a edukačných úlohách,
- schopnosť posúdiť svoj výkon (hudobné prejavy a vedomosti) a výkon spolužiakov.

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové zručnosti a návyky,
- orientácia v grafickom zázname jednoglasnej melódie,
- hra a tvorba jednoduchých rytmických sprievodov k piesňam na detských hudobných nástrojoch a hrou na telo,
- orientácia v znejúcej hudbe na základe dominujúcich výrazových prostriedkov hudby a ich funkcií,
- pochopenie veku primeraných hudobných diel a schopnosť zážitky verbalizovať a zdôvodniť,
- integrácia a transfer hore uvedených zručností a spôsobilostí pri realizácii hudobno-dramatických činností,
- aktivita a prístup k hudobným činnostiam a k poznávaniu umenia.

c) priebeh získavania hudobných vedomostí:

- vedomosti z oblasti hudobnej kultúry a prvkov hudobnej náuky súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
- poznanie najvýraznejších slovenských folklórnych regiónov, ich typické piesne a tance, slovenské zvykoslovie,
- poznanie mien najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diela, vedieť ich zaradiť do štýlových období.

Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v predmete HUV klasifikujú podľa horeuvedených kritérií stupňom:

VÝBORNÝ - žiak spĺňa kritériá (a – c) na vynikajúcej úrovni:

- je usilovný, vytrvalý, pracuje primerane svojmu veku, prevažne samostatne, tvorivo a pohotovo uplatňuje osvojené zručnosti, vedomosti, návyky v zadaných úlohách,
- úspešne ich rozvíja v skupinovom a individuálnom prejave,
- dokáže vyjadriť veku primerané postoje, názory na hudobné umenie,
- má aktívny záujem o hudobné umenie,
- individuálny spev nie je podmienkou, pokiaľ sa úspešne a aktívne realizuje v ostatných hudobných činnostiach.

CHVÁLITEBNÝ - žiak spĺňa kritériá:

- je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý,
- menej využíva svoje schopnosti v individuálnom a kolektívnom prejave,
- potrebuje sústavnú pomoc učiteľa.

DOBRÝ - žiak realizuje edukačné úlohy priemerne:

- chýba mu iniciatívnosť a tvorivosť,
- je málo aktívny a snaživý,
- potrebuje sústavnú pomoc a povzbudenie učiteľa.

DOSTATOČNÝ - žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu.

NEDOSTATOČNÝ - žiak nespĺňa kritériá. (Neodporúča sa používať stupeň nedostatočný pri celkovom hodnotení žiaka.)

Predmet je klasifikovaný známku.

Známky sú s váhou 1 - aktivita, skupinová práca, projekt

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chváľitebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
- 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	Výtvarná výchova
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra

I. Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu. Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií. Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi od ceruzky až po fotoaparát a počítač. Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu, čo chcú žiaci vytvoriť, cez nachádzanie formy, ako to vyjadriť, až po realizáciu schopnosť realizovať nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky. Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov – schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie kritické porozumenie reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre, fotografiám, obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich obraz sveta.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Žiaci

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- spoznávajú a slovné pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie.

III. Predmetové kompetencie

Vo väzbe na kľúčové kompetencie možno vyčleniť tieto hlavné výtvarné kompetencie, ktoré rozvíja predmet výtvarná výchova:

- Vyjadrovacie zručnosti, ktoré predstavujú základy znalostí vyjadrovacích prostriedkov (jazyka) vizuálnych umení (gramotnosť v oblasti vizuálnej kultúry).
- Osvojenie si technických zručností, schopnosť narábať s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixky, uhlík, drievko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.).
- Rozvoj schopností a získavanie zručností v oblasti vnímania skutočnosti a prežívania zážitku, vyjadrovania fantázie, predstáv a nápadov (vlastných koncepcii), rozumového posudzovania, konvergentného a divergentného myslenia.
- Tvorivý prístup žiaka k jednotlivým výtvarným problémom.
- Schopnosť pristupovať k edukačnej téme vlastným autentickým riešením.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: druhý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
druhý	1. Výtvarné vyjadrovacie prostriedky	(2)
	2. Možnosti zobrazovania videného sveta	(2)
	3. Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia	(4)
	4. Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	(2)
	5. Škola v galérii	(2)
	6. Podnety architektúry	(2)
	7. Podnety fotografie	(4)
	8. Podnety videa a filmu	(4)
	9. Elektronické médiá	(2)
	10. Podnety dizajnu	(2)
	11. Tradície a podnety remesiel	(2)
	12. Synestetické podnety	(2)
	13. Podnety poznávania sveta	(2)

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> vytvoriť rôzne typy kompozície zo zvolených prvkov, štylizovať motív, kombinovať rôzne vybrané štýly výtvarného vyjadrovania v jednom obraze. 	<ul style="list-style-type: none"> symetrické – asymetrické usporiadanie, rytmus – arytmia, zámerná – náhodná kompozícia (automatizmus, improvizácia, neporiadok), geometrická a lyrická abstrakcia, akčná maľba transformácia vybraného motívu do niekoľkých tvarových štýlov (napr. geometrizácia, znejasnenie, vyskladanie z iných tvarov, redukcia na obrys, vyjadrenie linkou, bodmi, vyjadrenie plasticity a pod.) konfrontácia rôznych štýlov moderného alebo predmoderného umenia (obraz maľovaný rôznymi štýlmi a rukopismi zvolenými podľa ukážok) vybrané „– izmy“ moderného umenia maľba vybraných predmoderných slohov výber, kombinácia, syntéza, komponovanie a porovnanie formálnych a výrazových vlastností rôznych štýlov.

Možnosti zobrazovania videného sveta (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
	<ul style="list-style-type: none"> zobrazovanie priestoru

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobraziť jednoduché priestorové vzťahy v perspektíve, • zobraziť charakteristický výraz rôznych emócií prostredníctvom portrétu (karikatúry), • výtvarne rekonštruovať časť neúplného obrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> • lineárna perspektíva • pozorovanie a konštrukcia • interiér • zobrazenie architektonického tvaru v krajine – exteriér • lineárna kresba • kolorovanie • renesančné zobrazenia perspektívy(F. Brunelleschi, Massacio, P. della Francesca, L.da Vinci a pod.) • zobrazovanie výrazu tváre • karikatúra podľa fotografických portrétov (prepojené s tematickým radom podnety fotografie) • subjektívne transformovanie videnej reality, nadsadenie a štylizácia foriém umocňujúca výraz • expresionistické portréty, výrazové hlavy • doplnenie časti reprodukcie (fotografie) kresbou (maľbou) • dôraz na približné napodobenie štýlu, výrazu a proporcií v doplnenej časti • „rekonštrukcia“ – tónovanie plasticity (reštaurovanie chýbajúcej časti).
---	--

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať podstatné znaky umenia inštalácie, • predviesť performanciu na vlastnú tému, • vyjadriť (nahradia, parafrázujú) podstatné prvky svojho obrazu (výtvarného diela) slovami (textom). 	<ul style="list-style-type: none"> • nový realizmus (dekoláž, konkrétna poézia, kompresia, akumulácia a pod.) • umenie inštalácie: inštalácia (alebo: pre konkrétny priestor/z konkrétnych predmetov/z vytvorených rekvizít/z prírodnín a pod.), fotodokumentácia • umenie performancie a happeningu: performancia (samostatná – symbolika gesta, postoja, pohybu); happening (skupinový; napr. zorganizovaný nevšedný zážitok) • konceptuálne umenie • nahradenie obrazu (predstavy) slovným výrazom, vystihujúcim jej podstatné prvky, alebo: parafráza (interpretácia) zvoleného konceptuálneho diela; text vyjadrujúci v jednoduchej forme podstatu „zobrazenej“ skutočnosti; slovo ako náhrada obrazu(sochy, akcie a pod.) • text a písmo vo výtvarnom umení, konceptuálny text, obraz z písma, textu – lettrizmus • text umiestnený v konkrétnom prostredí (kontexte), na objekte, alebo na časti

	obrazu.
--	---------

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznať typické znaky renesančného maliarstva, sochárstva a architektúry, • rozpoznať typické prvky vybraných umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely, • rozpoznať typické znaky barokového maliarstva, sochárstva a architektúry, • rozpoznať typické znaky secesného umenia a architektúry, • rozlíšiť typické prvky rôznych umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely. 	<ul style="list-style-type: none"> • renesančné umenie (maliarstvo, sochárstvo, technické návrhy, architektúra) • výtvarné reakcie žiakov (napr. renesančná móda, doplnky, stroje, stavby a pod.) • uvedenie do dobovej situácie – príbeh renesančného umelca • barokové umenie (barokové maliarstvo, sochárstvo, architektúra, odievanie, typografia a pod.) • výtvarné reakcie žiakov na vybraný barokový artefakt • secesné umenie (secesné maliarstvo, grafika, architektúra, odievanie, dizajn, šperk a pod.) • výtvarné reakcie žiakov na vybraný secesný artefakt, využitie organického ornamentu.

Škola v galérii (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovne a výtvarne interpretovať videné výtvarné dielo, • diskutovať o videnej výstave, alebo prehliadke virtuálneho múzea na internete, • diskutovať o súčasných výtvarných dielach (o výstave, dizajne, architektúre, filme). 	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarná interpretácia umeleckého diela podľa slovného opisu inej osoby a podľa vlastného videnia diela v galérii (alebo reprodukcie) • vlastný opis (námetu, témy, príbehu výtvarného diela v galérii – na reprodukcii) • umenie v galérii, rozdiel medzi múzeom umenia a výstavou • krátka slovná (písomná) reflexia („recenzia“) výstavy alebo virtuálnej galérie • časopisy o súčasnom umení/dizajne/architektúre • komentovanie rôznych (vybraných) druhov médií, žánrov, štýlov, období a rôznych autorských prístupov v rámci jedného média, žánru, obdobia (podľa diel v galérii, virtuálnej galérii alebo podľa reprodukcii) • knihy o modernom umení/dizajne/architektúre • časopisy o súčasnom umení (prepojenie s tematickým celkom: výtvarné

	vyjadrovacie prostriedky).
--	----------------------------

Podnety architektúry (2)	
---------------------------------	--

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlíšiť charakteristické funkcie architektonického priestoru, rozlíšiť výraz architektonického priestoru, nakresliť návrh architektúry vybraného typu, rozlíšiť funkcie a výraz interiéru a exteriéru, navrhnuť vonkajší a vnútorný priestor ľubovoľnej stavby, vytvoriť jednoduchý model architektúry podľa svojho návrhu. 	<ul style="list-style-type: none"> funkcie architektonického priestoru: priestor pre sústredenie, učenie sa, výtvarné činnosti, pohyb, odpočinok a pod.; spoločný a súkromný priestor, sviatočný (posvätný) a všedný priestor, vonkajší a vnútorný priestor výraz architektonického priestoru:(napr. stiesnený, smutný, chladný, intímny, príjemný, veľkolepý, slávnostný, veselý a pod.) typy architektonických priestorov interiér a exteriér (špecifiká a vzájomné vzťahy) výraz a funkcie vnútorného a vonkajšieho priestoru tvoroslovie a materiály návrh vnútorného a vonkajšieho usporiadania vybraného typu architektúry návrh a model vybraného typu architektúry (budovy, urbanizmu, krajinskej architektúry a pod.) práca architekta – tvorba architektonického návrhu.

Podnety fotografie (4)	
-------------------------------	--

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> použiť pri fotografovaní vhodnú expozíciu a režim, rozlišovať rôzne spôsoby komponovania portrétu, upraviť fotografiu v počítači. 	<ul style="list-style-type: none"> osvetlenie, nasvietenie s farebným svetlom fotografovanie s rôznych uhlov pohľadu – celok, detail fotografovanie krajiny, premeny denného svetla formát, výrez, približovanie, detail a celok ukážky krajinárskej fotografie fotografovanie portrétu (osvetlenie, výraz, formát, výrez, profil, trištvrté profil, en face, podhľad, nadhľad) portrétna fotografia (prepojenie s tematickým celkom: zobrazovanie skutočnosti) digitálna postprodukcia fotografie montáže, filtre, zmeny farebnosti, proporcií; výber časti obrazu, fotomontáž digitálnej fotografie (prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá).

Podnety videa a filmu (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • pripraviť krátky scenár a storybord videa, • rozlišovať základné filmové žánre, • poznať hlavné fázy procesu vzniku audiovizuálneho diela. 	<ul style="list-style-type: none"> • scenár, príprava videa, klipu (námet, akcia, dej) • rozkreslenie kľúčových scén – storybord • návrh postáv (výzor, kostým) • návrh filmovej scény, kostýmu ku scenáru • video a film – spoločné znaky a rozdiely • žánre filmu (dokument, komédia, horor, detektívka, sci-fi, seriál a pod.) • charakteristické znaky jednotlivých žánrov • napodobnenie vybraného žánru (napr. na úrovni scenára, storybordu, krátkeho videa), alebo zostrih klipu z ukážky vybraných žánrov (prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá) • krátky príbeh – video (klip) • film a videoumenie • hra na „filmový štáb“ – rôzne úlohy pri príprave a realizácii filmu (prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá).

Elektronické médiá (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznať zásady strihania videa, • upraviť videoklip v počítači. 	<ul style="list-style-type: none"> • vyfarbovanie telies a priradovanie textúr • ukládanie modelov do formátu skp • export do formátu jpg • zostrih – montáž z častí (krátkych ukážok) filmov (napr. stiahnutých z portálu youtube) alebo z vlastných videozáberov • strihanie, výber častí, spájanie, inštalácia zvuku • výber hudby/zvuku, ruchu k danej scéne (napr. z internetových zdrojov) – spájanie obrazu a zvuku v počítačovom programe (prepojenie s tematickým celkom: podnety filmu a videa) • postprodukcia obrazovej a zvukovej časti videoklipu, fotografie • prenos dát (z kamery, fotoaparátu alebo mobilného telefónu do počítača) • uloženie dát, videoformát • výber, úpravy, strihanie a spájanie zvuku a obrazu • prezentácia videoklipu (prepojenie s tematickými celkami: podnety fotografie a podnety videa).

Podnety dizajnu(2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhotoviť jednoduchý reklamný produkt, • objasniť zámery reklamy, • uplatniť výtvarné kritériá pri úprave svojho zovňajšku. 	<ul style="list-style-type: none"> • reklama • vybraná forma reklamného dizajnu: návrh(plagát, reklamný nápis, banner, billboard, svetelná reklama, reklamný predmet a pod.) • návrh a zalomenie reklamného sloganu, textu, plagátu (bilboardu) – vzťah obrazu a textu • reklama na vlastný produkt (napríklad výrobok, dizajn a pod.) alebo akciu/event/koncert/športové podujatie/školský večierok a pod. • tvorba reklamnej kampane • reklamný dizajn (prepojenie s predmetom informatika) • telový dizajn – úprava tváre (make up), účesu, očí, nechtov; optické korekcie tvaru a výrazu tváre, líčenie • kaderníctvo, maskovanie, líčenie, kamufláž (televízne, divadelné, fantazijné, historické a pod.) • experimentovanie so svojim zovňajškom • body art (prepojenie s tematickými celkami: možnosti zobrazovania videného sveta a podnety fotografie).

Tradície a podnety remesiel(2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • výtvarne interpretovať vybrané typické zvyky alebo pamiatky svojho regiónu, • poznať tradície svojho prostredia, • výtvarne interpretovať typický podnet svojho sociálneho (rodinného) prostredia, • poznať najdôležitejšie tradičné (ľudové) remeslá. 	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarné reakcie na tradičné formy (architektúry odevov, jedál, zvykov a pod.) • legendy a história regiónu (obce, sociálnej skupiny) • pamiatky regiónu a ich príbehy • miestne zvyky • miestne remeselné tradície, ich história • výtvarná interpretácia regionálnych legiend, histórie, pamiatok, remeselných tradícií • tradície a súčasnosť • charakteristické prvky (tradície, zvyky, slávnosti, jedlá a pod.) vlastnej rodiny (sociálnej skupiny) • charakteristické znaky svojho domova • rodinné rituály, náboženské rituály, rituály vekových skupín, školské a triedne rituály • subkultúry (prepojenie s tematickým celkom: podnety moderného a súčasného výtvarného umenia – performancia, happennig)

	<ul style="list-style-type: none"> • tradičné (ľudové, historické) remeslá (techniky a výrobky) • výtvarná interpretácia vybranej tradičnej techniky.
--	---

Synestetické podnety (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • výtvarne interpretovať hmatové pocity, • rozpoznať vzťahy, podobnosti a rozdielnosti medzi hudobným a výtvarným umením. 	<ul style="list-style-type: none"> • hmatové pocity • vnímanie kvality povrchu: teplo – chlad, hladkosť – drsnosť, vlhkosť – suchosť, mäkkosť – tvrdosť, slizkosť a pod. • vnímanie tvaru: hranatý – zaoblený, tupý – ostrý, jednoduchý – zložitý a pod. • vnímanie váhy, veľkosti, dotyku, bolesti, pohybu a pod. • vyjadrenie hmatového pocitu (performačné, farebné, tvarové, prostredníctvom symbolu, motívu alebo subjektívne abstraktného zobrazenia) • výrazne odlišné hudobné formy (napríklad: symfónia, sonáta, fuga, ária a pod.) • vyjadrenie vizuálnych analógií prostredníctvom výtvarných prostriedkov.

Podnety poznávania sveta (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnávať súvislosti, vzájomné vzťahy medzi výtvarnými znakmi (zobrazzeniami) a slovami, • nachádzať analógie medzi matematikou a výtvarným vyjadrovaním, kompozíciou, • rozpoznať vizuálno-estetické hodnoty v procesoch v prírode, • výtvarne interpretovať vybraný proces. 	<ul style="list-style-type: none"> • priradovanie výtvarných znakov ku slovám • vizuálna poézia (náhrada slov grafickými znakmi, obrazmi, fotografiami, prírodninami alebo objektmi atď. predmetmi), (téma súvisí s tematickými celkami: podnety výtvarného umenia - dadaizmus) • výtvarné vyjadrenie matematických úkonov (sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie a pod.), náhrada čísel tvarmi, farbami, grafickými prvkami, zobrazzeniami motívov variácie, kombinácie, transformácie, rady a série vybraných prvkov plynulé a pretržité, rastúce a klesajúce a pod. • výtvarné vyjadrenie alebo využitie vybraných fyzikálnych/chemických/biologických procesov • dielo (objekt, obraz), ktoré využíva výtvarné vlastnosti fyzikálneho/chemického/biologického/procesu alebo zobrazuje samotný proces – procesuálne umenie.

V. Metódy a formy práce

Vyučovanie predmetu výtvarnej výchovy je programovaný a riadený proces, v ktorom učiteľ iniciuje, rešpektuje a podporuje nápady a individuálne riešenia žiaka.

Metódy a formy tohto procesu sú:

- Priame tvorivé činnosti žiakov, ktoré vychádzajú z myšlienkových, formálnych a technických procesov výtvarných a vizuálnych umení, sú založene na súčasnom stave poznania vizuálnej kultúry.
- Témy /námety /obsahy zobrazovania, ktoré majú svoj dôležitý antropologický a kultúrny charakter.

Predmet výtvarná výchova predstavuje v rámci metód edukačného procesu vyučovania jedinečnú možnosť tematizovať základné antropologické koncepty:

- koncepty časopriestoru (čas, priestor, pohyb, mierka, hĺbka, výška, šírka ...),
- kultúrne archetypy vyjadrovania prírody (živly, prírodné polarity...),
- kategórie estetického prežívania (krása, škaredosť, neurčitosť, drsnosť, jemnosť ...),
- kategórie uvedomovania si osobnej a kultúrnej identity (ja, iný, cudzinec, priateľ ...),
- kategórie afektivity (radosť, bolesť, smútok, nálada ...).

VI. Učebné zdroje

- ČARNÝ, L., FRIDMAN, L., LAPITKA, M., ŠMECKOVÁ, J.: Základy kultúry. Pokusný učebný text pre 1.a 2. ročník stredných škôl (dostupné na edukačnom DVD na adrese: <ftp://ypsarion.afad.sk>)
- PIJOAN, J.: Dejiny umenia I-XII. Ikar, 1999
- GERŽOVÁ, J. a kol.: Slovník svetového a slovenského výtvarného umenia 2. polovice 20. storočia. Bratislava, Profil, 1988
- KULKA, J.: Umění a kýč. Praha: Torst, 2000

VII. Hodnotenie predmetu

Ťažiskovou formou hodnotenia predmetu výtvarná výchova je osobný rozhovor so žiakom, v ktorom učiteľ žiakovi poskytne citlivú, veku primeranú, analyticky podloženú spätnú väzbu o rôznych aspektoch jeho činnosti. Vo vzájomnej komunikácii má žiak možnosť klásť otázky, alebo zdôvodniť svoj prístup. Nevyhnutnou formou hodnotenia je aj škálovanie formou známok:

výborný

- žiak je iniciatívny a tvorivý vo výtvarnom vyjadrovaní, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom a experimentovaniu
- žiak dokáže vyjadriť veku primerané postoje (vkus, názor, spoluprácu, individualitu) v oblasti vizuálnej kultúry
- žiak ovláda zručnosti (technické, nástrojové, materiálové) podľa požiadaviek ročníkových kompetencií na vynikajúcej úrovni
- žiak preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti – na úrovni vnímania, prežívania, fantázie a predstavivosti, vytvárania vlastných koncepcií
- žiak dokáže veku primerane pomenúvať a interpretovať svoje zážitky, činnosti a ich výsledky

- žiak preukazuje vedomosti z oblasti vizuálnej kultúry primerane edukačným úlohám (v nižších ročníkoch najmä vedomosti o materiáloch nástrojoch, základných technikách a druhoch vizuálnych umení)
- žiak dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a vkusu iných
- žiak zrealizoval artefakt primerane svojmu veku a schopnostiam,

chválitebný

- žiak v podstate splňa kritéria 1. stupňa hodnotenia ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý,

dobrý

- žiak realizuje edukačné úlohy priemerne, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť, tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitu, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom,

dostatočný

- žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti a poznatky v nových oblastiach,

nedostatočný

- žiak nespĺňa kritéria, nemá záujem o výtvarne aktivity, neguje vyučovací proces.

Predmet výtvarná výchova je klasifikovaný známku.

Hodnotenie prebieha formou skupinovej a individuálnej práce, projektov, tvorivých úloh.

Všetky klasifikované aktivity sú hodnotené váhou 1.

Žiak je klasifikovaný z predmetu minimálne z troch uvedených aktivít – jedna skupinová a dve individuálne. Každá z aktivít má určenú technickú formu práce: jedna kresba, jedna maľba, realizácia priestorového objektu.

Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb

I. Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

III. Predmetové kompetencie

Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie:

- Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.
- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie:

- Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.
- Žiak vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.
- Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.
- Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.
- Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.
- Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.
- Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie:

- Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.
- Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľno časových aktivít.

Učebné kompetencie:

- Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.
- Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie:

- Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.
- Žiak efektívne pracuje v kolektíve.
- Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.
- Žiak sa správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.

Postojové kompetencie:

- Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.
- Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera.
- Žiak dodržiava princípy fair-play.
- Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.
- Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: druhý v osemročnej forme štúdia - dievčatá

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (2 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • definovať zdravie, zdravotný stav • vysvetliť pojem hygiena a definovať jej význam pre zdravie 	<ul style="list-style-type: none"> • relaxačné a dýchacie cvičenia • cvičenia na jednotlivé poruchy zdravia • strečing
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné atribúty zdravého životného štýlu 	<ul style="list-style-type: none"> • 5 Tibeťanov • Pohybové hry v prírode
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (22 hodín)	
Atletika (12)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • Orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať 	<ul style="list-style-type: none"> • bežecká abeceda, • nácvik nízkeho a polovysokého štartu, • štafetové súťaže, • hod kriketovou loptičkou,

Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • beh na 800m, • hod kriketovou loptičkou, • skok do diaľky, • skok do výšky, • beh na 50m, 300m 	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik techniky skoku do diaľky, • skok do výšky – nácvik techniky, • beh na 50m, 300m, 800m
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičenie s vlastnou hmotnosťou, • rozvoj sily dolných končatín, • rozvoj sily horných končatín • kruhový tréning • intervalový tréning
Všeobecná gymnastika (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať jednotlivé polohy, pohyby cvičebné tvary, • zostaviť a viesť rozcvičenie • prakticky ukázať jednotlivé cvičenia Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • preskoky cez švihadlo 	<ul style="list-style-type: none"> • hry na hudbu (koordinácia), • pohybové cvičenia so zameraním na správne dýchanie • pohybové cvičenia so zameraním na správne držanie tela • pohybové cvičenia zamerané na posilňovanie celého tela • cvičenia na hudbu
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (38 hodín)	
Základná gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať gymnastické športy • popísať disciplíny, ich cvičebný obsah • správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary 	<ul style="list-style-type: none"> • kotúl vpred, • kotúl vzad, • stojka na lopatkách, • stojka na hlave, • chôdza po kladine, • preskok – prípravné cvičenia
Vybíjaná (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá vybíjanej 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidlá vybíjanej • hádzanie, chytanie lopty • riadená hra • turnaj družstiev
Basketbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá basketbalu 	<ul style="list-style-type: none"> • základné pravidlá, • prihrávky na mieste, v pohybe, • dribling na mieste a v pohybe, • streľba z miesta, • dvojtakt,

Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • riadená hra
Florbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá florbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidlá, • vedenie loptičky, • prihrávka na mieste, • prihrávka v pohybe, • streľba • hra
Softbal (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidlá, • chytanie a hádzanie loptičky • hra pálkara • hra v poli • riadená hra
Pohybové hry (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá 	<ul style="list-style-type: none"> • ringo • dodgeball • frisbee

Ročník: druhý v osemročnej forme štúdia - chlapci
Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> bezpečnosť na hodinách TSV, organizačné pokyny, kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (2 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> definovať zdravie, zdravotný stav vysvetliť pojem hygiena a definovať jej význam pre zdravie 	<ul style="list-style-type: none"> relaxačné a dýchacie cvičenia cvičenia na jednotlivé poruchy zdravia strečing
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> poznať základné atribúty zdravého životného štýlu 	<ul style="list-style-type: none"> 5 Tibeťanov Pohybové hry v prírode Pozdrav slnku
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (22 hodín)	
Atletika (12)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> Orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> beh na 50m, 300m, 800m, hod kriketovou loptičkou, skok do diaľky, skok do výšky, 	<ul style="list-style-type: none"> bežecká abeceda, nácvik nízkeho a polovysokého štartu, beh na 50m, 300m, 800m štafetové súťaže, hod kriketovou loptičkou, skok do diaľky - nácvik skok do výšky – prípravné cvičenia
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> posilňovanie s vlastnou hmotnosťou, kruhový tréning intervalový tréning rozvoj sily horných a dolných končatín
Všeobecná gymnastika (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať jednotlivé polohy, pohyby cvičebné tvary, zostaviť a viesť rozcvičenie prakticky ukázať jednotlivé cvičenia Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> preskoky cez švihadlo 	<ul style="list-style-type: none"> hry na hudbu (koordinácia), pohybové cvičenia so zameraním na správne dýchanie pohybové cvičenia so zameraním na správne držanie tela pohybové cvičenia zamerané na

	posilňovanie celého tela <ul style="list-style-type: none"> • cvičenia na hudbu
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (38 hodín)	
Základná gymnastika (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať gymnastické športy • popísať disciplíny, ich cvičebný obsah • správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary 	<ul style="list-style-type: none"> • kotúľ vpred, • kotúľ vzad, • stojka na lopatkách, • stojka na hlave, • preskok – prípravné cvičenia
Basketbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá basketbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • základné pravidlá, • prihrávky na mieste, v pohybe, • dribling na mieste a v pohybe, • streľba z miesta, • upravená hra - ukazovačka, • riadená hra
Florbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá florbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidlá, • vedenie loptičky, • prihrávka, spracovanie loptičky, • streľba • riadená hra
Futbal (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • vedenie lopty, • prihrávky na mieste, spracovanie • prihrávky v pohybe • riadená hra
Softbal (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidlá, • chytenie a hádzanie loptičky • hra pálkara • hra v poli • riadená hra

Pohybové hry (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť základné pravidlá jednotlivých hier 	<ul style="list-style-type: none"> ringo dodgeball frisbee

V. Metódy a formy práce

Slovné metódy :

- monologické (rozprávanie, opisovanie, vysvetľovanie)
- dialogické (rozhovor, diskusia, dialóg)

Demonštračné metódy

- demonštrácia statických obrazov a schém
- projekcia statická a dynamická

Praktické metódy

- nácvik pohybových zručností
- didaktické hry
- simulačné metódy

Organizačné formy povinného vyučovania telesnej a športovej výchovy

Vyučovacia hodina - základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina telesnej a športovej výchovy. Zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny.

Žiaci so zdravotným oslabením sú zaradení do oddelenia zdravotnej telesnej výchovy, žiakov ponecháme na vyučovacích hodinách telesnej a športovej výchovy s intaktnými žiakmi a realizujeme integrované vyučovanie.

Žiak môže byť oslobodený od účasti na vyučovaní telesnej a športovej výchovy iba na návrh lekára.

Bezpečnosť pri vyučovaní zabezpečuje učiteľ svojou prítomnosťou po celý čas vyučovacej hodiny, dôsledným uplatňovaním obsahu učebných osnov, premyslenou a účelnou organizáciou práce, používaním adekvátnych vyučovacích metód a foriem, vydávaním presných a zreteľných povelov na riadenie činnosti, vysvetľovaním a dôsledným uplatňovaním zásad bezpečnosti pri práci v rôznych podmienkach telovýchovného procesu, sústavným overovaním bezpečnosti a funkčnosti náradia pred jeho používaním a zreteľným označením poškodeného náradia a náradia nezodpovedajúceho technickým normám.

Ak nastane úraz, okamžite poskytnete učiteľ prvú pomoc, zabezpečíte lekárske ošetrovanie, oznámenie rodičom a napíše záznam o úraze.

Žiaci používajú na hodinách zodpovedajúci cvičebný úbor, ktorý zodpovedá zásadám bezpečnosti a hygieny telovýchovnej činnosti.

Kurzová forma výučby - kurzové formy výučby sú súčasťou vyučovania predmetu, majú samostatnú časovú dotáciu. Sú formou s povinným obsahom a riadia sa samostatnými smernicami. V 2. ročníku absolvujú žiaci plavecký kurz.

VI. Učebné zdroje

Jursík : Didaktika telesnej výchovy

A.Melicher,J.Slezák a kol.: Pokyny na hodnotenie vzdelávacích štandardov z telesnej výchovy žiakov strdných škôl

Kampmiller T. a kol.: Teória a didaktika atletiky I.

Hatiar B.: Teória a didaktika športovej gymnastiky

Mačura P.: Teória a didaktika basketbalu

Zapletalová L. - Přidal V.: Teória a didaktika volejbalu

Učebné osnovy pre gymnáziá

VII. Hodnotenie žiakov

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:

- posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie;
- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka;
- proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí.

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všíma najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov v telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvárať i pomocné vedomostné testy. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa používajú batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridrižiava sa štandardov.

Klasifikácia obsahuje dva bloky:

I. blok – aktivita

II. blok – limity (sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov)

Konečná známka je výsledkom blokov I. a II a to nasledovným spôsobom:

1. Určí sa priemerná známka z limitov (napr. 2 – priemer známok zaokrúhlený na celé číslo)
2. Určí sa známka z aktivity na hodinách (napr. 1 – celé číslo)
3. Vypočítame výslednú známku ako priemer dvoch hodnôt:

Výsledná známka = (známka z aktívnej účasti + priemer známok z limitov) : 2

napr. $(2 + 1) : 2 = 1,50$ t.j. konečná známka je 1

$(3 + 1) : 2 = 2$ t.j. konečná známka je 2

Poznámka: priemer do 1,5 (vrátane) je známka 1, priemer nad 1,5 do 2,5 (vrátane) je známka 2, ..

Hodnotenie aktivity /I. Blok/:

1.aktívna účasť na hodinách

Učiteľ eviduje účasť žiaka na hodinách. Ak žiak nie je prítomný na hodine alebo na danej hodine necvičí, nie je mu započítaná aktívna účasť. Ak sa žiak nezúčastní hodiny TV z dôvodu reprezentácie školy, počíta sa, ako by na hodine bol.

- účasť 80% a viac – známka 1
- účasť 60% a viac – známka 2
- účasť 40% a viac – známka 3
- účasť 30% a viac – známka 4
- účasť menej ako 30% - známka 5 (zvláštny individuálny prístup)

2. aktivita na hodinách

Aktivita sa žiakovi započíta ak: je neobyčajne aktívny a pracovitý počas vyučovacej hodiny, reprezentuje školu v športovej súťaži, angažuje sa v športových činnostiach v čase mimo vyučovania (krúžková činnosť v škole, preukázateľná pravidelná činnosť v športových kluboch). Pasivita sa započíta takému žiakovi, ktorý na vyučovacej hodine úmyselne nepracuje, neprinesie si na hodinu TSV cvičebný úbor alebo na hodine bezdôvodne necvičí.

Aktivita je teda výsledkom aktivity na hodinách a aktívnej účasti na hodinách. U niektorých žiakov sa vo výnimočnom prípade (individuálny študijný plán, športové tréningy počas hodín TSV, dlhodobé zranenie) aktívna účasť na hodinách nepočíta.

Hodnotenie limitov /II. Blok/:

Hodnotia sa limity, ktoré sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov v danom ročníku.

Hodnotenie žiakov oslobodených od TSV:

Absolvoval aktívne – žiak sa na vyučovaní TSV aktívne zúčastňoval, zapájal a plnil úlohy vyučujúceho.

Absolvoval – žiak sa na vyučovaní TSV ospravedlnene nezúčastňoval (rozhodnutím riaditeľa školy) alebo sa žiak zúčastňoval, ale zo závažných dôvodov nepracoval.

Neabsolvoval – žiak sa na vyučovaní TSV neospravedlnene nezúčastňoval, alebo žiak na hodinách neodôvodnene nepracoval.